

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou

Bakalářská práce

Anežka Sosnová

Sídliště s kulturou nálevkovitých pohárů v Líbeznicích

A funnel beaker settlement at Líbeznice

Praha 2012

vedoucí práce: PhDr. Miroslav Dobeš

konzultant: Mgr. Jan Turek

V první řadě děkuji za pečlivý dohled a podnětné konzultace vedoucímu mé práce PhDr. Miroslavu Dobešovi. Dále bych chtěla poděkovat svému odbornému konzultantovi a vedoucímu archeologického výzkumu v Libeznicích Mgr. Janu Turkovi za cenné informace o průběhu prací na této lokalitě. Za pomoc s popisem štípané industrie velice děkuji doc. PhDr. Miroslavu Popelkovi, CSc. Mé poděkování též patří společnosti Prospecto za poskytnutí technického zázemí v laboratoři v Argentické ulici v Praze, jmenovitě Sandře Kleinové. V neposlední řadě bych ráda poděkovala ředitelce Ústavu archeologické památkové péče středních Čech v Praze Mgr. Ireně Benkové za zapůjčení terénní dokumentace a neocenitelné rady během celého mého studia a též mé rodině za její pochopení a trpělivost.

Anežka Sosnová

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s pomocí uvedených pramenů a literatury.

V Praze dne

podpis:

Anotace

Polykulturní sídelní areál v Líbeznicích (okr. Praha-východ) představuje poměrně rozsáhlý komplex sídlištních objektů kultury nálevkovitých pohárů a doby halštatské, rovněž jako tři hroby únětické kultury a kostrový pohřeb pravděpodobně z mladší doby železné.

Archeologický výzkum, který byl vyvolán stavbou silničního obchvatu, probíhal v letech 2008-2009 a odhalil na zkoumané ploše několik desítek sídlištních objektů náležející kultuře nálevkovitých pohárů. Jedná se o nehrazené sídliště v otevřené poloze s pozůstatky více než deseti dlouhých domů. V této studii je zpracovávána vybraná skupina šestnácti objektů, jejichž keramický materiál byl podroben detailní analýze. Na základě příslušných morfologických znaků bylo zdejší sídliště zařazeno do mladšího období kultury nálevkovitých pohárů, tj. jejího salzmündského stupně.

Z důvodu názornějšího pochopení významu této lokality a zasazení nálezů do širšího kontextu českého staršího a počátku středního eneolitu je práce v úvodu rozšířena o několik kapitol shrnujících dosavadní poznatky o tomto období.

střední eneolit - kultura nálevkovitých pohárů – salzmündský stupeň – obytný areál – Čechy

The polycultural settlement area in Libeznice (Prague-East district) represents a relatively large complex of many different settlement structures, mostly of Funnel Beaker culture and Hallstat period, as well as three Unetice culture tombs and a skeleton burial probably of La-Tène period.

An archaeological excavation, which was caused by the construction of a ring road, took place in the years 2008 and 2009. During the works several dozens of settlement structures of Funnel Beaker culture were uncovered – a large open settlement with more than ten long houses. In this thesis a chosen group of sixteen settlement structures is dealt with and published and its ceramic artefacts are analysed in detail. On the basis of its morphological features was this settlement dated to the younger period of Funnel Beaker culture, i.e. to the salzmünde phase.

This study is extended with several introductory chapters summarizing the up-to-date scholarship on Czech Early and the beginning of the Middle Eneolithic periods to enable the better global understanding and the clearer wider context of the artefacts and structures of this settlement.

Middle Eneolithic period – Funnel Beaker culture – Salzmünde phase – habitation area – Bohemia

Obsah

1. ÚVOD.....	8
2. STARŠÍ A POČÁTKY STŘEDNÍHO ENEOLITU V ČECHÁCH.....	9
2.1. Vznik a vývoj kultury nálevkovitých pohárů.....	9
2.2. Historie bádání.....	9
2.3. Současná koncepce staršího eneolitu.....	10
2.4. Chronologie kultury nálevkovitých pohárů.....	12
2.5. Hospodářství staršího a středního eneolitu.....	14
2.6. Sídlní areály nálevkovitých pohárů.....	17
2.7. Pohřební areály staršího eneolitu.....	22
2.8. Střední eneolit a kultura badenská.....	24
3. SÍDLIŠTĚ S KULTUROU NÁLEVKOVITÝCH POHÁRŮ V LÍBEZNICÍCH.....	27
3.1. Lokalizace naleziště a přírodní poměry.....	27
3.2. Popis nálezové situace.....	27
3.3. Historie zkoumané plochy.....	30
3.4. Nálezy kultury nálevkovitých pohárů v okrese Praha-východ.....	32
3.5. Okolnosti a metodika výzkumu.....	39
4. ZPRACOVÁNÍ NÁLEZOVÉ SITUACE.....	41
4.1. Popis objektů.....	41
4.2. Funkční určení objektů.....	50
4.3. Nálezy.....	51
4.4. Analýza keramického materiálu.....	53
4.4.1. Nálevkovité poháry a hrnce.....	54
4.4.2. Amfory.....	56
4.4.3. Zásobní hrnce.....	57
4.4.4. Džbány.....	59
4.4.5. Koflíky.....	61

4.4.6. Mísy.....	62
4.4.7. Ostatní keramické nálezy.....	62
4.4.8. Dna a okraje.....	63
4.4.9. Úprava povrchu nádob.....	68
4.4.10. Datace.....	69
5. ZÁVĚR.....	72
6. LITERATURA A PRAMENY.....	75
7. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA.....	81
7.1. Komentář k obrazové příloze.....	81
7.2. Formulář keramického materiálu.....	Tab.8
7.3. Plány.....	Obr. 6–7
7.4. Kresebná dokumentace objektů.....	Obr. 8–17
7.5. Kresebná dokumentace keramiky.....	Obr. 18–36
7.6. Fotografická dokumentace nálezů.....	Obr. 37–40

Seznam použitých zkratk

BI	broušená industrie
ke	keramika
KNP	kultura nálevkovitých pohárů
ko	kosti
maz	mazanice
NM	Národní muzeum
obj.	objekt
ŠI	štípaná industrie
uhl	uhlíky

1. Úvod

Hlavním cílem této bakalářské práce je zpracování a vyhodnocení vybrané části objektů z lokality Líbeznice (okr. Praha-východ), kde bylo při záchranném archeologickém výzkumu v roce 2008-2009 odkryto polokulturní sídliště. Vzhledem k velkému množství materiálu, získaném při výzkumu tohoto sídelního areálu je hlavním předmětem této studie keramický materiál z 16 objektů nacházejících se v severní části lokality, náležících kultuře nálevkovitých pohárů. Vybrané objekty obsahují materiál spadající do mladšího období kultury nálevkovitých pohárů – salzmündského stupně s množstvím keramiky charakteru nejstaršího, bolerázského stupně badenské kultury. Keramický materiál byl podroben detailní analýze sledující typické znaky těchto dvou období. Dalším cílem této studie bylo nalezení analogií zkoumaného souboru. Nálezová základna, představující lokality se společným výskytem těchto dvou kultur, není v současné době na našem území příliš početná, proto bude možné vyhodnocení materiálu ze sídliště v Líbeznici přispět dalšími údaji k poznání rozsahu a charakteru sídelních areálů mladšího období kultury nálevkovitých pohárů.

V úvodu předložené práce je uveden přehled vniku a vývoje kultury nálevkovitých pohárů a nejstaršího bolerázského stupně badenské kultury na našem území z důvodu lepšího porozumění významu výsledků získaných z této lokality.

2. STARŠÍ A STŘEDNÍ ENEOLIT V ČECHÁCH

2.1. Vznik kultury nálevkovitých pohárů

Za nejstarší nález kultury nálevkovitých pohárů byla původně považována keramika ze severských dolmenových hrobů. Těmito nálezy se zabývali především badatelé ze severských zemí, nejintenzivněji z Dánska. Prof. C. J. Becker byl však prvním, který rozpoznal před dolmenovou keramikou ještě dva starší stupně a na jejich základě vytřídil severskou nejstarší fázi nálevkovitých pohárů (*Becker 1947*). Beckerova chronologie představuje stupně, označené A, B a C, přičemž stupeň C odpovídá období dolemnových hrobů (*Zápotocký 1957, 206*). Střední eneolit pak představoval následující stupeň D, což byla v severském prostředí doba chodbových hrobů (*Pleslová-Štiková 1954, 369*). Stupně A a B byly vytvořeny na základě velmi skrovných nálezů. Keramické tvary stupně A byly nejprve vyděleny čistě typologicky a do značné míry intuitivně, přičemž tvary keramiky stupně B byly stanoveny na základě nálezů ze sídliště Havnelev. Převratné informace o nejstarším stupni A však přinesla pylová analýza, jež byla provedena na „velkém ammoském rašeliništi“. Na základě výsledků bylo možné s jistotou vymezit část materiálu z tamních neolitických jam, jež představoval soubor čistého stupně A.

Typologicky příbuzné keramické tvary stupně A a B našel C. J. Becker i ve středním Německu a západním Polsku (*Pleslová-Štiková 1954, 369*). Domníval se proto, že původ všech lokálních skupin této kultury můžeme hledat na jihovýchodě v jihoruské oblasti. Beckerem vyslovené hypotézy (týkající se především periodizace i oblasti geneze obyvatel této kultury) se však nesetkaly s velkým úspěchem. Řada badatelů poukazuje na nepřilíh početnou nálezovou základnu. Původ kultury nálevkovitých pohárů hledali v domácím severoevropském mezolitu či v západoevropském okruhu, na základě podobnosti s kulturou michelsberskou. Další vyslovenou hypotézou je, že kultura nálevkovitých pohárů vznikla spíše v jižním či možná i ve středním pásu střední Evropy na základě časně eneolitické lengyelské tradice, nikoli tedy ze severského mezolitu (*Neustupný 2008, 60; Zápotocký 1957, 208*).

2.2. Historie bádání

Původním označení eneolitu bylo doba měděná či přechodní, jelikož bylo toto období považováno za přechod mezi neolitem a dobou bronzovou. Tohoto označení se používalo

v první polovině 20. stol. (*Neustupný 1969*). Název pozdní doba kamenná s podtitulem eneolit se všeobecně objevuje po druhé světové válce (*Filip 1948*). Problematikou třídění eneolitu se v první polovině 20. stol. zabývali např. J. Axamit, A. Stocký, J. Schráníl. či J. Böhm. Z moravských badatelů se jedná zejména o J. Palliardiho (*Axamit 1932, Stocký 1926, Schráníl 1928, Böhm 1953, Palliardi 1914a*).

Mezi samostatné eneolitické skupiny byla řazena kultura se šňůrovou keramikou, zvoncovitých pohárů, kulovitých amfor a skupina jordansmühlská. Vše ostatní splývalo v jeden celek zvaný kultura nordická. Jedním z důvodů upřednostňování tohoto pojetí byla skutečnost, že A. Stocký nevěnoval pozornost objevům J. Palliardiho na Moravě, jehož studie prokazovaly, že hlavních kulturní skupiny následovaly po sobě a jejich trvání bylo poměrně dlouhodobé (*Palliardi 1914a*). A. Stocký prosazoval názor, že lid kultury nálevkovitých pohárů přichází na naše území ještě za působení kultury jordanovské, a to ze severských oblastí - Skandinávie, kde měla tato skupina vzniknout z podloží tamního mezolitu (*Stocký 1926*). Názory na původ této kultury se ale lišily. Proti vyjádření A. Stockého vystoupil J. Axamit, jež se domníval, že jsou nálevkovité poháry domácího původu. Zvláštní tvar, lahve s límcem, které se spolu s nálevkovitými poháry vyskytují, považoval za předměty severského původu (*Axamit 1932*).

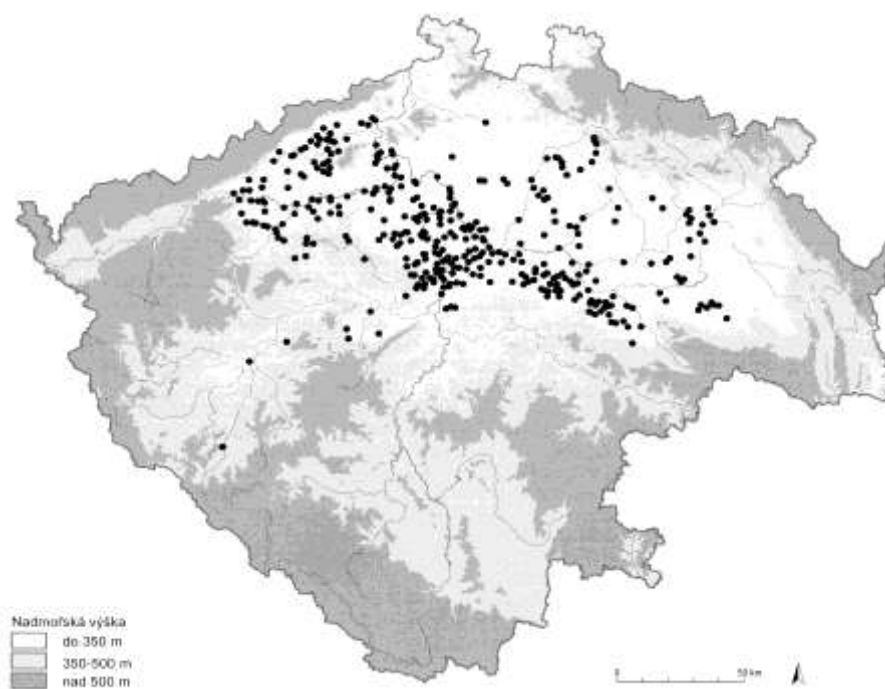
Jiný názor zastával J. Neustupný, který vyloučil vazby na severskou skupinu nálevkovitých pohárů a předpokládal její vznik v prostředí střední Evropy (*Neustupný 1951, 17*). Nástupem mladší generace archeologů (jako *Zápotocký 1956; 1957; 1958; Štiková 1954; 1955; 10, Neustupný 1961; 1969; Janská 1957*), došlo velkému pokroku a zásluhou těchto badatelů byl vytvořen nový obraz podoby celého eneolitu v Čechách. V 50. letech již byla myšlenka dlouhého trvání eneolitu všeobecně přijímána a o něco později byla podpořena výsledky radiokarbonového datování (*Neustupný 1969, 790*).

2.3. Současná koncepce staršího eneolitu

Kultura nálevkovitých pohárů představovala kolem roku 3900 př. Kr. rozsáhlý komplex charakterizovaný typickým tvarem nádoby a dalšími rysy a patrně vznikla na území severně od Alp a Karpat mezi Nizozemím a západní Ukrajinou ze skupin pokročilého časného eneolitu z lengyelské tradice a odtud se dále rozšiřovala na sever (*Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002, 225; Neustupný, E. 2008, 60*). Tento rozsáhlý komplex příbuzných skupin zaujímal jižní Skandinávii a střední Evropu až po západní okraj Ukrajiny (*Zápotocký 2008, 61*). Čechy a Morava byly osídleny obyvatelstvem přichozím proti toku Labe ze středního

Německa a osídlili především úrodné oblasti kolem vodních toků. Na českém území se jedná o širší Polabí mezi Hradeckem a Podkrušnohořím (mapa 1). Z českého území postupovala kultura nálevkovitých pohárů do úrodných oblastí SZ Moravy. Zde se jedná o oblast mezi Olomouckem, Znojemskem a Břeclavskem. Ve Slezsku dosáhla Od S na Opavsko. Nejdále na JV dosáhla na jižní Moravu a pak dále do Dolních Rakous. Dále na východ se již kultura nerozšířila, hranici jejího výskytu tvořila řeka Morava (*Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002, 225*).

Osídlení kulturou nálevkovitých pohárů se neomezovalo pouze na severní část Čech. Jihozápadní Čechy byly silně ovlivňovány bavorskou oblastí, z níž k nám ve starém eneolitu pronikla příbuzná kultura altheimská¹. Nálezy odpovídající této kultuře známe například ze sídliště ve Zdicích, z Mezouně, Želkovic a nejspíše i z hradiště Španělka u Libomyšle. Nálezy čítají několik stovek keramických stěpů a množství štípané industrie, vyrobené ze západočeského křemence typu Tušimice, baltského pazourku a deskovitého rohovce typu Baiersdorf, který je pro altheimskou skupinu charakteristický (*Matoušek – Stolz 2006, 94*).

Mapa. 1: Kultura nálevkovitých pohárů v Čechách. Podle Archeologické databáze Čech upravil a doplnil. M. Zápotocký (*Zápotocký 2008, obr. 15*).

¹ Název podle sídliště Altheim v Německu.

2.4. Chronologie kultury nálevkovitých pohárů

Nejdůležitějším pramenem pro vytvoření chronologie je, jako u většiny pravěkých kultur, keramika. Kultura nálevkovitých pohárů ovšem často disponuje velkým množstvím nezdobeného keramického materiálu, tzv. atypického, což má za následek nerozpoznání výskytu této kultury na mnoha lokalitách či nemožnost přesnějšího chronologického zařazení k určité vývojové fázi. Dlouhá léta bádání nám ale poskytla několik ucelených souborů, v nichž byl zastoupen zdobený keramický materiál ve větším množství, a na základě těchto nálezů bylo možno na našem území rozlišit tři stupně kultury nálevkovitých pohárů.

První doložený stupeň nálevkovitých pohárů v Čechách je označována jako baalberská, podle eponymní lokality Baalberg u Bernburgu ve středním Německu, kde byla objevena mohyla (*Hofer 1902*). Nejde o nejstarší horizont nálevkovitých pohárů v Evropě, proto se zpravidla uvádí jako druhý. Pro baalberskou fázi jsou charakteristické džbány, nálevkovité poháry, dvojuché a čtyřuché amfory a různé koflíky a mísy. Výzdobu tvoří především plastické prvky jako tzv. vousy, které se vyskytují pod kořeny uch a jsou pro tuto kulturu nejcharakterističtější. Povrch nádob byl upravován černým leštěním, čímž se její tvůrci snažili napodobit kovové nádoby, jež se ve stejném období vyskytovaly v oblasti Egejského moře a východním Středomoří (*Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002, 225; Zápotocký 2008, 63, 74*).

Třetí stupeň nálevkovitých pohárů se nazývá siřemským, nazvaná podle eponymní lokality u obce Siřem v severozápadních Čechách (okr. Louny). Zde byly v roce 1936 Helmutem Preidlem objeveny dva objekty, jejichž keramický materiál dal základ pro vydělení siřemské skupiny nálevkovitých pohárů. Jednalo se o kruhový objekt, v němž byla uložena dětská lebka a velké množství zdobených keramických nádob. Dle názoru H. Preidela představoval tento nález obětní jámu (*Preidel 1936*). Mnohem pravděpodobněji však šlo o dětský pohřeb v sídlištním objektu s milodarem, jež představoval koflík s kostěným terčíkem uvnitř. V jámě bylo nalezeno větší množství keramických zlomků, z nichž bylo možno zrekonstruovat celkem 27 nádob, avšak ty nejspíše nebyly součástí pohřební výbavy, ale představovaly běžný sídlištní odpad (*Moucha 2008, 113*). Určujícím prvkem siřemského stupně je charakteristická výzdoba sestávající se z řádků sloupkovitých kolků pod okrajem pohárů a nálevkovitých hrnců vyplněná bílou inkrustací (*Dobeš – Kostka – Stolz 2007, 94*). Označení „siřemský stupeň“ bylo známo již od konce padesátých let minulého století, avšak běžně je používán teprve v posledních letech. Dřívější označení této fáze bylo „mladší

baalberk“ či „wiórek, podle značné podobnosti siřemské keramiky s tzv. wioréckým stupněm, vyskytující se v Polsku (*Zápotocký 2008*, 61, 63, 77).

Čtvrtá stupeň kultury nálevkovitých pohárů, jež plynule navázal na starší období, se nazývá salzmündským, spadající zhruba do poloviny 4. tisíciletí (*Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002*, 96). Název pochází od eponymního naleziště Salzmünde na střední Sále. Dříve byla tato skupina nazývána „Máslovickým typem“ podle pohřebiště v nedalekých Máslovicích, které zkoumal A. Stocký, ale v Čechách je podle souznění se středoněmeckým vývojem používáno označení „salzmündská fáze“ (*Stocký 1926*).

Periodizací tohoto stupně se zabýval M. Zápotocký, jehož chronologie vycházela z členění severského středního neolitu na stupně MN I – MN V a typologie tamních výzdobných prvků. Autor se pokusil vyčlenit dvě fáze, které by odpovídaly severským stupňům MN I a MN II/III. V českém prostředí první fáze stylově koresponduje s nálezy zdobené keramiky ve středním Německu. Druhý stupeň má představovat klasickou fázi badenské kultury. Zajímavostí je výskyt bolerázských prvků v kontextu salzmündské keramiky, jako například na pohřebišti v Praze – Bubenci (Mauthnerova přádelna; *Pleslová-Štiková 1972b*, 104; *Zápotocký 2008*, 63-64). S pokusem o vyčlenění několika podfází přišla i E. Pleslová-Štiková, která se opírala o typologii keramiky a nálezy z výšinného sídliště Mužský-Hrada a sídliště v Lysolajích. Výsledky jejího snažení však nejsou v současné době příliš přijímány² (*Zápotocký 2008*, 63).

Nejvýznamnějšími lokalitami, jež nám poskytují přehled typického keramického materiálu, jsou Máslovice, Praha – Lysolaje, Praha- Dejvice – Baba, Praha – Ďáblice, Hostivice či Mužský - Hrada (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010*; *Havel 1986*; *Jánská 1957*, *Pleslová-Štiková 1981, 1972b*; *Stocký 1926*).

V období salzmündské fáze kultury nálevkovitých pohárů došlo ke změně oikumeny, a to především k úbytku osídlení ve východněji položených oblastech. Jednou z hypotéz o příčinách těchto změn je myšlenka postupného prosazování bolerázského stupně badenské kultury ve východní části středních Čech. Česká skupina nálevkovitých pohárů byla tímto vlivem poznamenána, avšak zachovala si na rozdíl od moravské skupiny svoji svébytnost. Oproti předchozímu období dochází v salzmündském stupni ke změnám v tektonice nádob. Nálevkovité poháry jsou širší a mísovité, obecně měkčí profilace. Dalšími charakteristickými tvary jsou džbány s kónickým hrdlem a nižším cibulovitým tělem. Tyto džbány nejspíše vznikly vývojem z mladobaalberských (siřemských) typů III. stupně (*Becker 1947*, 237;

² Autorka v keramickém materiálu ze sídliště v Lysolajích identifikovala přechodnou fázi mezi siřemských a salzmündským stupněm, která by však měla být brána v potaz při zpracovávání dalších nálezů kultury nálevkovitých pohárů (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010*, 630).

Zápotocký 1958, 684). Dále se vyskytují dvojuché a čtyřuché amfory, koflíky s válcovitým či kónickým hrdlem a páskovým uchem nasazeným zpravidla a okraj, někdy jej slabě převyšuje. Zásobnice mají dvojkónické, oble lomené tělo s prstovanou nebo hladkou páskou pod okrajem – tzv. románskou lizénou (*Stocký 1926; Zápotocký 1958*, 685-686). Kolkovanou výzdobu nahrazuje v tomto období výzdoba rytá, která bývá občas vyplněna bílou inkrustací. Nejčastějšími motivy jsou obrvené rýhy, protáhlé trojúhelníky vyplněné vpichy, klikatky, velmi ojediněle románské kříže a horizontální řady čárek na okraji. Dále též dvojice svislých lišt či pupků na podhrdlí pohárů. Zdobeny jsou především džbány, amfory, řidčeji koflíky, přičemž výzdoba se soustřeďuje především na plece, rozhraní hrdla a těla a též těsně pod okraj nádoby (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010*, 623-624; *Zápotocký 1958*, 686). V českém materiálu se nově objevují tzv. lahve s límcem. Jedná se netypickou nádobku s užším hrdlem s typickým prstencem kolem a různě utvářenou spodní částí. Vyskytují se v severské oblasti a také v severozápadním Německu a Holandsku. Známe ojedinělé nálezy již z baalberského stupně, ale výrazněji se objevují až v salzmündské fázi (*Pleslová-Štiková 1961*, 105-107). Do Čech se nejspíše rozšířily z jihopolské oblasti přes Moravu (*Stocký 1926*). Jejich nálezy známe například ze sídliště Luleč (okr. Vyškov) či z Brníčka (okr. Šternberk). Z Čech jsou to lokality Velké Přílepy (okr. Praha- západ), výšinné sídliště Makotřasy, Čáslav-Hrádek (okr. Kutná Hora), Dobroměřice či Bohušovice n. Ohří (okr. Litoměřice; *Pleslová-Štiková 1961*, 107, 109; *Zápotocká 1998*, obr. 6).

Na Moravě se situace vyvíjela jinak. Salzmündská fáze se na Moravě téměř nevyskytuje, jelikož tamnější nálevkovité poháry byly od JV ovlivněna nástupem nejstarším, bolerázským stupněm badenské kultury, který je transformoval do podoby památek tzv. ohrozimského typu³ (*Zápotocký 2008*, 63-64).

2.5. Hospodářství staršího a středního eneolitu

S příchodem eneolitu přicházejí významné změny ve způsobech hospodaření. Jednou z nejzásadnějších inovací bylo využití tažné síly dobytka (skotu) k tahu dřevěného oradla (*Neustupný 2008*, 18). Doklady o využití záprahu známe například z malopolské oblasti, kde byly nalezeny figurální plastiky znázorňující volské spřežení se jhem. Tyto plastiky pocházejí např. z lokality Bytyń (okr. Poznań) či Kręznica Jara (okr. Lublin; *Podborský 2002*, 87, obr. 34: 2,3). Zavedení oradla způsobilo velký převrat, jelikož značně ulehčilo práci a dovolilo

³ Tato skupina byla nazvána podle lokality Boleráz u Trnavy (*Zápotocký 2008*, 83).

obdělávat mnohem větší plochu za kratší dobu (Turek 2005, 240). Důkazy o zavedení orebního zemědělství můžeme nalézt pod dlouhými mohylami, kde se pod hliněným náspem zachovaly brázdy. Unikátní a zároveň nejstarší doklad orby na našem území pochází z lokality Březno u Loun. Zde byla objevena dlouhá mohyla s pravděpodobnými pozůstatky po orbě. Dobytek již nebyl vyžíván pouze jako zdroj masa a nově jako tažná síla, ale další inovací bylo zavedení mléčného hospodářství. Konzumováno bylo jak mléko samotné, tak i jeho produkty jako sýry atd. Důkazem tohoto jevu jsou osteologické analýzy, jejichž výsledky ukazují na větší počet starších kusů dobytka než li v době neolitu (Peške 1994, 97). Jako zdroj potravy sloužilo hovězí maso, též je doložen chov ovcí, koz a vepřů. Stravu též doplňovala lovná zvěř a sběr (Neustupný 2008, 19; Podborský 2002, 87-88). Mezi chovaná zvířata patřil nově kůň. Dle analogií z Polska a Ukrajiny se ukazuje, že lid kultury nálevkovitých pohárů snad znal uzdění koně s dřevěnými nebo kostěnými postranicemi (Podborský 2002, 87-88).

Pokrok v oblasti hospodářství je spojen též s vynálezem kola a použitím vozu. První nálezy ikonografických vyobrazení pocházejí z období 4. tisíciletí př. Kr. z oblasti Předního východu. Zde byly na hliněných tabulkách objeveny piktogramy v podobě vozu. Od poloviny 4. tisíciletí se vozy objevují v jihovýchodní Evropě – konkrétně v Bulharsku a Rumunsku. Z období badenské kultury známe modely čtyřkolový (dvounápravových) vozů z lokalit Budakalász (3300 př. Kr.) či Csepel. Nejstarší doklad kola pochází ze Slovinska z lokality Stare Gmaje (3400 př. Kr.). Nálezy kol známe i ze Švýcarska či Lombardie. U nás známe doklady vozů až z doby halštatské (Podborský 2002, 88).

Další důležitou inovací přicházející s počátkem eneolitu byla metalurgie mědi, jejíž původ můžeme hledat na Předním východě na sklonku 1. poloviny 5. tisíciletí (Turek 2005, 239). Měď představovala v eneolitu důležitý nový materiál. Jedním z důvodů, proč se technologie jejího zpracování rozšiřovala dále, mohl být prestižní a magický podtext (Kuna 1986). Tehdejší lid byl pravděpodobně fascinován vlastnostmi tohoto kovu, který bylo možno formovat do různých tvarů jako např. drátovitých tyčinek, kruhů a spirál, které sloužily jako ozdoby. Využívána byla tedy k výrobě ozdob a zbraní (např. seker, sekeromlatů, dýk, dlát atd.), ne pracovních nástrojů, jak je někdy mylně uváděno (Neustupný 2008, 25). Nejstarším dokladem výroby mědi na našem území je nález tyglíku se stopami mědi a kus měděné rudy z výšinného sídliště Makotřasy (okr. Kladno; Pleslová-Štiková 1985, 115). Dalšími nálezy jsou např. perla ze svinutého měděného drátku z pohřebiště v Praze-Babě (Havel 1986). Z hradiště v Hlinsku známe depot měděných šperků – drátěných spirálovitých záušnic, obdobného závěsku a plechových kruhových terčů, jež byly uloženy v keramickém koflíku (Pavelčík 1979).

Pro období kultury nálevkovitých pohárů je příznačná výroba kamenných nástrojů, jež představuje početnou a výraznou kategorii. Z většiny evropských zemí známe doklady eneolitických pazourkových dolů – např. Krzemionky Opatowskie (*Podborský 2002*, 89). V době staršího eneolitu byly suroviny na výrobu kamenných nástrojů těženy a zpracovávány ve výrobním areálu v Brně na Stránské skále. Bylo zde objeveno přibližně 7000 rohovcových artefaktů. Zdrojem suroviny byl nedaleký skalní výchoz, v jehož blízkosti byly objeveny zlomky parohových kopáčů. Z této lokality pochází i zajímavý nález depotu 44 kamenných nástrojů⁴. Surovina, z níž byly artefakty vyrobeny, však nepocházela z místního zdroje, nýbrž z nedalekého Krumlovského lesa. Tato skutečnost tak pravděpodobně dokládá směnné kontakty mezi těmito dvěma areály (*Podborský ed. 1993*, 178).

Broušená industrie představuje v období kultury nálevkovitých pohárů významnou a početnou kategorii. Primárně sloužily jako nástroje ke zpracování a obrábění dřeva, ale též jako zbraně. Další funkcí bylo možná také využití v regionální i dálkové směně. Třetím okruhem byla role prestižní a symbolická. Zde jde o tzv. bojové sekeromlaty, bulavy či tvarově různé sekery a mlaty. Tyto kamenné nástroje představovaly po technické i umělecké stránce vrchol kamenické práce. Bojové sekeromlaty procházely v průběhu staršího eneolitu módními změnami. V období kultury nálevkovitých pohárů rozeznáváme ploché a čepcovité sekeromlaty, jež jsou charakteristické pro starší fázi KNP. Pro mladší období, salzmündskou fázi jsou charakteristické sekeromlaty s obloukovitým týlem (*Zápotocký 2002a*; 159, 179, 180). Bojové sekeromlaty mohly být zdobeny plastickými lištami, žebry či žlábkami, což ještě umocňovalo uměleckou hodnotu těchto artefaktů. Tyto specializované zbraně jsou hojně zastoupeny v rámci celého spektra broušené industrie, což poukazuje na skutečnost, že nemohly představovat prestižní zboží pouze elitní části společnosti. Z této skutečnosti vyplývá, že možná plnily funkci atributů, jež symbolizovaly společenské postavení mužů širší bojovnické vrstvy (*Zápotocký 2008*; 78, 81).

Oproti množství broušených nástrojů není štípaná industrie v období kultury nálevkovitých souborů nijak zvláště početně zastoupena (*Štiková 1954*, 387). Tvarové spektrum tvoří nejčastěji retušované ústěpy a čepele, srpové čepelky a dále trojúhelníkovité šipky s rovnou či konkávní bází, které jsou nalézány na pohřebištích i v sídlištních objektech. Mezi nejčastěji využívanými surovinami na výrobu štípané industrie patřily většinou silicity glacienních sedimentů a západočeské křemence, méně jsou pak zastoupeny porcelanity, křišťál a jiné materiály. Početná kolekce nástrojů z lokality Cimburk (okr. Kutná Hora), která byla vyhotovena z rohovce typu Krumlovský les, dokazuje dálkové kontakty s Moravou. Na

⁴ Tyto nástroje byly uloženy v keramické nádobě – džbánu (*Podborský ed. 1993*, 178).

styk se vzdálenějšími oblastmi poukazuje i nález čepelky z hrobu v Mradicích (okr. Postoloprty), která byla vyrobena z šedobíle kroupnatého pazourku pocházejícím až z 500 km vzdáleného polského Świeciechowa (*Zápotocký 2008*, 81).

2.6. Sídlní areály nálevkovitých pohárů

Sídliště kultury nálevkovitých pohárů, především zemědělského rázu, byla zakládána v rovinných polohách. Volbu umístění nového sídliště ovlivňovalo několik faktorů. V první řadě jde o blízkost vodního toku. Až 70 % lokalit se nachází poblíž vodního zdroje, především u menších toků, díky čemu se mohlo sídliště úspěšně rozvíjet. Dalším faktorem byl typ půdy a klimatické podmínky oblasti. Lid kultury nálevkovitých pohárů osidloval zejména černozemní oblasti, jejichž klima odpovídalo zemědělskému založení sídlišť – tzn. teplejší a sušší regiony (*Rulf 1983*, 45).

Interpretace podoby obydlí kultury nálevkovitých pohárů je založena na prozkoumaných terénních situacích. V blízkosti obydlí je častá přítomnost velkého množství hospodářských jam a především hliníků. Tu však ztěžuje častá nepřítomnost kůlových jamek jako pozůstatků sloupové konstrukce. Proto se usuzuje, že standardním obydlím byly domy kůlové konstrukce, které byly pouze mělce zahloubeny, čímž v terénu nezanechaly téměř žádné stopy. Stěny těchto domů byly omazány hlínou.

Z území České republiky známe pouze několik přímých dokladů obytných staveb. Jedním z příkladů je nález polozemnice ze sídliště v Hostivicích (okr. Praha-západ). Tato polozemnice obdélného půdorysu je pozoruhodná zachováním podlahy, jež byla vymazána jílem. Ve východní části pak bylo zaznamenáno ohništní jáma, což i přes nepřítomnost kůlových jam v okolí objektu potvrzuje jeho obytnou funkci (*Jánská, 1957*, 152). Na výšinném sídlišti Mužský-Hrada (okr. Mladá Boleslav), byly zachyceny chaty o rozměrech 4–10 m² a hloubce 60 cm. Na rozdíl od chaty v Hostivicích zde byly po obvodu obydlí či ve středu objektu zachyceny kůlové jamky poukazující na dřevěnou konstrukci stěn a zastřešení (*Pleslová-Štiková 1981a*, 64). Další nálezy pocházejí ze sídliště Baba v Praze-Dejvicích, kde byly objeveny chaty obdobného charakteru jako v Hostivicích. Nejistý nález pochází ze sídliště v Lysolajích. Zde se nacházel mírně zahloubený objekt s mísovitým dnem o rozměrech 190 x 155 cm, hl. 65 cm. Mohlo jít o malou chatu, avšak interpretace je zde ztížena nepřítomností (či nedochováním) ohniště či kůlových jamek. Jediným nálezem z výplně objektu bylo drtidlo (*Pleslová-Štiková 1972b*, 85). Unikátní doklady kůlové konstrukce obytných staveb pocházejí z významné polykulturní lokality Březno u Loun.

I. Pleinerová zde objevila půdorysy dvou dlouhých domů pravidelného obdélníkovitého tvaru, o rozměrech 24 x 7 metrů a 33 x 6 metrů. Orientace obou domů je shodná (SZ-JV), což ukazuje na současnost těchto objektů. Analýza získaného materiálu obě stavby datuje do období časného až staršího eneolitu (*Pleinerová 1990*).

V současné době nejnovějším nálezem pozůstatků obytných staveb kultury nálevkovitých pohárů je sídliště v Líbeznicích (Praha-východ). Sídliště ještě není zcela zpracováno, ale podle předběžných výsledků terénních situací, zpracovaných J. Turkem, se na tomto sídlišti nachází více než deset půdorysů dlouhých domů sloupové konstrukce, které lze s největší pravděpodobností datovat do období salzmündské fáze KNP. Analogie těchto domů můžeme hledat např. v polském Niedźwiedzi, kde byla objevena stavba odpovídající konstrukcí i orientací domům z Líbeznic a výše uvedeného Března u Loun (*Turek 2011a*, 415-419).

Jak již bylo výše zmíněno, nejčastěji nalézány obytný areál představují v prostředí české kultury nálevkovitých pohárů menší nehrazené osady v otevřené krajině. Jako příklad lze uvést polykulturní sídliště v Praze 9 – Lysolajích. V letech 1930–53 zde proběhla série záchranných výzkumů v místních bývalých pískovnách – Hergertově a Denkově. Tato lokalita významně přispěla k poznání českého eneolitu, jelikož nám poskytla široké spektrum nálezů téměř z celého období eneolitu, především období kultury nálevkovitých pohárů. Na základě početných souborů keramiky zde Emilie Pleslová-Štiková definovala tzv. „předsalzmündskou fází“ – přechodné období mezi sířemskou a salzmündskou fází (*Pleslová-Štiková 1972b*; 8, 11).

Sídliště u Benátek (okr. Hradec Králové), kde proběhl záchranný výzkum v roce 1984, bylo prozkoumáno 55 objektů, ale pouze 3 náležely spolehlivě kultuře nálevkovitých pohárů (*Kalferst – Zápotocký 1991*, 406). Obdobné sídliště menšího rozsahu, zařazené dle nálezů do období sířemské fáze, se nacházelo v Močovicích (okr. Kutná Hora). V tomto areálu byla zástavba dosti rozptýlena – původně šlo nejspíše o jednotlivé usedlosti či dvorce (*Zápotocký 1995*, 62).

Rozsáhlým sídelním areálem na území středních Čech je sídliště ve Velkých Přílepech (okr. Praha-západ). Zde byla kultura nálevkovitých pohárů identifikována v 58 objektech, přičemž většina z nich byla na základě keramického materiálu datována do období sířemské fáze KNP (*Juřinová – Smejtek - Vojtěchovská 2011*, 123). Méně rozsáhlý areál, spadající též do období sířemské fáze, jsou Vikletice (okr. Chomutov). Na tomto sídlišti bylo objeveno 15 objektů z období sířemské fáze. Ve většině případů byly objekty identifikovány jako zásobní jámy. V jedné z těchto jam, která byla druhotně využívána jako pec, byl uložen dětský

pohřeb. Zachyceny zde byly i nadzemní sloupové stavby, po nichž však nezůstaly viditelné stopy. Na základě velikosti zkoumané plochy, počtu objektů a předpokládaných rozměrech domů, byl počet usedlostí odhadnut na pět či šest (*Zápotocký 2002b*).

Lid kultury nálevkovitých poháru se však neusazoval pouze v rovinatých oblastech, nýbrž zakládal i opevněná sídliště ve vyvýšených, přírodou chráněných polohách. Tento typ areálů reprezentuje například lokalita Cimburk (původní název Hradiště či Homole), která se nachází na široké ostrožně ve skalnatém údolí říčky Vrchlice 2km od Kutné Hory. V 90. letech 20. stol zde bylo zjištěno polykulturní hradiště o rozloze 20ha, jež tvořila akropole a ploché předhradí, kde se podařilo odkrýt část fortifikační linie. Ta byla umístěna cca 30 metrů před úpatím akropole. Sestávala ze dvou příkopů lichoběžníkovitého profilu s plochým dnem, jež byly od sebe vzdáleny 5,5 až 7m. Příkopy byly v části zkoumaného úseku přerušeny vstupním prostorem – bránou ulicovitého typu o rozměrech 5,7 – 6,5 metru. Celková šířka fortifikace je odhadována na 25 metrů. Rozbor keramiky z obou příkopů prokazuje osídlení ve dvou obdobích. Spodní partie obsahovala keramiku baalberské fáze kultury nálevkovitých pohárů. Mladší horizont reprezentuje keramika nejstaršího, boležského stupně badenské kultury. Získaný keramický materiál představuje bohatou kolekci keramiky nálevkovitých pohárů, jehož zajímavostí jsou koflíky s brázděným vpichem, které poukazují na vztah k vývoji keramiky na Moravě (*Zápotocký 2000a, 251; 2000b, 619*).

Významnou součástí nálezů tvoří kromě keramiky také osteologický materiál. Pozoruhodné výsledky přinesly analýzy kostí, které ukazují na téměř vyrovnaný poměr domácí a lovné zvěře, což naznačuje nebývale vysokou intenzitu lovu. Tento jev by mohl být vysvětlen krátkodobým výkyvem počasí, jež by následně způsobil krizi v zemědělské produkci nebo jednoduše výhodnou polohou hradiště na hranici lesa. Dalším významným osteologickým nálezem je soubor 22 koňských kostí. Příčinou jejich velké variability mohl být současný výskyt domácí a divoké formy koně či import raně domestikovaných koní z různých center z jihovýchodní Evropy (*Zápotocký – Zápotocká 1997, 138; Zápotocký 2000a, 251*).

Další významnou lokalitou je výšinné sídliště v Makotřasech (okr. Kladno). Tento areál byl zkoumán již ve 30. letech 20. století K. Žeberou. Zásadní poznatky však přinesl záchranný archeologický výzkum pod vedením E. Pleslové-Štikové, který zde proběhl v 60. a 70 letech (*Pleslová-Štiková – Marek - Horský 1980; 4, 25*). Na tomto sídlišti byly rozpoznány tři vývojové fáze. V nejstarším období byl kolem jihovýchodní části návrší zřízen obloukovitý příkop o délce 650 metrů, který chránil část osady. Ve druhé etapě bylo sídliště na severní straně hřbetu opevněno čtvercovým ohrazením, náležícím do střední sířemské fáze KNP.

Tvořil jej široký příkop, jež vymezoval plochu o rozměrech 300x300 metrů. Celé opevnění mělo několik vchodů, z nichž dva byly umístěny proti sobě na západní a východní straně, třetí byl umístěn asymetricky u západního nároží jižní strany. Předpokládaný čtvrtý vchod však nebyl nalezen, jelikož zde byl terén v dřívějších dobách porušen. Ve dně příkopu opevnění byl zachycen žlab, v němž byla původně postavena palisáda. Ta nejspíše neplnila funkci opevnění, nýbrž mohlo jít o ohradu pro dobytek či vymezení kultovního areálu. Zajímavostí je geometrická pravidelnost a rozměry makotřaského opevnění. Pokud přepočteme jednu stranu ohrazení na tzv. megalitické yardy, vyjde nám číslo 360, což je téměř stejně, jako počet dnů v jednom kalendářním roce. Existují teorie, že by se mohlo jednat o použití rolnického kalendářního systému. Čtvercový areál spolu s ohrazením zanikl v třetí, nejmladší fázi, a na jeho místě bylo založeno klasické neopevněné sídliště s množstvím skladovacích a hospodářských objektů.

Z výplně objektů zachycených na ploše sídliště bylo získáno množství nálezového materiálu. Byly zde objeveny stopy po výrobě keramiky, kostěných nástrojů a broušené industrie, který byla vyráběna z místních zdrojů surovin. Nechyběly ani nálezy štípané industrie, jako velké žací nože z deskového silexu pocházejícího z Bavorska. S touto oblastí jsou spojeny i některé tvary keramiky, což naznačuje existenci dálkové směny. Nápadná příbuznost materiálu s bavorským může poukazovat na to, že část obyvatel sídliště tvořil lid altheimské skupiny. Mezi významnou součást nálezů patří zlomek tyglíku, který zařadil Makotřasy na post lokality s nejstarším důkazem kovolitectví na našem území. Sídliště v Makotřasech představuje na našem území materiálově nejbohatší lokalitu období kultury nálevkovitých pohárů. Sloužilo pravděpodobně jako kulturní, hospodářské a vzhledem k podobě ohrazení možná i jako kultovní centrum (*Pleslová-Štiková 1985*).

Dalším příkladem výšinného sídliště je lokalita v poloze Baba v Praze Dejvicích, kde proběhl výzkum v letech 1974-1978. Toto sídliště bylo vybudováno na ostrožně a zaujímalu rozlohu 10ha, tvořící dvě polohy – vlastní hradiště, jež bylo na jedné straně chráněno fortifikací a předhradí. Ohrazený areál byl pravděpodobně rozdělen na několik sídelních okrsků „výrobního“ a „nevýrobního“ charakteru. Josef Havel zde identifikoval pět zahloubených objektů s pecemi, které interpretoval jako polozemnice. Předpokládaný rozměr těchto staveb byl 5,5-16,1 m². Pozoruhodnou stavbou je polozemnice, jež se nacházela v centrální části areálu a jejíž rozměry byly pětkrát větší než u ostatní staveb. S touto stavbou nejspíše souvisel systém kůlových jamek o šíři 60-70cm po jejím obvodu. Ty byly orientovány ve směru sever-jih. Dle závěrů autora výzkumu J. Havla neměla tato polozemnice

obytný charakter. Hradiště bylo nejspíše osídleno příslušníky vyšší společenské vrstvy a plnilo v rámci sídelního regionu správní funkci.

Z plochy sídliště pochází poměrně velká kolekce nálezů. Objekty obsahovaly celkem 40 tisíc zlomků keramiky, které byly ale většinou svým charakterem jen obtížně chronologicky zařaditelné. Většina nálezů spadá do období mladší fáze baalberského stupně kultury nálevkovitých pohárů až po starší salzmünskou fázi. Nejmladšími nálezy je keramika nejstaršího, bolerázského stupně badenské kultury, jenž se v českém prostředí vyskytuje zároveň se salzmündským stupněm (*Havel 1986*).

Výšinná sídliště známe též z lokalit Čáslav-Hrádek (okr. Kutná Hora), Mužský-Hrada (okr. Mladá Boleslav), Dneboh-Mužský (okr. Mladá Boleslav) či Praha-Bohnice (*Pleslová-Štiková 1981b, 59; Neústupný 2008, 68*). Co se týče Moravy, zde bylo v devadesátých letech objeveno výšinné hradiště s mohutným opevněním na lokalitě Rmíz u Laškova. Toto hradiště mělo ohrazené předhradí a od akropole jej oddělovaly dvě až tři linie opevnění (*Šmíd 1997*).

Dle uvedených příkladů lze usuzovat, že výšinné lokality vykazují určité společné rysy. Jedná se především o výšinné, strategicky umístěné lokality. Hradiště jsou členěna na vnitřní opevněnou část- akropoli a neopevněné předhradí. Interpretace jejich funkce a významu se různí. Hradiště mohla představovat správní centra, shromaždiště, uzlové body dálkových komunikací či útočiště při případném ohrožení. Dle názoru J. Pavelčíka představovaly tyto lokality jakési „prototypy“ měst, které se v téže době budovaly v oblasti Egejského moře (*Pavelčík 1972, 166*). Další hypotézy poukazují na možný kultovní charakter hradišť či využívání takovýchto lokalit jako obchodních emporií (*Filip 1948*). Výšinná sídliště mohla být též určitou posvátnou plochou, kde probíhaly nejrůznější společenské obřady a aktivity. Jednu z takovýchto aktivit mohla představovat směna (například obchodování s kamennými sekerami, jež se mohlo uplatňovat při svatebních obřadech - vyplacení nevěsty) a výroba kamenných nástrojů o čemž svědčí nálezy polotovarů a surovin (*Daněček – Turek 1997, 137*). Interpretace je však stále nejistá, proto je nutné vyčkat na vyhodnocení dalších výzkumů, jež doplní doposud torzovité poznatky o funkci těchto areálů.

V období kultury nálevkovitých pohárů existovala kromě stálých sídlišť také tzv. „přechodná stanoviště“, jež byla osídlena pouze na krátký čas. Sloužila jako sezónní sběračské, lovecké, pastevecké nebo kultovní stanice, zaměřené na těžbu a zpracování nerostných surovin, jejichž stopy byly zachyceny v jeskyních Českého ráje (*Sklenář - Matoušek 1992*).

2.7. Pohřební areály

Pohřební ritus v období staršího eneolitu byl především kostrový. Těla zemřelých byla ukládána ve skrčené poloze na pravém či levém boku hlavou k západu (obličejem k jihu). Orientace se měnila dle zvyklostí daných období. Ve starším stupni převažovala orientace západ-východ a v mladším období – salzmündském, jih-sever (*Zápotocký 2008, 71*). V mladším období kultury nálevkovitých pohárů známe z prostředí Moravy i žárové pohřby s ostatky uloženými v popelnicích. V našem prostředí známe příklady birituálních pohřbů z lokality Makotřasy, avšak informace o samostatných žárových pohřbech jsou dosti nespolehlivé, proto nelze jejich výskyt na území Čech jednoznačně potvrdit.

Z prostředí kultury nálevkovitých pohárů známe jak prosté kostrové hroby uložené obdélníkové jámě, tak hroby opatřené kamennou konstrukcí. Tato konstrukce měla několik podob. Mezi nejprostší formu patřilo jednoduché kamenné obložení a následné překrytí hrobu kamennou deskou či závalem menších kamenů. Hrob mohl být též uložen v kamenné skříňce, vytvořené z kamenných desek. Tyto skříňky byly povětšinou menších rozměrů cca 100-150 x 50-80 cm, proto je kostra v silně skrčené poloze. Dosavadní poznatky ukazují, že se hroby ve většině případů nijak neporušovaly, což poukazuje na výskyt nějakého druhu povrchového označení jednotlivých hrobů. To mohl tvořit nízký hliněný rov či stély z organických materiálů (pravděpodobně dřeva). Výbavu hrobů tvořily nejčastěji milodary ve formě keramiky – především nádoby z kategorie picích tvarů či poháry, džbány nebo amfory. Dále byly do hrobů ukládány různé kamenné nástroje – sekeromlaty, sekery atd., také kostěná industrie a ozdobné závěsky z provrtaných zvířecích zubů. Vzácně se pak můžeme setkat s měděnými ozdobami.

V našem prostředí se mohyly vyskytují spíše ojediněle. Jedním z důvodů mohou být následky hluboké orby, která mohylové násypy nenávratně zničila či intenzivní úpravy polí v 18. a 19. století (*Zápotocký 2008, 71-73*). Nález zachovalé mohyly pochází například z lokality Nymburk. Zdejší mohyla s opukovým ohrazením o rozměrech 6,5 x 5,2 m, překrývala kostrový skříňkový hrob osoby starší věkové kategorie, jež byl dle radiokarbonového datování zařazen do mladšího stupně kultury nálevkovitých pohárů (*Motyková 1998, 13*).

Na Moravě je výskyt mohylníků mnohem častější. Jednou z lokalit je Náměšť na Hané, kde s největší pravděpodobností pohřbívali své mrtvé obyvatelé nedalekého hradiště Rmíz u Laškova. Zajímavostí je nález kousku vlněné tkaniny v jednom z hrobů. Pozůstatky tkanin jsou v nálezových souborech velice ojedinělou záležitostí a často se kvůli působení

nepříznivých vnějších vlivů nedochovají. Tento nález je unikátní, jelikož představuje jeden z nejstarších pozůstatků textilie u nás (*Šmíd 1997*).

Jedním z největších pohřebišť starší (baalberské fáze) kultury nálevkovitých pohárů jsou Velké Žernoseky (okr. Litoměřice). Zde bylo objeveno dvanáct kostrových hrobů, z nichž tři byly uloženy v kamenných schránkách, sedm v kamenném obložení a dva v prosté jámě v zemi. Jejich orientace byla východ-západ. Hroby byly uspořádány do jakýchsi skupinek, přičemž u některých je nápadné seřazení v rovnoběžné linii, jež vzbuzuje dojem existence určitého vymezeného prostoru, kam byla těla ukládána. To je hlavním argumentem pro úvahy o výskytu dlouhých mohyl na této lokalitě. Baalberská fáze je typická výskytem malého počtu milodarů, což chudá výbava těchto hrobů potvrzuje. Správné zařazení do období baalberské fáze umožňují dvě nádoby z hrobu č. 33/II – charakteristický džbán a čtyřhraná amfora, jež představují jediný spolehlivě datovatelný materiál na tomto pohřebišti. Další keramické nádoby nebyly nalezeny. V ostatních hrobech se vyskytovala štípaná industrie, provrtané terčíky z mušlí a provrtané kančí zuby (*Moucha 1963; Křišťuf 2003*).

Pohřebišťem reprezentujícím mladší, salzmündskou fázi, je lokalita Máslovice (okr. Praha-východ). Zde bylo objeveno osm skříňkových hrobů, z čehož pět patřilo dětem. Stěny pohřebních jam byly vyloženy kamennými deskami. Podobná deska tvořila jakýsi poklop uzavírající celý hrob a dno bylo vydlážděno plochými kameny. Milodary tvořily keramické nádoby jako amforky, nálevkovité poháry, džbánky a pro salzmündskou fázi typický sekeromlat s obloukovitým týlem (*Stocký 1926*). Pohřebiště salzmündské fáze bylo objeveno též v Praze-Bubenči a Dejvicích.

Nepočtenější formu pohřebního ritu období kultury nálevkovitých pohárů představují pohřby v sídlištních objektech. Tento způsob uložení má několik forem. První je charakteristická rituálním uložením zemřelého s přídavkem milodarů. Do druhé skupiny patří pohřby nerituální, pohozené, někdy se stopami mutilace či opálení. Objevují se i pohřby dvou či více jedinců v jedné jámě, jako například v Třebestovicích (*Rulf - Čtverák 1997, 38*). Největší soubor, představující pohřby uložené v sídlištních objektech, pochází z Makotřas, kde bylo v sídlištních objektech (především silech) a příkopu čtvercového ohrazení nalezeno celkem 29 jedinců (*Pleslová-Štiková 1985, 84*).

V období staršího eneolitu se můžeme setkat i s unikátní formou pohřbů, která představuje ukládání jedinců (především dětí) do zásobních jam spolu se zvířaty, jež byla pro tento účel záměrně usmrcena. Takový případ známe z lokality Hostivice-Litovice (okr. Praha-západ), kde byl objeven společný hrob dítěte, psa a dvou krav. Tento způsob ukládání mrtvých je často spojován s rituály komunit, v jejichž životě hrálo hospodářství významnou

roli (Pleinerová 2002, 21, obr: 3-9). Mezi nerituálně uložené, tzv. pohozené pohřby patří nálezy z Malého Března (okr. Ústí nad Labem). Z celkových tří objektů byly kosterní pozůstatky nalezeny ve dvou sídlištních jamách. V první byl rituálně pohřben dospělý muž, v druhé bylo nalezeno osm pohozených koster. Na kosterních pozůstatcích byly zjištěny stopy po úderech, jež způsobily tříštivé zlomeniny a nejspíše i smrt. Žádné další zásahy, jako stopy sekání, řezání či opalování nebyly na pozůstatcích shledány, což vylučuje doklady antropofagie. Dle způsobu dislokace kostí lze soudit, že těla jedinců byla nejprve nepohřbena a až za určitou dobu byla vhozena do jámy (Černá – Velemínský 1991, 56; obr: 2, 3).

Z Čech známe v porovnání s počtem pohřbů v sídlištních objektech, pouze velmi malé množství pohřebních areálů, což může být důsledkem výraznější sociální stratifikace či častými válečnými střety. Podobný vzájemný nepoměr pozorujeme též ve výrazně menším počtu nalezených pohřbů v porovnání s počtem sídelních areálů. Objevují se hypotézy, jež za touto skutečností vidí vliv hloubkové orby, která mohla velké množství hrobů nenávratně zničit. Avšak pravděpodobnější příčinou se zdá neuspokojivý stav bádání. Velice často se setkáváme s chudými hroby bez milodarů, bez nichž je velmi obtížné objekt správně chronologicky zařadit, proto se naděje upínají na nové datovací metody, díky nimž by se mohla pramenná základna výrazně rozšířit a tím přispět k vyřešení této otázky (Zápotocký 2008, 74).

2.8. Střední eneolit a kultura badenská

Střední eneolit je období vymezené daty cca 3500 - 2800 př. Kr. Projevy skupin v období přechodu mezi starým a středním eneolitem ve střední Evropě na jih a jihozápad našeho území nejsou zcela vyjasněny. V této oblasti byly rozšířeny skupiny na bázi kultury altheimské. Na sever od Čech až po jižní Skandinávii přetrvávala kultura nálevkovitých pohárů. Regionální skupiny (až na výjimky – Holandsko, severní Německo, Skandinávie) přetrvávaly až do konce starého eneolitu v našem pojetí. Ve středním pásu Evropy však byly z důvodu zjištění výrazných odchylek vyčleněny nově pojmenované skupiny – např. walternienbursko-bernburská (jižní část východního Německa) či východní skupina kulovitých amfor v Polsku. (Neustupný 2008, 87).

Kultura badenská, původním názvem „kanelovaná“⁵, spadá do časného středního eneolitu a její název je odvozen od pohřebiště Baden u Vídně. Původ této kultury můžeme

⁵ Označení „kanelovaná“ je odvozeno od typického výzdobného prvku, jímž jsou svazky rýh (kanelur) na tělech nádob (Neustupný 2008, 226).

hledat v Karpatské kotlině a její vliv zasahoval především na jižní okruh kultury nálevkovitých pohárů – od Čech po Malopolsko.

Nejstarším stupněm badenské kultury je bolerázský stupeň⁶. Označení této skupiny je odvozeno od lokality Boleráz u Trnavy (*Novotný 1958*). Otázka vzniku tohoto stupně se v současné době stále jeví jako velice problematická. Nejstarší horizont badenské kultury bývá označován jako Baden I, bolerázský stupeň či stupeň Ohrozim – Jevišovice C1 – Boleráz. Názory badatelů na její vznik se velmi různí. Jednou z hypotéz je vývoj z malovaných kultur či pod vlivem egejsko- anatolské oblasti, z okrajových skupin jižní větve KNP či polygenetický původ (*Zápotocký – Zápotocká 1997*, 135).

První nálezy bolerázského horizontu na území Čech známe z 80. let 19. století. Pocházejí ze dvou lokalit – Čáslav-Hrádek a Cimburk u Kutné Hory (*Leminger 1886*). Keramika z těchto sídlišť vykazovala silně moravský ráz, na což upozornil J. Palliardi (*Palliardi 1914b*). Nejprve nebyl této skutečnosti přikládán velký význam, avšak v 50. letech 20. století bylo znovu upozorňováno na vztah výšinných sídlišť v oblasti Čáslavské kotliny k moravskému prostředí. Bolerázské nálezy byly následně dány do souvislosti s mladším, již výše zmíněným ohrozimským stupněm moravsko-slezské kultury nálevkovitých pohárů. Zvýšený výskyt ve východní části středních Čech vyvolal myšlenku o bipartici vývoje v období mladší fáze KNP. V roce 1959 ztotožnil E. Neustupný již výše zmiňovaný stupeň Ohrozim – Jevišovice C1 s nálezy bolerázské skupiny ze západního Slovenska, které byly původně považovány za nejmladší období badenské kultury a interpretoval je jako naopak nejstarší stupeň. Dle jeho názoru vznikl tento stupeň vývojem jihomoravské kultury nálevkovitých pohárů a přilehlých území (*Zápotocký – Zápotocká 1997*, 135-136). Další názor vyslovila E. Pleslová-Štiková, která viděla výskyt bolerázské keramiky na území Čech jako důsledek „slabého vyzařování“ z jihozápadní Moravy do prostředí mladší kultury nálevkovitých pohárů (salzmündské fáze), avšak nevylučovala ani možnost příchodu nového obyvatelstva (*Pleslová-Štiková 1973*, 393-396).

Nálezová základna bolerázského stupně na území Čech je v porovnání s Moravou podstatně menší. Jeden z posledních soupisů lokalit vytvořený E. Pleslovou-Štikovou zahrnuje 39 lokalit (včetně nálezů v kontextu salzmündské skupiny nejmladšího období KNP). Koncentrace těchto lokalit se omezuje především na území Čáslavské kotliny až po Pražsko. V severozápadních Čechách je evidováno pouze velmi malé množství nálezů

⁶ Dle dendrochronologických dat spadá období bolerázské skupiny do období první poloviny 34. Století. Tato data byla pořízena z osady Arbon-Bleiche 3 v oblasti Bodamského jezera (*Zápotocký 2008*, 83-84).

a postrádáme doklady výskytu ve východní části Čech⁷. U většiny nalezeného keramického materiálu bohužel chybí nálezový kontext, proto je jejich výpovědní hodnota velmi nízká. Nejvýznamnějším souborem je proto lokalita Cimburk u Kutné Hory, ze které pochází široké spektrum tvarů nádob, avšak ani zde není možné vytvořit přesnou periodizaci tohoto stupně v Čechách (*Zápotocký 2008*, 83).

Keramické tvary boleslávské fáze z Cimburku byly rozděleny do pěti základních tříd podle profilace a výzdoby⁸. Typickými tvary jsou džbány měkké či esovité profilace, s páskovým uchem nasazeným přímo na okraj či mírně převyšující a tělem zdobených charakteristickou výzdobou – kanelurami. Dále se vyskytují amfory zdobené například přesekávanými lištami na podhrdlí a tělem zdobeným opět kanelurami či motivem rybí kosti, složeným z krátkých rýžek. Tvarové spektrum doplňují misky a koflíky s kanelovanou výzdobou a zásobní tvary soudkovitého či dvojkónického tvaru nezdobené či opatřené přesekávanou lištou, řádky vpichů nebo pásy ze dvou a více rýh (*Zápotocký – Zápotocká 1997*, 137-139).

⁷ K tomuto horizontu lze s určitou pravděpodobností přiřadit pouze nález z Libišan (*Vokolek – Zápotocký 1990*, 43, obr. 10).

⁸ Datování této keramiky se opírá o periodizaci V. Němejcové-Pavůkové (*1981*, 261-269).

3. SÍDLIŠTĚ S KULTUROU NÁLEVKOVITÝCH POHÁRŮ V LÍBEZNICÍCH

3.1. Lokalizace naleziště a přírodní poměry

Obec Líbeznice se nachází přibližně 13 km severovýchodně od Prahy směrem na Mělník. Zkoumaná lokalita je umístěna 2,5 km západně od obce na mírném svahu. Zdejší terén má relativně rovný reliéf s rozsáhlými plošinami s mírnými svahy (*Demek 1987, 516*). Nadmořská výška se zde pohybuje okolo 230 - 240 m n.m. Východně od sídelního areálu protéká Líbeznický potok, jenž je od samotného sídliště vzdálen okolo 250 m. Na západní straně je pak areál ohraničen další drobnou vodotečí, Zlonínským potokem, který v Kostelci nad Labem ústí do Labe.

Z hlediska geomorfologického členění spadá zkoumaná lokalita do oblasti Kojetické pahorkatiny SZ části Českobrodské tabule, jež je podcelkem Středolabské tabule. Geologické podloží Kojetické pahorkatiny tvoří proterozické fylitické břidlice a droby a buližníky z cenomanských pískovců, spodnoturonských slínovců, vzácně pak ordovické břidlice a křemence (*Demek 1987, 277*).

Půdní pokryv zkoumané oblasti tvoří úrodné černozemě a hnědozemě střední zrnitosti s výrazným zastoupením prachu a obsahem humusu okolo 2,6 – 3%. Matečným substrátem jsou zde především spraše (*Tomášek 1995*). Biotopicky spadá lokalita do oblasti dubo-habrových hájů, které jsou typické pro teplejší a úrodnější území Čech (*Mikyška 1968*). Vyznačují se velmi dlouhou vegetační dobou (déle než 165 dnů), průměrnou roční teplotou vyšší než 8,5 °C a srážkami do 600 mm (*Demek 1987, 21-22*). Sledované období spadá do závěrečné fáze atlantiku (epiatlantiku), kdy byla průměrná roční teplota oproti dnešním hodnotám o 1 – 3 °C vyšší. Podnebí se vyznačovalo poměrně značným úhrnem srážek, především v období zimy (*Rulf 1983, 38*).

3.2. Popis nálezové situace

Sídliště v Líbeznicích, jež bylo zkoumáno v letech 2008-2009, je v současné době stále ještě ve stádiu zpracovávání a vyhodnocování získaného materiálu, avšak předběžné výsledky

ukazují na sídelní a pohřební aktivity v období eneolitu, starší době bronzové, halštatském období a pravděpodobně i v období laténu⁹ (tab. 1).

Přehled zjištěných komponent		
Označení	Typ	Kulturní zařazení
A	sídliště	Kultura nálevkovitých pohárů
B	sídliště	Řivnáčská kultura
C	pohřeb	Kultura se šňůrovou keramikou
D	sídliště	Kultura se zvoncovitými poháry
E	pohřby	Únětická kultura
F	sídliště	Halštatské období
G	pohřeb	Latén (?)
H	příkop	Recentní (?)

Tab. 1. Líbeznice – přehled zjištěných komponent. Dle třídění J. Turka (*Turek 2011a*, 416).

Současný odhad celkového počtu objektů identifikovaných na zkoumané ploše dosahuje několika set, avšak současný stav zpracování tohoto výzkumu ještě nedovoluje uvést přesný počet objektů, chronologicky spadajících do výše uvedených období. Předmětem této práce je 16 objektů náležících kultuře nálevkovitých pohárů, jež tvoří jakousi kompaktní skupinu v severní části lokality (obr. 7).

Ze sídlištních komponent jsou zde nejvýznamnějším zjištěním relikty obytných staveb. Západně od intravilánu obce byl zachycen sídelní areál řivnáčské kultury, kde byly identifikovány celkem čtyři půdorysy obytných staveb. Jednalo se o chaty čtvercového půdorysu se zahlobenou podlahou, podél jejíchž stěn vedla řada drobných sloupových jamek. Přibližně půl kilometru severně od řivnáčského areálu, se nacházela další sídelní komponenta, náležející pravděpodobně do salzmündského stupně kultury nálevkovitých pohárů. Zde J. Turek rozpoznal nejméně deset půdorysů sloupových konstrukcí dlouhých domů (viz kap. 2.6. Sídelní areály). V současné době byly zatím detailněji zpracovány dva obytné objekty. V půdorysu prvního domu (rozměry 23 x 6 metrů), byla zachycena řada sloupových jamek, jež podpíraly vaznici nejpravděpodobněji sedlové střechy. Druhý dům, o rozměrech 21 x 7 metrů, nám poskytuje pohled na vnitřní členění dlouhých domů. Dle nálezů kulových jamek byla tato stavba rozdělena příčnými stěnami na tři prostory.

⁹ Pravoúhlý příkop (komponenta H), nacházející se v jihozápadní části zkoumané plochy, nebyl přesně datován (*Turek 2011*, 184).

V bezprostředním okolí těchto dlouhých domů byly zachyceny sídlištní objekty náležící dle obsahu výplně do mladšího salzmündského období kultury nálevkovitých pohárů¹⁰, jež jsou podrobně zpracovány v této práci. Obytné stavby tedy pravděpodobně náležely do období zmíněné kultury.

Na Líbeznickém sídlišti byly zachyceny též obytné stavby z období mladšího eneolitu, konkrétně kultury zvoncovitých pohárů. Tu zde reprezentují dva torzovité půdorysy obydlí, v jejichž blízkosti se nacházelo několik sídlištních objektů. Výplň jedné z jam obsahovala větší kousky mazanice, která byla nejpravděpodobněji součástí stěn jedné z usedlostí. Nejmladší sídelní komponentou zkoumané plochy byla halštatská zemnice a s ní související exploatační jáma.

Nálezy pohřebních aktivit byly zachyceny v komponentách A, C, E a G. Z období kultury nálevkovitých pohárů pochází ze dvou sídlištních jam, v jejichž zásypu byly nalezeny kompletní pohřby dětí. Dle antropologické analýzy v jednom případě šlo o dítě ve věku 7 let, jež bylo uloženo na pravém boku bez přítomnosti milodarů (*Turek 2011a*, 416). Další dětský pohřeb pochází z období kultury se šňůrovou keramikou. Tento hrob¹¹ se nacházel v poměrně izolované části zkoumané plochy jihozápadně od intravilánu obce. Kosterní pozůstatky byly uloženy na dně hrobové jámy (20 cm od povrchu skrývky), jejíž rozměry činily 163 x 120 cm. Dle antropologického rozboru náležela kostra nedospělému jedinci ve věku 9 let (+- 3 roky), který byl uložen ve skrčené poloze na pravém boku hlavou směřující k západu (*Beran-Cimbůrková 2001*, 192). Hrob byl, co se týče milodarů, poměrně bohatý. Za zády zemřelého se nacházela dvouuchá amfora, na jejíž podstavě byly patrné otisky dvou obilných zrn. Nádobu s typickou výzdobou tohoto období reprezentoval pohár, jehož hrdlo bylo zdobeno otisky šňůr. Ten byl uložen nad hlavou zemřelého u západního okraje hrobové jámy. U obličeje jedince se nacházel kamenný opukový mlat a v blízkosti tibie drobný čepelový úštěp s rydlem, vyrobený ze silicitu glacienních sedimentů (baltského pazourku). Dle způsobu uložení těla¹² a výše uvedených milodarů lze soudit, že se jedná o pohřeb chlapce.

¹⁰ Datace staveb s nadzemní konstrukcí byla vždy velice komplikovaná, jelikož ve většině případů postrádáme důležitá „chronologicky citlivá data“ ze samotného interiéru domu, které by umožnily jeho přesné chronologické zařazení. Jediným, avšak ne zcela spolehlivým zdrojem informací, jsou nálezy pocházející z výplně sloupových jam domu. Informace z nich pocházející jsou ale často sporné, jelikož se ve výplni jamek mohou objevit intruze jiného stáří. V současné době nejvyužívanějším způsobem chronologického zařazení takovýchto objektů je pozorování jejich horizontálně stratigrafické pozice. Vodítkem je zde výskyt superpozice s jiným objektem. Ta však může souviset s vývojem využívání obytného areálu, což nám opět nezajišťuje přesnější datování těchto staveb. (*Turek 2011*, 415-417).

¹¹ Hrob č. 6, objekt 668

¹² Pro kulturu se šňůrovou keramikou platí specifická pravidla ukládání zemřelých. Kostry spočívaly buď na boku či na zádech s nohama pokrčenými v kolenu. Muži byli ukládáni vždy na pravém boku hlavou k západu a ženy na levém, hlavou k východu (*Neustupný 2008*, 142).

Z období starší doby bronzové pochází nález čtyř kostrových pohřbů. Ty se nacházely cca 300 metrů severně od výše uvedeného hrobu dítěte období kultury se šňůrovou keramikou. V tomto místě byla zachycena rozsáhlá exploatační jáma s množstvím únětické keramiky. Zde byly blízko sebe uloženy dva kostrové pohřby a 300 metrů východně další dva izolované hroby. Vzhledem k velkým vzdálenostem mezi uvedenými hroby se nejpravděpodobněji jedná o ojedinělé pohřební události rozptýlené v rozsáhlém prostoru nynějšího silničního obchvatu (*Turek 2011b*, 184-188). Poslední a nejspíše i nejmladší hrobový nález pochází z obytného prostoru kultury nálevkovitých pohárů. Jedná se o kostrový pohřeb s jedincem uloženým na zádech v natažené poloze. V objektu nebyla zjištěna žádná pohřební výbava. Hrob pochází nejspíše z laténského období, avšak přesnější chronologické zařazení bude známo až po plánovaném radiokarbonovém datování kosterních pozůstatků (*Turek 2011a*, 416; *Turek 2011b*, 184).

Všechny uvedené nálezy budou v následujících letech podrobeny podrobnější analýze, jež umožní přesněji interpretovat jednotlivé komponenty a jejich vzájemné vztahy v rámci celého prostoru líbeznického areálu.

3.3. Historie zkoumané plochy

První nálezy na katastru Líbeznic pocházejí z roku 1781, kde byly v poloze Na Zvonici v prostoru dvou statků objeveny kostrové hroby. Tyto hroby byly orientovány S-J a uloženy v jámách o hloubce 1,5-2 m. Není znám přesný počet hrobů, ale v jejich výplni bylo zjištěno celkem dvacet nádob a sekeromlat, jež byl původně označen jako „kladivo“. Dle zpráv se část stala součástí sbírky J. Dobrovského, který byl přítomen při jejich objevení, a část byla uložena v Nostickém paláci. V roce 1852 provedl V. Kromlus další výzkum této lokality, při němž bylo objeveno několik keramických zlomků a „další nálezy“ neznámého původu. Pohřebiště bylo dle nálezů datováno V. Kromlusem rámcově do období neolitu či eneolitu. (NZ ARÚ Praha, čj. 361/1; 363/3; 1992/122, K. Sklenář)

Další nálezy byly učiněny až v roce 1949. Jedná se o objev neznámého množství keramiky únětické kultury, bronzových předmětů spadajících nejspíše do římského období či železného artefaktu z doby hradištní. Ze stejného období pochází i nález laténského kostrového hrobu, v němž se nacházela spona a 2 úlomky keramiky. Nálezové zprávy z tohoto roku bohužel obsahují pouze útržkovité informace týkající se těchto nálezů, proto není možné blíže specifikovat jejich podobu ani přesnou lokalizaci. Významnější objev pochází z roku 1956, kdy byla při hloubení jímky na dvoře domu narušena jáma knovízské

kultury. Nalezená jáma kotlovitého tvaru, jejíž stěny se kónicky zužovaly k ústí, byla 120 cm hluboká, při dně široká 110 cm a při ústí 75 cm. Obsah výplně jámy tvořily kosti a několik zlomků knovízské keramiky. V hloubce 80 cm od ústí jámy se nacházela vypálená mazanícová vrstva o mocnosti až 8 cm. Zajímavý nález pochází ze dna objektu, kde byly uloženy ostatky jedince, jenž byl uložen na zádech v natažené poloze. Chronologické zařazení pohřbu do období kultury knovízské je však nejisté, vzhledem k horizontálnímu oddělení pozůstatků mazanícovou vrstvou a nepřítomnosti keramiky, jež by objekt mohla spolehlivě datovat (NZ ARÚ Praha, čj. 3886/56, J. Hrala).

Z následujícího roku 1957 pochází zpráva o nálezů na zahradě pana Karla Pelce, kde propad půdy odkryl otvor středověké chodby. Samotnou chodbu nebylo možné prozkoumat vzhledem k velké nestabilitě stěn a možnosti jejich zhroucení, proto zde J. Hrala provedl pouze povrchové ohledání. Oválný otvor chodby o průměru 80 x 50 cm se nacházel na dně jámy. Zajímavostí je, že tato chodba směřovala k faře, kostelu sv. Martina a škole, jež se vedle něj nachází, proto byla z počátku předpokládána jejich souvislost. Avšak i přes prozkoumání sklepení fary i historie zmíněné budovy i kostela a školy nebylo možno nález chodby s jistotou s tímto komplexem spojit ani jen přesně zadatovat (NZ ARÚ Praha, čj. 5005/57; 5697/57, J. Hrala).

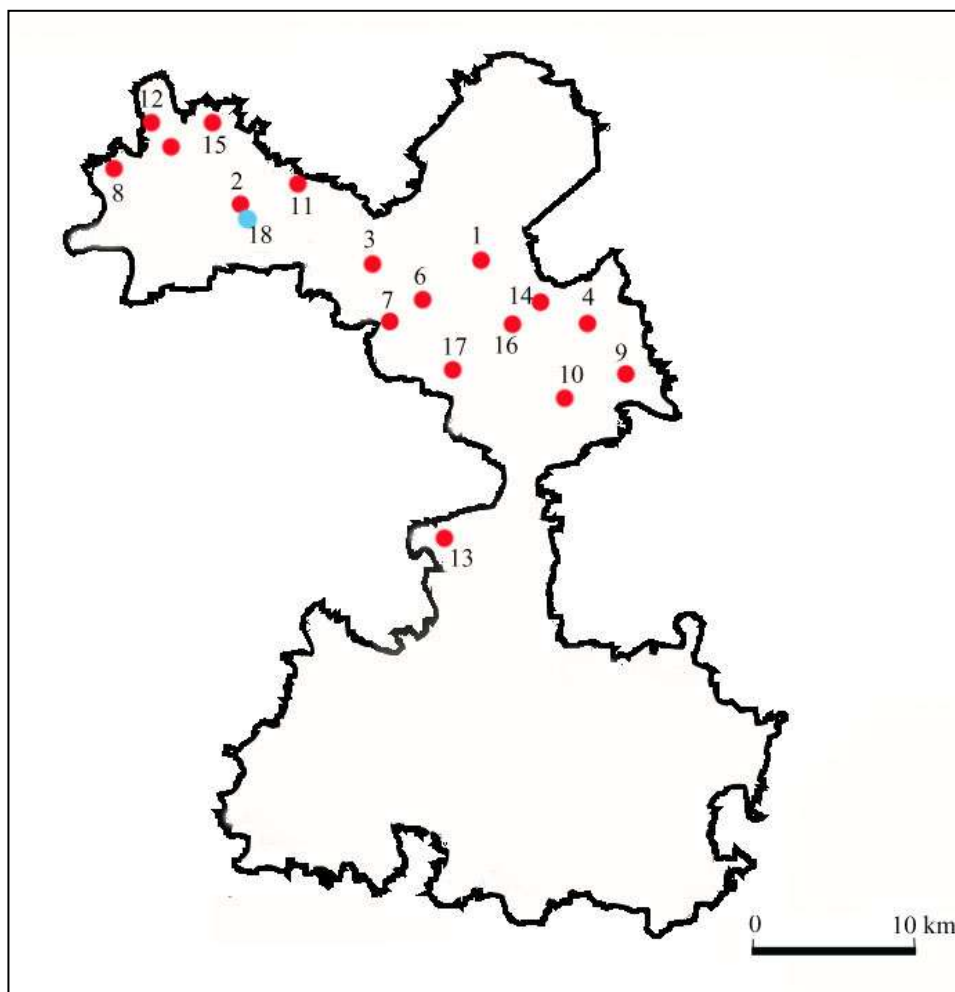
Novověké nálezy na katastru Líbeznic reprezentuje objev z roku 1990. V severní části obce objevil V. Čtverák dva zahloubené objekty, jejichž výplň obsahovala keramiky a zlomky železa (NZ ARÚ Praha, čj. 3685/90, V. Čtverák).

Na konci 20. století byly při západním okraji intravilánu obce v poloze Srbovka objeveny dva zahloubené objekty. Výplň obsahovala pouze čtyři keramické zlomky, z nichž dva byly zařazeny do období laténu a další dva atypické střepy s jistou rezervou též do stejného období. Laténské nálezy jsou v na území tohoto katastru poměrně časté. V roce 2004 zde při výstavbě komunikace pro obytnou zónu objevil I. Krutina ve výkopu jednu sídlištní jámu, jež obsahovala osm úlomků laténské keramiky (NZ ARÚ Praha, čj.11806/04, I. Krutina).

Posledním pozitivní archeologické zjištění pochází z roku 2008, kdy byly v liniovém příkopu v ulici „Na Hůrce“, čpp. 58. Zde byly evidovány pouze drobné zlomky středověké a novověké keramiky (NZ ARÚ Praha, čj.13405/09, A. Němcová).

3.4. Nálezy období kultury nálevkovitých pohárů v okrese Praha-východ

V okrese Praha-východ, do kterého náleží lokalita Líbeznice, byl výskyt kultury nálevkovitých pohárů evidován celkem na 14 katastrech (obr. 2). Velká část výzkumů uvedených lokalit proběhla v období před rokem 1927, při nichž nebyla provedena či se nedochovala řádná dokumentace, proto jsou informace o mnoha nálezech značně torzovité.

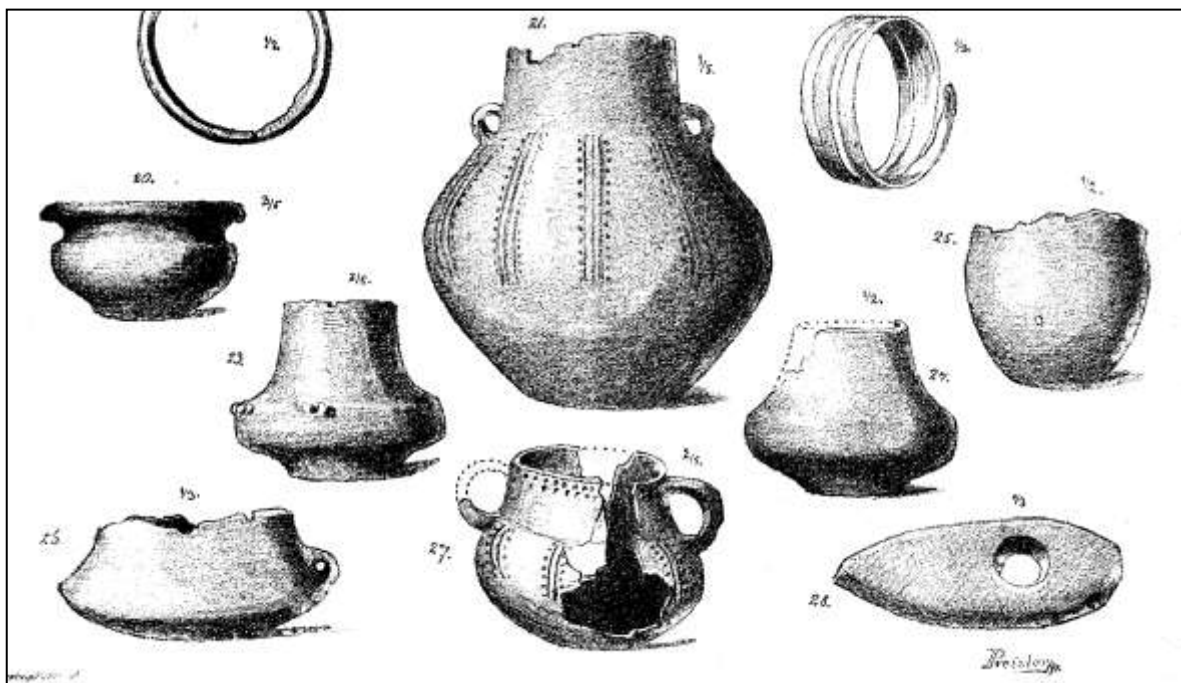

Obr. 2. Přehled lokalit s nálezy kultury nálevkovitých pohárů. 1 – Brandýs n. Labem, 2 – Bášť, 3 – Brázdim, 4 – Čelákovice, 5 – Dolínek, 6 – Dřevčice, 7 – Jenštejn, 8 – Máslovice, 9 – Mochov, 10 – Nehvizdy, 11 – Nová Ves, 12 – Postřižín, 13 – Sibřina, 14 – Toušeň, 15 – Veliká Ves, 16 – Zápy, 17 – Zeleneč, 18 – Líbeznice.

Prvním katastrem v okrese Prahy-východ, kde byly zaznamenány stopy osídlení kultury nálevkovitých pohárů, je Bášť. Zde proběhl v letech 2004-2006 archeologický výzkum pod vedením I. Krutiny. V oblasti tzv. „Nová Bášť“ bylo odkryto polykulturní sídliště s celkovým počtem 3919 objektů. Kultuře nálevkovitých pohárů zde náleží desítky sídlištních jam,

v nichž byly nalezeny zlomky keramiky a kamenný sekeromlat (NZ ARÚ Praha, čj. 5474/2006, I. Krutina)

Na nálezy období staršího a počátku středního eneolitu je poměrně bohatá oblast Brandýsa nad Labem. Výzkum na trase „V Lívách“ zde proběhl v roce 1890, avšak nebyl řádně zdokumentován. Dle zpráv na nalezišti přítomného J. L. Píče bylo při stavbě silnice do Brázdimi objeveno nejprve pohřebiště únětické kultury s poměrně bohatou výbavou (jehlice, náramky, korálky, dýky, náušnice atd.). J. L. Píč pokračoval s výkopy v severní části silnice, kde odkryl kostrové hroby kultury nálevkovitých pohárů. Tyto dva hroby byly uloženy v jámě s kamenným obložím. Západněji položený hrob s kostrovým pohřbem orientovaným S-J, obsahoval zbytky dvou keramických nádob a „kamenný mlat“ o velikosti 14,4 cm. První odkrytý hrob obsahoval amforu s kónickým hrdlem a baňatým tělem, která byla na plecích zdobena třemi svislými rýhami obrvenými na každé straně řadou vpichů (obr. 3:21). Druhá nádoba s baňatým tělem a dvěma uchy, přiléhajícími k okraji hrdla, byla zdobena stejným způsobem jako nádoba první. Výzdobu tvořily dvě svislé rýhy s řadou vpichů na každé straně (obr. 3: 27). Ve druhém hrobu byly nalezeny jen drobné zlomky atypické keramiky (*Píč 1891*, 403-405).

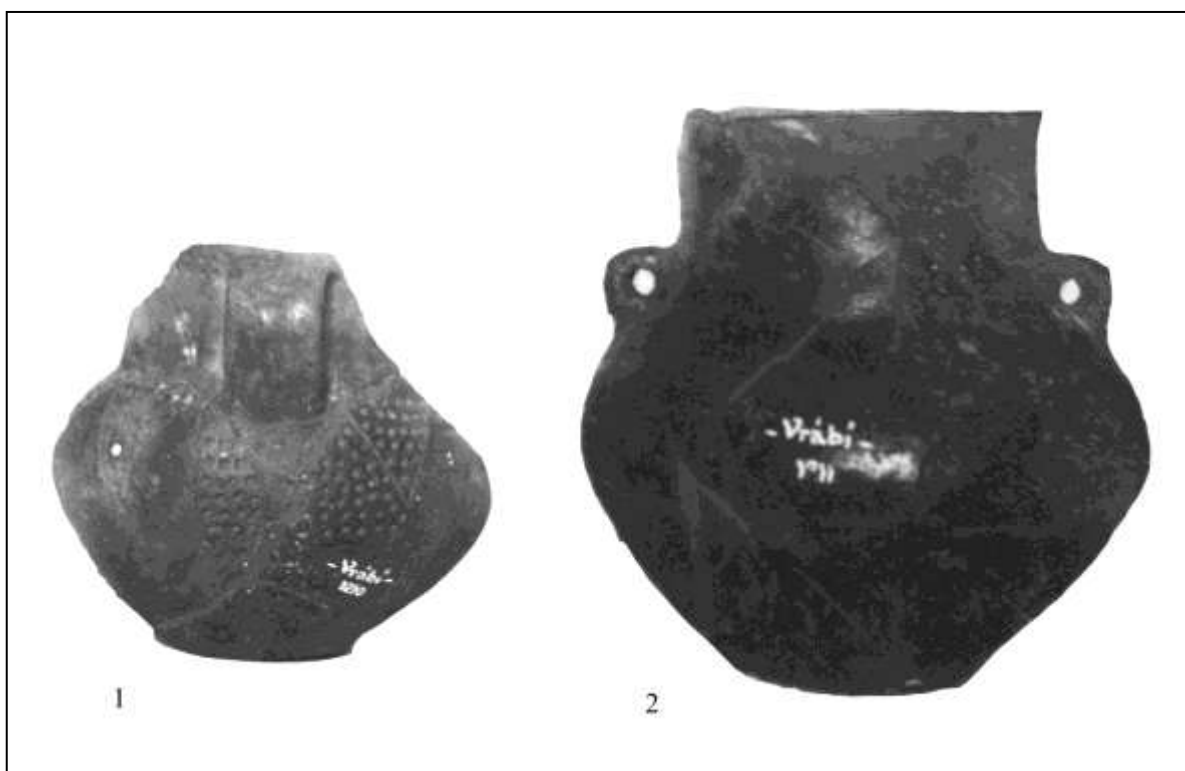

Obr. 3. Brandýs nad Labem, inventář dvou kostrových hrobů (*Píč 1891*, Tab. XIX: 21, 27-28).

J. L. Píč tyto nádoby z hrobu č. 1 datoval do období neolitu, přičemž poukázal na podobnost výzdoby s nálezy z tzv. meklenburských megalitických hrobů (*Píč 1891*, 227-8). Tehdejší pojetí chronologie neolitu a eneolitu však bylo zcela odlišné od současné podoby (viz kap. 2.4. Chronologie kultury nálevkovitých pohárů). Výzdoba nádob obrvenými rýhami

a též nález kamenného sekeromlatu s obloukovitým týlem ukazuje na příslušnost těchto nálezů k salzmündské skupině nálevkovitých pohárů.

Před rokem 1927 proběhl v Brandýse nad Labem výzkum na lokalitě „Vrábí“. Dle nálezné zprávy byl vyvolán kopáním studny u pana Hataše v ulici „U bažantice“. Tato zpráva uvádí, že byl během výkopu studny objeven kostrový hrob salzmündské skupiny nálevkovitých pohárů. V hrobové jámě byly jakožto milodary uloženy dvě nádoby. První představoval džbánec baňaté profilace s páskovým uchem nasazeným těsně pod okraj (obr. 4:1). Hrdlo bylo na okraji hrdla zdobeno dvěma řádky vpichů a na plecích trojúhelníky vyplněnými vpichy. Rozměry této nádoby jsou 152x110x68mm. Druhou nádobou byla dvouuchá amfora s kuželovitým, mírně nálevkovitým hrdlem a baňatým tělem (obr. 4:2). Rozměry jsou obdobné jako u první nádoby – 163x107x70mm (NZ ARÚ Praha čj. 2674/1932; 1793/1942, M. Kuna; NZ ARÚ Praha, čj. 2674/62, L. Horáková-Jansová).

Obr. 4. Brandýs nad Labem, inventář kostrového hrobu z lokality Vrábí.

Zprávy o nálezech náležícím kultuře nálevkovitých pohárů pocházejí též z katastru obce Brázdím. Před rokem 1920 bylo objeveno několik kostrových hrobů na „poli pana Eliáše“. Tato poloha se nejspíše nacházela mezi Velkým Brázdímem a Polerady. Útržkovité zprávy nás informují o nálezů čtyř nádob, kamenné sekery, „bodce“ a pazourkového nože (*Pič 1891,*

tab. XVIII: 1-17). Jedna z nádob¹³ baňatého profilu s páskovým zdobeným jemnými zářezy, byla pod okrajem zdobena řadou vpichů a na plecích třemi řádky vodorovných vpichů vyplněných bílou inkrustací. Tento nález byl datován do období přechodu mezi neolitem a dobou bronzovou (*Piř 1891*, 406). Dle výzdoby však podle dnešní chronologie nejpravděpodobněji náleží do salzmündské fázi KNP.

Z katastru Čelákovic pocházejí další nálezy diskutovaného období. V roce 1926 byl v poloze „V rybníčcích“ zkoumán sídlištní areál, na němž byly identifikovány tři jámy kultury nálevkovitých pohárů. V první jámě byl objeven nálevkovitý pohár¹⁴, část amfory s plastickými žebry na výduti a zlomky nádoby s pupkem. Z jámy č. 2 pochází zlomek lahve s límcem, dvojkónická nádoba s mírně rozevřeným hrdlem a několik zlomků hrubé keramiky (*Pleslová-Štiková 1955*, 42; *Stocký 1924*, Tab. XXXVII). Ve třetí jámě byl nalezen střep nálevkovitého poháru spolu s páskovými uchy a několik atypických zlomků. Z polohy „Límanova cihelna“ pochází pohárek s ostře vyznačeným dnem, baňatou profilací a mírně nálevkovitým hrdlem¹⁵ (obr. 5). Na plecích je tato nádoba zdobena čtyřmi vodorovnými žlábkami, nad nimiž jsou šrafované trojúhelníky. Tento nález byl s určitou nejistotou zařazen do období kultury s kanelovanou keramikou (NZ ARÚ Praha, čj. 1794/42, 137/35, L. Horáková-Jansová). Z polohy Límanovy cihleny, čpp. 40, pochází zpráva z roku 1959 o nálezů keramických zlomků, kostěných a kamenných nástrojů. Zde byly při zemních pracích porušeny východní stěny dvou jam. Přesnou podobu těchto nálezů není možné uvést, jelikož jsou uloženy v muzeu v Čelákovicích¹⁶ (NZ ARÚ Praha, čj. 2973/74, L. Horáková-Jansová). Další keramický materiál pochází ze zahrady hostince „U Mašků“. Zde byla objevena nádoba s válcovitým hrdlem a baňatým tělem. Tento nález je bohužel zařazen pouze rámcově do kultury „nordické“ a není tedy možno jej bezpečně zařadit do kultury nálevkovitých pohárů (NZ ARÚ Praha, čj. 1765/42, L. Hájek).

¹³ Tato nádoba je uložena v Národním muzeu pod inv. číslem 14732.

¹⁴ Nálezy jsou uloženy v Národním muzeu pod inv. číslem 18534, 18532 – 5, 18536 – 44.

¹⁵ Nádoba je uložena v Muzeu v Brandýse nad Labem pod inv. číslem 74/1117.

¹⁶ Inv. č. - 2407-2409.

Obr. 5. Čelákovice - Limanova cihelna – nádoba 74/1117 (NZ ARÚ Praha, čj. 1794/42, 137/35, L. Horáková-Jansová)

Nález sekeromlatu s čepcem náleží k kultuře nálevkovitých pohárů pochází z katastru obce Dolínky v poloze „V háji“. Tento předmět je uložen v Národním muzeu pod inv. číslem 10059 (*Smolík 1885*, 235).

Artefakty kultury nálevkovitých pohárů byly objeveny i na katastru Dřevčic, jejich lokalizace je však zpravidla velmi nejistá. Většinou je uváděna poloha „Cihelna“, z níž je v literatuře uváděn zejména nález zlomku lahve s límcem¹⁷ (*Pleslová-Štiková 1961*, 107). V roce 1998 byl proveden výzkum pod vedením M. Kuny a I. Krutiny v úseku JZ od obce, vyvolaný stavbou plynovodu. V trase výkopu bylo zachyceno šest objektů, z čehož ve dvou byla identifikována keramika a štípaná industrie kultur nálevkovitých pohárů. Bohužel přesný popis či podoba keramického materiálu nejsou k dispozici (NZ ARÚ Praha, čj.5418/1999, I Krutina).

Katastr města Jenštejn je podobně jako oblast Brandýsa nad Labem poměrně bohatý na nálezy kultury nálevkovitých pohárů. Nejčastěji se vyskytují v poloze „Na Vartu“ v pískovně p. Čermáka. Velké množství výkopových akcí nebylo bohužel řádně zdokumentováno, proto máme k dispozici pouze útržkovité informace. První nálezy se týkají kostrového hrobu objeveném na pravé straně silnice Praha – Brandýs. n. Labem. Šlo o SSZ – JJV orientovaný pohřeb v jámě obdélného tvaru o šířce 120cm a neznámé délce, jelikož část jámy byla zničena zemními pracemi. Kolem hrobových stěn byly rozestaveny kameny, které tvořily skříňku. Osteologický materiál byl zachován pouze ve dvou exemplářích silně poškozených kostí.

¹⁷ Předmět je uložen v Národním muzeu pod inv. číslem 33878.

U nohou zemřelého byl uložen salzmündský džbán s mírně kónickým hrdlem, baňatou profilací a páskovým uchem vybíhajícím z okraje. Tělo je zdobeno trojúhelníky, které jsou tvořeny řadami dvojpíchů¹⁸. Podobná výzdoba se nachází pod okrajem, na němž jsou opět ryté trojúhelníky (*Hájek 1953*, 93-94). Další nálezy pocházejí z roku 1945, kdy byl na parcele čpp. 58 objeven kostrový hrob. Keramické nálezy pocházející z této jámy představuje džbán baňaté profilace s páskovým uchem a přesekávaným okrajem (NZ ARÚ Praha, čj. 240/45, tab. 2:1, L. Hájek). Ostrožna „Na Vartě“ byla zkoumána i v letech 1998-1999, kdy zde byly zjištěny sídlištní aktivity od časného eneolitu až po dobu laténskou. Kultuře nálevkovitých pohárů snad náleží zlomek sekerky, část broušeného nože a zlomek nezdobené keramiky (NZ ARÚ Praha, čj. 1897/01; 4895/1998).

Další kostrové pohřby byly objeveny v katastru obce Máslovice, konkrétně na poli „U Vodolky“, čpp. 49. Albín Stocký tam prozkoumal skříňkové hroby s kamenným obložním a s milodary ve formě zdobených džbánů, amfor, sekeromlatu s obloukovitým tělem, sekerky s rýhou po obvodu a pazourkové šipky (*Stocký 1926*, tab XC: 1-9). Nádoby byly zdobeny typickou salzmündskou výzdobou – svíslými rytými trojúhelníky a též přesekávanými okraji. Též tektonika nádob odpovídá mladší fázi kultury nálevkovitých pohárů. Dle těchto hrobů nazval A. Stocký keramiku salzmündské fáze typem „máslovickým“ (*Stocký 1926*).

V roce 1961 proběhl výzkum v oblasti Mochova. Na břehu bývalé obecní pískovny u Obory byla J. Špačkem objevena jáma s částmi keramických nádob¹⁹. Jednalo se o amforu a etážovitou nádobku, jež dle názoru J. Neustupného pochází též z období salzmündského stupně (NZ ARÚ Praha, čj.3027/74, H. Česalová). Keramické nálezy pocházejí také z polohy „Na Nehvizdsku“. Zde byly při stavbě dálnice D11 objeveny sídlištní jámy, mj. dva objekty kostrovými pohřby dětí. Všechny tyto nálezy byly datovány obecně do KNP bez přesnějšího zařazení k určité fázi tohoto období (NZ ARÚ Praha, čj. 6043/1980; 6248/1980, V. Moucha).

Na katastru Postřižina proběhly v roce 2003 a 2006 dva výzkumy. První z nich byl proveden na pozemku p.č. 43/1 a 43/10 z důvodu stavby nové komunikace k obytným domům. Zde byla nalezena jedna jáma daného období obsahující zlomky kostí, mazanice a nezdobené keramiky. Při stavbě rodinného domu na okraji obce byla objevena zahloubená chata a několik dalších jam. Výplň těchto objektů obsahovala zvířecí kosti, čepelky, štípanou industrii – konkrétně čepelky, drasadla a různý výrobní odpad a zlomky keramiky zařazené též do období KNP (NZ ARÚ Praha, čj. 12895/2008, A. Němcová; NZ ARÚ Praha, čj. 343/2007, I. Krutina).

¹⁸ Nádoba je uložena v Národním muzeu pod inv. číslem 39571.

¹⁹ Nalezené nádoby jsou uloženy v muzeu v Čelákovících pod inv. číslem A 2999; A 2300.

Osídlení v období středního eneolitu bylo zaznamenáno i v oblasti Toušeně na lokalitě Jandova cihelna. Z nálezových zpráv máme však pouze informaci o několika keramických střepích bez konkrétnějších informací²⁰ (NZ ARÚ Praha, čj. 165/1927; 548/1930, J. L. Píč). Z roku 2007 pochází nález z polohy „Nad Tratí“, ppč. 418/2, 5, 6, 31, sestávající z kostrového pohřbu v sídlištní jámě a dalších dvou jedinců v obdobném objektu sídlištního charakteru. Bohužel obdobně jako u předchozího výzkumu neposkytuje literatura bližší popis nálezů, kromě stručného výčtu zahrnujícím zlomky kostí, keramiky, mazanice několik kusů broušené a štípané industrie a škeble. Výše uvedené nálezy z katastru obce Toušeň jsou opět datovány obecně do kultury nálevkovitých pohárů (NZ ARÚ Praha, čj. 5502/2008; 5510/2008, P. Snítily).

Zajímavý objev pochází z obce Veliké Ves, jenž se nacházel „při cestě k Odolené Vodě, u vápenky“. Zde byl objeven kostrový pohřeb pod mohylou s četnými milodary. Jedná se o zlomky keramiky zdobené rytými trojúhelníky a obrvenými rýhami, amforu s kónickým hrdlem a cibulovitým tělem. Dále kostěné nástroje jako šídla, kamenný kruhový mlat a sekeromlat s obloukovitým týlem (*Stocký 1926*, tab. XC: 10-30). Dle výzdoby keramiky lze soudit, že nálezy pocházejí z období salzmündského stupně kultury nálevkovitých pohárů.

Spolu s kulturou nálevkovitých pohárů se na některých lokalitách objevila i keramika badenské kultury. Takový případ je znám z katastru obce Zápy. Příslušná nálezová zpráva však informuje pouze o několika zlomcích KNP a jednom střepu badenské kultury, bohužel bez bližšího popisu (NZ ARÚ Praha, čj. 1797/1942, M. Kuna). Na daném katastru proběhly ještě výzkumy v roce 1964²¹ a 2005. V prvním případě byla objevena sídlištní jáma s 22 zlomky keramiky KNP a v druhém též sídlištní objekt, jehož obsah sestával z kostí, mazanice, škeblí, přeslenu a několika keramických střepů (NZ ARÚ Praha, čj. 8834/1966, M. Kuna; NZ ARÚ Praha, čj. 4471/2006, P. Snítily).

Ojedinelé, blíže nespecifikované keramické nálezy kultury nálevkovitých pohárů byly evidovány též v katastrech obcí *Nehvizdy*, *Nová Ves*, *Sibřina* a *Zeleneč* (*Stocký 1926*, 178; NZ ARÚ Praha, čj. 1974/1950, neznámý autor; NZ ARÚ Praha, čj. 4935/1996, V. Čtverák; NZ ARÚ Praha, čj. 3030/2005, P. Snítily).

Značná torzovitost informací o výše uvedených nálezech bohužel neumožňuje konstrukci uceleného a podrobného přehledu nálezů kultury nálevkovitých pohárů v okrese Praha-východ. I přesto však tento skromný výčet potvrzuje poměrně četný výskyt osídlení této kultury v širším okolí Líbeznic.

²⁰ Keramické zlomky jsou uloženy v Národním muzeu pod inv. číslem NM 20777-791.

²¹ Podnětem zahájení výzkumu byla stavba rodinného domu.

3.5. Okolnosti a metodika výzkumu

Skrývky v trase dálnice probíhaly ve dvou etapách. První byla provedena na podzim roku 2008 a druhá na jaře následujícího roku 2009.

Tato skrývka byla nejprve provedena těžkou mechanizací - buldozerem, čímž byla sejmuta větší část nadloží (ornice) až na úroveň podorničí. Pro odstranění zbývajících cca 20 cm pokryvu byl použit stroj s rovnou lžící a plocha se zahloubenými objekty byla začištěna ručně. Tento způsob byl zvolen především z důvodu menší časové náročnosti a větší šetrnosti k zahloubeným objektům. Zkoumaná plocha byla rozdělena na dvě části – Plocha I a Plocha II (pracovní název). Objekty na nich identifikované byly poté označeny kolíky a čísly. V několika případech nebylo při vybírání objektů jasně zřetelné, zda se jedná o jednu jámu, hliník nepravidelného tvaru či superpozici několika objektů. Z těchto důvodů byly některé objekty v průběhu výzkumu dále rozděleny a dočíslovány. Některé objekty, především liniového charakteru (sloupové domy), byly zkoumány ve dvou etapách (na podzim 2008 a následně na jaře 2009), jelikož část plochy byla překryta deponií zeminy z proběhlých skrývek a sloužila k převozu tohoto materiálu nákladními vozy.

Při odkryvu objektů se ukázala určitá nejasnost, která komplikovala terénní dokumentaci. Tou byla přítomnost vrstvy paleopůdy glaciálního původu, která se skrývala pod cca 125 cm spraše a na první pohled se jevila jako výplň objektů. Tato paleopůda nasedala na jílovité, geologické podloží. Přítomnost této vrstvy značně ztížila identifikaci obrysů a den objektů a to především u zásobních jam hruškovitého tvaru. Po pečlivém uvážení všech vhodných možností byla nakonec použita tzv. metoda šuplíku²². Nejprve byla v sondě odkryta a vybrána jedna polovina objektu, která byla dokumentována a zaměřena, a aby mohl být správně dokumentovaný profil, tak musela být jáma rozšířena do obou stran i do podloží. Teprve v této chvíli byl profil jasně viditelný. Tato metoda byla využita při odkrývání téměř všech objektů na zkoumané ploše. Většina identifikovaných jam byla rozdělena na dvě poloviny a vybírána po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm. Pouze v případě malých a mělkých objektů byla výplň vybrána najednou. Velké jámy – nejspíše hliníky, byly sondovány pomocí několika řezů, které objekt rozdělily na několik částí (např. v případě objektu č. 3 na části A, B, C, D, E a F). Detailněji byly dokumentovány především hrobové nálezy. Obzvláštní pozornost byla věnována pečlivému a šetrnému odkryvu kosterních pozůstatků, jejichž struktura byla mnohdy nestabilní, z důvodu přesného zachycení stratigrafické situace a zachování osteologického materiálu k dalším studiím.

²² Sonda rozšiřující výkop zahloubeného objektu do podloží v místě řezu.

System evidence získaných nálezů byl založen na postupném číslování sáčků²³, které byly takto označeny během výzkumných prací v terénu. Materiál byl posléze při laboratorním zpracování rozdělen podle druhu a označen příslušnou zkratkou (Ke, Ko, Maz, Uhl atd). Zrekonstruované nádoby byly uloženy do nových sáčků, kterým bylo přiděleno nové číslo. Nálezy byly nejprve uloženy v laboratoři společnosti Prospecto v Argentické ulici v Praze, kde byly očištěny a roztříděny a v současné době se nachází v muzeu v Benátkách nad Jizerou.

²³ Přesný počet sáčků není v současné době znám, jelikož část keramického materiálu ještě nebyla podrobena laboratornímu ošetření. Případné zrekonstruované nádoby jsou opatřeny novým číslem sáčku, proto zatím nelze stanovit přesný počet.

4. ZPRACOVÁNÍ NÁLEZOVÉ SITUACE

4.1. Popis objektů

Objekt 1 (obr. 8)

Popis: Oválná jáma s nálevkovitým ústím a stěnami kónicky se zužujícími směrem ke dnu. Dno je rovné a ploché.

Rozměry: průměr u ústí - 236 cm, průměr u dna 194cm; hloubka 152 cm.

Vrstvy výplně:

1. šedohnědá, hlinitá, středně ulehlá
2. středně ulehlá, šedohnědá, hlinitá (jako vr. 1) s vápencovými cívčáry
3. tmavě šedohnědá, hlinitá, středně ulehlá
4. světle okrová spraš
5. šedohnědá, hlinitá, středně ulehlá (jako vr. 1), promísená se okrovou spraší
6. okrová spraš
7. hnědá podložní vrstva

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny, které byly vybírány po vrstvách o mocnosti 20 cm

Typ objektu: silo

Nálezy:

- Severní polovina: V zásypu byly objeveny zlomky, keramiky, kostí a mazanice. Dále šídlo zhotovené z opracované kosti, kamenný úštěp a sekeromlat s obloukovitým týlem.
- Jižní polovina: Z výplně této části pochází opět zlomky keramiky, kostí a kamenný úštěp.

Celkový počet keramického materiálu: 174 zlomků.

Objekt 2 (obr. 9)

Popis: Nepravidelná oválná jáma s kónicky zahloubenými stěnami.

Rozměry: 220 x 194 cm; hloubka 52 cm.

Vrstvy výplně:

1. hnědočerná, jílovito-písčítá, středně ulehlá hlína s ojedinělými peckami okrové spraše, mazanice (do 2 cm) a uhlíků (do 0,5 cm).

Způsob vybírání výplně: Výplň byla odebírána ze dvou polovin (severní a jižní) po mechanických vrstvách 20 cm.

Typ objektu: silo/hliník?

Nálezy:

- Severní polovina: Ve výplni byly nalezeny zlomky keramiky, kostí a mazanice s otiskem prutu.
- Jižní polovina: Výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí, mazanice a tři úštěpy.

Celkový počet keramického materiálu: 65 zlomků

Objekt 3 (obr. 10, 11)

Popis: Nepravidelný oválný útvar s množstvím prohlubní.

Rozměry: 740 x 450 cm; max. hloubka 81 cm.

Vrstvy výplně:

1. tmavě šedohnědá kyprá hlína
2. šedohnědá hlinitá, mírně ulehlá
3. okrová podložní spraš
4. složení neznámé²⁴

Jáma K1: 1. Šedohnědá, mírně ulehlá zemina s ojedinělými peckami okrové spraše

Jáma K2: 1. Tmavě šedohnědá, mírně ulehlá hlína probarvená okrovou spraší

Jáma K3: 1. Šedohnědá, středně ulehlá jílovito-hlinitá zemina (30% – 70%)

Jáma K4: 1. Světle šedohnědá, jílovito-hlinitá (60% – 40%), středně ulehlá zemina

Způsob odebírání výplně: Objekt byl rozdělen jedním podélným a třemi příčnými řezy na šest částí: A, B, C, D, E, F. Každá z těchto částí byla vybírána po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm (u mělkých prohlubní po identifikované vrstvě 1).

Typ objektu: Hliník

Nálezy:

1. *Sběr – povrch:* ze sběrů provedených na povrchu plochy objektu, pochází několik zlomků keramiky a kostí.
2. *Část A:* z výplně této části pochází zlomky keramiky.

²⁴ V JZ části objektu byla dle řezu (B - A' - B') rozpoznána vr. 4, vyplňující prohlubeň v (část F či E?). Výplň, tvořící tuto vrstvu, však není v dokumentaci popsána.

3. *Část B:* výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí, část kamenné sekerky (5,7 x 3,1 x 1,4 cm) a dvě čepelky.
4. *Část C:* Na nálezy nejbohatší část výplně obsahovala zlomky, keramiky, kostí, mazanice, dva opracované kostěné artefakty neznámé funkce, jeden hrot, jedna čepelka, tři úštěpy a úlomek kamenného hladítka (3,3 x 1,6 cm).
5. *Část E:* z výplně této části pocházejí zlomky keramiky, kostí, přepálené dláto a keramický přeslen.
6. *Část F:* obdobně jako u předchozích částí i zde obsahovala výplň zlomky keramiky, kostí, části pracovaného kostěného nástroje neznámé funkce.

Celkový počet keramického materiálu: 1431 zlomků

Objekt 13 a 15 (obr. 12)

Popis: Objekt 13, jáma oválného tvaru se západní stěnou kolmou na mírně nepravidelné ploché dno. Východní část objektu plynule přechází ve vedlejší jámu. Druhý objekt, č. 15, je tvaru oválného s východní stěnou tvořenou mírně nálevkovitým ústím a kónicky se ke dnu rozšiřující oblou stěnou a plochým, rovným dnem.

Rozměry: *Objekt 13* – 130 x 122cm, *objekt 15* – 132 x 152 cm; hloubka: *objekt 13* – 60 cm, *objekt 15* – 66 cm.

Vrstvy výplně: pozn. Oba objekty mají společnou výplň

1. šedohnědá, jílovito-hlinitá, středně ulehlá hlína
2. světle šedohnědá, středně ulehlá hlína, probarvená okrovou spraší
3. stejná jako vr. 2, silně promísená okrovou spraší
4. tmavě šedohnědá hlína s častým výskytem uhlíků
5. tmavě šedohnědá, jílovito-hlinitá, středně ulehlá hlína

Podložní vrstvy:

6. hnědá, jílovitá zemina
7. tmavě okrová spraš
8. světle okrová spraš

Způsob vybírání výplně: Objekt 13 byl rozdělen na několik částí: severní, severozápadní a jihovýchodní, jejichž výplň byla vybírána po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm. Stejně se postupovalo i u druhého objektu 15. Ten byl rozčleněn na severní, severozápadní, jižní a jihovýchodní část. Výplň byla i zde vybírána po mechanických vrstvách 20 cm.

Typ objektu: dvě síla

Nálezy:

- *Objekt 13:* Ve výplni zásypu byly objeveny zlomky keramiky, kostí, mazanice, dvě šídla a jedno dláto.
- *Objekt 15:* Výplň obsahovala zlomky, keramiky, kostí, mazanice, část parohu, jedno šídlo, kamenný úštěp a část kamenného jádra.

Celkový počet keramického materiálu: *Objekt 13* – 91 zlomků, *objekt 15* – 178 zlomků.

Objekt 256 (obr. 13)

Popis: Oválná jáma s oblými stěnami, zužujícími se směrem k ústí a plochým, rovným dnem. V západní části je objekt narušen menší jámou (označení K1) s kónicky se zužujícími stěnami a plochým rovným dnem.

Rozměry: *objekt 256* – 92 x 72 cm, *jáma K1* – 32 x 30 cm; hloubka: *objekt 256* – 38 cm, *jáma K1* – 14 cm

Vrstvy výplně:

1. šedohnědá, hlinitá, mírně ulehlá zemina, u dna mírně promísená se žlutou podložní spraší (*jáma K1*)
2. tmavě šedohnědá, mírně ulehlá hlína s ojedinělými peckami žluté spraše.
3. tmavě šedohnědá, mírně ulehlá hlína (jako vr. 2), lehce probarvená žlutou spraší
4. šedohnědá, hlinitá zemina silně promísená s podložní spraší
5. žlutá spraš (podloží)

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny (severní a jižní), které byly vybírány po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm.

Typ objektu: silo

Nálezy: Obě poloviny obsahovaly zlomky keramiky a kostí.

Celkový počet keramického materiálu: 72 zlomků

Objekt 289 (obr. 13)

Popis: Téměř kruhová jáma s nálevkovitě rozevřeným ústím, oblými stěnami a mírně nerovným, plochým dnem.

Rozměry: Šířka na povrchu objektu – 106 cm, šířka u dna – 82 cm; hloubka 44 cm.

Vrstvy výplně:

1. šedohnědá, jílovitá, středně ulehlá hlína s ojedinělými pecičkami mazanice (do 0,5 cm)
2. šedohnědá, jílovitá, středně ulehlá hlína, silně promísená se žlutou podložní spraší. Ve střední části této vrstvy se nacházely četné vápenné konkrerce.
3. tmavě hnědočerná až černá, mírně ulehlá zemina promísená s popelem.
4. šedohnědá, mírně ulehlá, jílovitá hlína s pečkami žluté spraše.

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny (severní a jižní), jejichž výplň byla vybírána po mechanických vrstvách 20 cm.

Typ objektu: silo

Nálezy:

- Severní polovina: Výplň obsahovala zlomky keramiky a kostí
- Jižní polovina: Ve výplni byly nalezeny zlomky keramiky, kostí, dvě kostěná šídla, tři kamenné úštěpy a hrot.

Celkový počet keramického materiálu: 145 zloмок

Objekt 290 (obr. 14)

Popis: Oválná jáma s nálevkovitým ústím a plochým dnem.

Rozměry: 236 x 180 cm; hloubka 52 cm

Vrstvy výplně:

1. šedohnědá, písčitojílovitá hlína, jež byla v západní a východní částí promísená podložní spraší. Ve výplni se objevují nahodilé vápenné konkrerce a pecičky žluté spraše, která tvořila podloží.

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny (severní a jižní) a byl vybírán po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm.

Typ objektu: silo?

Nálezy:

- Severní polovina: Výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí, šest úštěpů, hrot a jádro.
- Jižní polovina: Zlomky keramiky, kostí a mazanice.

Celkový počet keramického materiálu: 59 zloмок

Objekt 301 (obr. 14)

Popis: Mírně nepravidelný oválný tvar se svažitými stěnami, na východní straně s oblou mísovitou stěnou a mírně nerovným, plochým dnem. Útvar je orientován ve směru západ – východ.

Rozměry: rozměry u ústí – 324 x 180 cm, rozměry u dna - 146 x 86 cm; hloubka 52 cm.

Vrstvy výplně:

1. šedohnědá, středně ulehlá hlína s „proplástky“ okrové spraše, tvořící podloží
2. okrová spraš

Způsob odebírání výplně: Objekt byl rozdělen na severní a východní polovinu a vybírán po mechanických vrstvách 20 cm.

Typ objektu: silo?

Nálezy:

- Severní polovina: V zásypu byly nalezeny zlomky keramiky a kostí.
- Jižní polovina: Výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí a mazanice.

Celkový počet keramického materiálu: 48 zlomků

Objekt 302 (obr. 14)

Popis: Oválná jáma, orientovaná západ – východ, která na západní straně těsně přiléhá k objektu č. 301. Stěny objektu jsou na západní straně mírně svažité a na východní mísovité, dno je nerovné.

Rozměry: 96 x 90 cm; hloubka 30 cm

Vrstvy výplně:

1. šedohnědá, středně ulehlá hlína s peckami okrové spraše
2. okrová spraš

Způsob odebírání výplně: Objekt byl rozdělen na severní a východní polovinu a vybírán po mechanických vrstvách 20 cm.

Typ objektu: silo?

Nálezy:

- Severní polovina: Ve výplni byly nalezeny zlomky keramiky a kostí
- Jižní polovina: Výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí a mazanice.

Celkový počet keramického materiálu: 25 zlomků

Objekt 391 (obr. 15)

Popis: Téměř pravidelná kruhová jáma s mísovitými stěnami a plochým dnem

Rozměry: průměr u ústí – 242 cm, průměr u dna – 120 cm; hloubka 62 cm.

Vrstvy výplně:

1. hnědošedá, jílovito-hlinitá (40% – 60%), středně ulehlá zemina
2. tmavě hnědočerná, jílovito – hlinitá zemina (40% – 60%) mírně promísená s okrovou spraší
3. okrová podložní spraš

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na severní a jižní polovinu a vybírán po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm.

Typ objektu: silo?

Nálezy:

- Severní polovina: výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí a mazanice
- Jižní polovina: ve výplni byly nalezeny zlomky keramiky, kostí, mazanice a kostěné šídlo.

Celkový počet keramického materiálu: 50 zlomků

Objekt 392 (obr. 15)

Popis: Kruhová jáma se západní stěnou kónicky se zužující směrem k plochému, rovnému dnu, na nějž je kolmá východní stěna tohoto objektu.

Rozměry: průměr u ústí – 134 cm; průměr u dna – 104 cm; hloubka 44 cm.

Vrstvy výplně:

1. hnědošedá, jílovito-hlinitá (40% – 60%), středně ulehlá zemina, s ojedinělými peckami (do 2 cm) okrové spraše
2. tmavě hnědočerná jílovito-hlinitá (30% – 70%), středně ulehlá zemina

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny, které byly vybírány po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm.

Typ objektu: silo?

Nálezy: Ve výplni obou částí byly objeveny zlomky keramiky, kostí a mazanice

Celkový počet keramického materiálu: 27 zlomků

Objekt 393 (obr. 15)

Popis: Oválná jáma s kónickými, ke dnu se zužujícími stěnami a plochým, mírně nerovným dnem.

Rozměry: 110 x 120cm; hloubka 22cm

Vrstvy výplně:

1. středně ulehlá, šedohnědá, jílovitohlinitá hlína (poměr 40% – 60%)

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny, které byly vybírány po vrstvách o mocnosti 20 cm.

Typ objektu: silo?

Nálezy:

- Severní polovina: úlomky keramiky a kostí
- Jižní polovina: úlomky keramiky, zlomek lastury a kamenný hrot.

Celkový počet keramického materiálu: 195

Objekt 396 (obr. 16)

Popis: Oválná jáma se stěnami kolmými na mírně oblé dno.

Rozměry: 144 x 118 cm; hloubka 38 cm

Vrstvy výplně:

1. tmavě šedohnědá, středně ulehlá hlína s ojedinělými peckami mazanice a okrové spraše

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny a vybírán po mechanických vrstvách 20 cm.

Typ objektu: silo?

Nálezy:

- Severní polovina: Výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí, mazanice, zlomek lastury a kostěné šídlo.
- Jižní polovina: Ve výplni byly nalezeny zlomky keramiky, kostí a kamenný hrot.

Celkový počet keramického materiálu: 95 zlomků

Objekt 402 (obr. 16)

Popis: Velmi mělká oválná jáma se svažítými stěnami a rovným, plochým dnem.

Rozměry: 142 x 120 cm; hloubka 10 cm

Vrstvy výplně:

1. hnědošedá, středně ulehlá, jílovito-hlinitá (30% – 70%) zemina

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na dvě poloviny, které byly vybrány najednou.

Typ objektu: silo?

Nálezy: Výplň obou polovin obsahovala zlomky keramiky, kostí a tři úštěpy.

Celkový počet keramického materiálu: 21 zlomků

Objekt 504 (obr. 17)

Popis: oválná jáma s nálevkovitým ústím, hruškovitým profilem a plochým, rovným dnem.

Rozměry: 146 x 170 cm; hloubka 120 cm

Vrstvy výplně:

1. šedohnědá prachovitá hlína s ojedinělými peckami mazanice a drobných kousků uhlíků
2. jemný popel
3. tmavě šedohnědá prachovit-jílovitá, mírně ulehlá hlína s ojedinělými peckami mazanice
4. šedohnědá, prachovito-jílovitá hlína, mírně promísená se žlutou spraší
5. tmavě šedohnědá mírně ulehlá prachovito-jílovitá hlína s ojedinělými peckami mazanice (jako vr. 3)
6. světle žlutá spraš
7. probarvená žlutá spraš

Způsob vybírání výplně: Objekt byl rozdělen na severní a jižní polovinu, jejichž výplň byla vybírána po mechanických vrstvách o mocnosti 20 cm.

Typ objektu: silo

Nálezy:

- Severní polovina: Výplň obsahovala zlomky keramiky, kostí, dva kostěné nástroje (pravděpodobně šídla), čtyři úštěpy, kamenný sekeromlat (11 x 4,5 x 2,4 cm) a lasturu.
- Jižní polovina: V zásypu byly objeveny zlomky keramiky, kostí, část opracované kosti, mazanice, dva úštěpy a zlomek broušené industrie.

Celkový počet keramického materiálu: 308 zlomků

4.2. Funkční určení objektů

Objekty zpracovávané v této práci se nacházejí v západní části Plochy II (pracovní název), kde vytvářejí určitou nápadnou koncentraci.

První skupinu objektů představují sila oválného či kruhového tvaru – obj. 1 a 504, které jsou typickými zástupci jam hruškovitého profilu, jež sloužily jako sklad, nejčastěji obilných zrn. Druhotně byly tyto objekty využívány jako odpadní jámy, případně se sídlištní odpad do výplně dostal samovolně po jejich zániku. Tento fenomén je dobře zachytitelný v případě druhého objektu. Vrstva č. 5 zde představuje zánikový horizont objektu jakožto sila. Následující vrstva poukazuje na jeden horizont zanášení objektu, který byl po určité době přerušen. Vrstvy 3 a 2 pak představují druhou etapu zanášení objektu odpadem, přičemž vrstvu dvě tvoří jemná vrstva popele, která pravděpodobně vznikla po spálení nějakého organického materiálu. Následně byl objekt postupně zanášen splachy z okolí objektu a spraší, jež v důsledku erozních procesů odpadávala ze stěn této jámy. Velikost sil (od 146 do 236 cm, hloubka v rozmezí 120 – 172 cm) nikterak nevybočuje ze standardních rozměrů jam zásobního charakteru. Na zkoumané ploše byla zachycena sila, která však dosahovala poměrně malých proporcí. Jedná se o objekty 13, 15, 256 a 289. Jáma č. 289 dosahovala max. rozměrů u ústí 106 cm a hloubky pouhých 44 cm. Obdobných rozměrů je též objekt 256. Charakter skladovacích prostor vykazují i objekty 13 a 15. Původně šlo o dvě samostatné jámy, jejichž původní tvar byl změněn erozí, čímž došlo k jejich spojení. Pro relativní současnost obou objektů svědčí keramické fragmenty slepené ze zlomků nalezených v obou částech/objektech. Profil jámy 15 má typický hruškovitý až vakovitý profil, jehož nálevkovité ústí má původ v postupné erozi okraje objektu. Oba objekty byly pravděpodobně po ukončení své funkce jakožto sil propojeny a postupně zanášeny odpadem ze sídliště. Rozměry jsou avšak rovněž jako u předcházejících dvou objektů poměrně malé (průměr u ústí 152 cm a max. hloubka do 66 cm). Nejisté zařazení do kategorie sil představuje objekt 290, 391 a 393, jež tvoří oválné jámy hruškovitého či mísovitého profilu poměrně velkých rozměrů (průměr u ústí max. 242 cm), avšak opět relativně malé hloubky (do 62 cm). Jednou z možností výskytu těchto jam by mohlo být přechovávání výsevku plodiny nenáročné na velikost skladovacích prostor²⁵.

²⁵ Důvodem mohla být malá velikost semen či menší osevní plocha (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010, 622*).

Na zkoumané ploše byl identifikován jeden rozsáhlý těžební objekt – hliník (obj. 3). Tento objekt byl tvořen shlukem prohlubní a laloků různých velikostí a hloubek, což je pro těžební objekty typické. Nálezově byl nejpočetnější a jako jediný mohl být s celkovým počtem 1431 keramických zlomků zařazen mezi „velké“ soubory. Objekt č. 2 by mohl být dle velikosti a tvaru též hliník, avšak zde je interpretace velmi nejistá.

Další skupinu objektů tvoří oválné jámy a soujámí, se stěnami kónicky se zužujícími či kolmo nasedajícími ke dnu. Rozměry těchto jam přesahují 1 metr a hloubkou okolo 40, max. 60 cm (obj. 301, 302, 392 a 396). Funkční určení je zde opět nejisté a lze je pouze rámcově zařadit do kategorie sil druhotně sloužících jako odpadní jámy. Objekty 301 a 302 se na první pohled jeví jako soujámí, avšak dle stratigrafické situace lze s největší pravděpodobností říci, že byl nejprve vybudován menší objekt, který byl posléze narušen větší, mladší jámou²⁶.

Objektem neznámé funkce je mělká oválná jáma s kónicky se zužujícími stěnami (obj. 402), jejíž hloubka dosahovala pouze 22 cm, v jejíž výplni bylo nalezeno pouze malé množství keramického materiálu – celkem 22 zlomků. Snad šlo též původně též o silo, z něž se dochovala pouze spodní část.

4.3. Nálezy

Z objektů zpracovaných v této práci pochází materiál typický pro eneolitické sídlištní areály. Nejpočetnější nálezový soubor tvoří keramický materiál. Celkový počet evidovaných zlomků, pocházejících z 14 objektů činí 2984 jedinců. Nejvýraznější je v tomto ohledu objekt 3, jež s celkovými 1431 zlomky keramiky představuje kategorii souborů „velkých“ (nad 1000 zlomků). Zbylé objekty lze zařadit do kategorie „střední“ (od 100 do 500- 1, 15, 289, 393, 504) a „malé“ (do 100 zlomků- 2, 13, 256, 290, 301, 302, 391, 392, 396, 402; *Zápotocký 1996*, 439). Další keramické tvary představují dva přesleny z obj. 3 a 504. Zvláštním keramickým nálezem je též zlomek miniaturní nádoby (obj. 1), keramická noha (obj. 391) a dýzna (obj. 1).

Druhým, nejčastěji nalézaným materiálem byly zvířecí kosti, jejich počet však nepřesáhl běžné množství. Větší koncentrace byla zachycena pouze v objektu 3, avšak vzhledem k jeho funkci (hliník druhotně zanesený či zasypaný odpadem), to nepředstavuje výjimečný jev. V souboru se nacházely opracované kostěné nástroje, jako šídla a dlátka vyrobená převážně z úštěpů dlouhých kostí, z objektu 3 pochází nález parohu. Kamenná

²⁶ Časové rozpětí mezi vybudováním těchto jam se pohybovalo v rozmezí dní, měsíců či roků. Chronologicky spadají oba objekty do období kultury nálevkovitých pohárů.

industrie byla zastoupena celkem 42 exempláři v 10 objektech. Štípaná industrie představuje poměrně početnou kolekci, sestávající se především z úštěpů a dále čepelek, hrotů a jader z velmi kvalitního tušimického křemence. V jednom případě se objevuje oboustranně retušovaný zlomek porcelanitu a několik úštěpů křemence typu Skršín. Nejzajímavějším nálezem z kategorie broušené industrie je jednoznačně kamenný sekeromlat s obloukovitým týlem typu RI-1 (obr. 19, 37), jež byl objeven ve výplni objektu 1 a části sekeromlatu, též nejspíše původně s obloukovitým týlem z objektu 504. Tento sekeromlat byl po odlomení spodní části druhotně využíván jako otloukač (obr. 36). Všechny tyto artefakty budou v následujících letech podrobeny odborné analýze.

Mazanice se nacházela celkem v osmi objektech, z čehož v obj. č. 2 byl nalezen úlomek s otiskem prutu²⁷.

Objekt	Typ objektu	Keramika	Kosti	Mazanice	Kámen-oprac.	Kost-oprac.
1	siló	174	x	x ³	1x sekeromlat 1x úštěp a jádro	1x šídlo
2	siló/hliník	65	x	x ³	3x úštěp	/
3	hliník	1431	x	x ³	3x čepelka 3x úštěp 1x hrot 1x zl. BI 1x sekerka	2x šídlo? 1x přepálené dláto
13	siló	91	x	x ³	/	2x šídlo 1x dláto
15	siló	178	x	x ³	1x úštěp 1x jádro	1x šídlo
256	siló	72	x	x ³	/	/
289	siló	145	x	x ³	3x úštěp 1x hrot	2x šídlo
290	siló?	59	x	x ³	6x úštěp 1x hrot	/
301	siló?	48	x	x ³	/	/
302	siló?	25	x	x ³	/	/
391	siló?	50	x	x ³	/	1x šídlo
392	siló?	27	x	x ³	/	/
393	siló?	195	x	x ³	1x hrot	/
396	siló?	95	x	x ³	1x hrot	1x šídlo
402	siló?	21	x	x ³	3x úštěp	/
504	siló	308	x	x ³	6x úštěp 1x sekeromlat 1x zl. BI	2x šídlo?

²⁷ Přesné množství mazanice a podoba zlomku s otiskem prutu zde bohužel nemůže být uvedena, jelikož je materiál v současné době deponován v muzeu v Benátkách n. Jizerou.

Tab. 2. Líbeznice - celkový přehled nálezů v jednotlivých objektech.

4.4. Analýza keramického materiálu

Během výzkumu bylo nalezeno celkem 2984 keramických zlomků. Převážnou část keramického materiálu tvořily zlomky atypické 2189 (tab. 3). Poměr okrajů, profilovaných střepů (tzn. zlomky s výzdobou, okraje, pupky, ucha) den a atypických zlomků dosahuje hodnot: 11,4 – 10,3- 4,7 a 73,3 % (tab. 7).

Celý soubor byl bohužel velmi fragmentární (tab. 4), v důsledku čehož nebylo možné u většiny zlomků určit keramickou třídu. Dalším faktorem ztěžujícím určení keramické třídy je skutečnost, že některé tvary nádob kultury nálevkovitých pohárů mají velice podobnou základní profilaci (Pleslová-Štiková 1972, 90) Po důsledné analýze bylo možno identifikovat šest keramických tříd – poháry, amfory, zásobní hrnce, džbány, mísy a koflíky. V souboru byly zastoupeny další keramické tvary jako přesleny (obj. 3 a 504), miniaturní nádobka (obj. 1), keramická noha či zlomek figurky (obj. 391).

Nejbližší analogie tohoto nálezového souboru představuje keramický materiál ze sídliště v Lysolajích (Pleslová-Štiková 1972). Obdobné nálezy, datované do salzmündské fáze kultury nálevkovitých pohárů, pocházejí též ze sídliště v Praze 6-Ďáblicích (Řepná ulice) či z lokality Mužský-Hrada (okr. Mladá Boleslav; Dobeš – Kostka – Stolz 2010; Pleslová-Štiková 1981).

Typově určitelné zlomky											
Číslo obj.	Poháry	Amfory	Zás. hrnce	Mísy	Džbány	Koflíky	Nejisté	Nezjistitelné	Atyp. zl.	Σ	%
1	6	1	3	1	8	/	3	40	114	174	5,8
2	/	/	/	/	/	/	1	5	59	65	2,2
3	52	13	37	1	54	3	33	110	1128	1431	48
13	6	4	6	/	9	/	1	16	49	91	3,0
15	3	/	56	/	2	3	/	17	97	178	6,0
256	8	3	4	/	5	/	/	16	36	72	2,4
289	21	/	1	/	28	1	1	14	79	145	4,9
290	1	/	/	/	/	/	1	10	47	59	2
301	2	/	/	/	3	/	/	7	36	48	1,6
302	1	/	/	/	1	/	/	5	18	25	0,8
391	4	1	1	/	/	/	/	2	42	50	1,6
392	/	/	/	/	1	3	/	/	23	27	1
393	2	14	5	/	2	/	/	19	153	195	6,5
396	11	/	5	/	16	/	/	13	50	95	3,2
402	/	/	3	/	/	10	/	/	8	21	0,7
504	2	1	15	/	7	4	2	27	250	308	10,3

Číslo obj.	Poháry	Amfory	Zás. hrnce	Mísy	Džbány	Koflíky	Nejisté	Nezjistitelné	Atyp. zl.	Σ	%
Σ	119	36	136	2	136	24	42	301	2189	2984	100
%	4	1,2	4,6	0,07	4,6	0,8	1,4	10,0	73,3	100	

Tab. 3. Líbeznice – zastoupení jednotlivých keramických tříd.

Tabulka velikostí keramických zlomků																		
Objekt	-	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	20	Σ
1	Σ	0	10	60	58	16	14	4	4	2	1	1	3	0	0	1	0	174
1	%	0	5,7	34,4	33,3	9,2	8	2,4	2,4	1,1	0,6	0,6	1,7	0	0	0,6	0	100
2	Σ	0	6	23	17	6	0	0	2	10	1	0	0	0	0	0	0	65
2	%	0	9,2	35,3	26,1	9,2	0	0	3,1	15,4	1,6	0	0	0	0	0	0	100
3	Σ	0	52	397	472	274	127	58	25	11	7	6	0	1	0	1	0	1431
3	%	3,6	27,7	33	19,1	8,9	4	1,7	0,8	0,5	0,4	0	0,07	0	0,07	0	100	3,6
13	Σ	1	16	23	12	13	7	9	7	0	2	1	0	0	0	0	91	1
13	%	1,1	17,6	25,3	13,2	14,2	7,7	9,9	7,7	0	2,2	1,1	0	0	0	0	100	1,1
15	Σ	36	36	32	24	12	14	8	1	11	3	0	0	1	0	178	36	36
15	%	20,2	20,2	18	13,6	6,7	7,8	4,5	0,5	6,2	1,8	0	0	0	0	100	20,2	20,2
256	Σ	1	2	18	15	11	7	5	4	3	3	2	0	1	0	0	72	1
256	%	1,4	2,8	25	20,7	15,2	9,8	6,9	5,6	4,2	4,2	2,8	0	1,4	0	0	100	1,4
289	Σ	0	7	39	38	25	23	6	5	1	1	0	0	0	0	0	145	145
289	%	0	4,8	26,9	26,2	17,2	15,9	4,1	3,4	0,7	0,7	0	0	0	0	0	100	4,8
290	Σ	0	0	17	18	12	4	4	3	1	0	0	0	0	0	0	59	59
290	%	0	0	28,8	30,5	20,3	6,8	6,8	5,1	1,7	0	0	0	0	0	0	100	0
301	Σ	0	4	22	10	3	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0	48	48
301	%	0	8,3	45,8	20,8	6,3	10,4	8,3	0	0	0	0	0	0	0	0	100	8,3
302	Σ	0	0	0	6	11	6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	25	25
302	%	0	0	0	24	44	24	4	4	0	0	0	0	0	0	0	100	0
391	Σ	0	2	9	15	8	5	5	4	0	1	0	1	0	0	0	50	50
391	%	0	4	17,5	31,3	15,5	10	10	7,7	0	2	0	2	0	0	0	100	4
392	Σ	0	0	3	7	4	5	2	6	0	0	0	0	0	0	0	27	27
392	%	0	0	11,1	26	14,8	18,5	7,4	22,2	0	0	0	0	0	0	0	100	0
393	Σ	0	3	13	42	42	28	25	17	7	8	2	4	1	0	0	195	195
393	%	0	1,6	6,7	21,8	21,8	14,5	13	8,8	3,6	4,1	1	2	0,5	0	0	100	1,6
396	Σ	0	5	20	27	12	11	9	4	2	3	0	0	1	0	1	95	95
396	%	0	5,2	21	28,4	12,6	11,6	9,5	4,2	2,1	3,1	0	0	1	0	1	100	5,2
402	Σ	0	0	6	7	3	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0	21	21
402	%	0	0	28,6	33,3	14,3	9,5	0	4,7	9,5	0	0	0	0	0	0	100	0
504	Σ	0	32	88	91	47	20	13	9	3	2	0	2	1	0	0	308	308
504	%	0	10,3	28,7	29,5	15,3	6,5	4,3	2,9	1	0,6	0	0,6	0,3	0	0	100	10,3
Celkem		0	159	751	881	514	286	159	103	51	38	17	13	4	1	4	1	2984
Celkem		0	5,3	25,2	29,5	17,2	9,6	5,3	3,5	1,7	1,3	0,6	0,4	0,1	0,03	0,1	0,03	100

Tab. 4. Líbeznice – maximální rozměry keramických zlomků v jednotlivých objektech, krok po 1 cm. Zjištěné rozměry byly zaokrouhlovány na celá čísla směrem nahoru, tedy velikost 1 = zlomky do 1 cm, velikost 2 = zlomky v intervalu 1,1 až 2,0 cm atd.

4.4.1. Nálevkovité poháry a hrnce

Nálevkovité poháry tvoří celkem 3,9% keramických tvarů celého souboru. Přesné určení zástupců této skupiny bylo značně ztíženo již v předchozí kapitole zmíněnou skutečností podobnosti zlomků tohoto keramického tvaru s jinými, především s mísovitými tvary, koflíky, případně džbány a amforami. Nálevkovité tvary se objevují již v raném

eneolitu v období kultury jordanovské. Plně se rozvíjejí v kultuře nálevkovitých pohárů, kdy dosahují značné tvarové variability (*Zápotocký – Dreslerová 1996*). V období salzmündské fáze dochází k drobným změnám v tektonice nádob oproti tvarům předchozí sířemské fáze, pro kterou jsou charakteristické vysoké, štíhlé poháry s výrazně rozevřeným hrdlem. Nálevkovité poháry bývají v salzmündském stupni nižší, s krátkým hrdlem, avšak výše zmíněné sířemské tvary se v souborech mladší fáze KNP stále objevují (*Zápotocký 2008, 78*).

Soubor obsahuje převážně zlomky s nálevkovitým ústím a vnitřní okrajovou lištou, nezdobenou (obr. 18:4, 22:3, 23:3, 4; 25:1, 28:7; 36:3) i zdobenou (obr. 24:1, 28:2, 26:9, 31:4, 33:11), někdy kombinovanou s přesekáváním okraje (obr. 20:3, 24:12, 28:4, 33:12). Objevují se též zlomky s tupými nebo hrotitými výčnělky nebo pupky na výdutí (obr. 22:12, 24:14, 32:8). V keramickém materiálu byly zachyceny též nálevkovitě rozevřené, nezdobené okraje bez lišt, u nichž je však možnost 100% zařazení do této kategorie značně nejistá, totéž se týká drobných zlomků výdutí a den. Zajímavými zlomky okrajů bez lišt jsou nálezy z objektů 3 (obr. 25:6) a 289 (obr. 32:9), pod jejichž okrajem či na hrdle se nachází reparační otvor. Podobné střepy pocházejí ze sídliště Praha-Baba (*Havel 1986, tab XXXI: 11*). Poháry mohly být pod okrajem zdobené též drobnými vpichy (obr. 18:7,13) stejně jako na rozhraní hrdla a plecí (obr. 28:9). Analogickou výzdobu známe ze sídliště v Lysolajích (*Pleslová-Štiková 1972b, obr. 74:26; 43:17*). Zlomek se zvláštní výzdobou pochází z obj. 1, jenž je pod okrajem zdoben dvěma horizontálními řadami kruhových vpichů a třemi kanelurami (obr. 18:3), což je výzdoba odpovídající bolezskému stupni badenské kultury (viz kap. 2.8. Střední eneolit a kultura badenská). Dle profilace by mohl pocházet z pohárovitého tvaru, spíše však souvisí s nějakým tvarem zásobní keramiky, na níž je obvykle aplikována popsána výzdoba v badenském prostředí.

Nejreprezentativnější nález této kategorie představují poháry z objektů č. 13 a 289. Z prvního objektu pochází pohár s rovným nálevkovitým ústím a nižším tělem poměrně plynulé profilace (obr. 29:7). Okraj je nezdobený a bez lišty. Co se tektoniky týče, představuje tento nález typického zástupce mladšího období kultury nálevkovitých pohárů. Poháry v salzmündského stupně mají oproti vysokým, štíhlým tvarům předchozí sířemského stupně, spíše mísovitý charakter plynulou profilací (*Zápotocký 2008, 78*). V objektu č. 289 bylo objeveno 15 keramických zlomků, z nichž bylo možno zrekonstruovat torzo poháru s mírně nálevkovitým hrdlem a nižším tělem měkké profilace s mírně naznačeným nasazením hrdla (obr. 32:5). Rozhraní hrdla a těla je zdobeno plastickým výčnělkem. Obdobný pohár byl nalezen na lokalitě Praha – Ďáblice (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010, obr. 10:40*).

Ze souboru pochází pouze velmi malé množství zlomků s výdutí, jež bylo možno přiřadit k této skupině (obr. 27:3). Z objektu 3 pochází zlomek, jež má na max. výduti horizontální výčnělek přesekávaný vrypy (obr. 25:10).

Zlomky den jsou ve zkoumaném souboru příliš fragmentární, proto nebylo možno jednoznačně určit jejich příslušnost k této kategorii.

4.4.2. Amfory

Tato keramická třída je ve zkoumaném souboru zastoupena celkem 36 zlomky (1,2%; tab. 3). Amfory je možno identifikovat především podle zlomků s uchy, které tvořily převážnou část zástupců této skupiny. Jedná se o zlomky obloukovité výduti s uchem, bez výzdoby (obr. 28:1, 13; 30:2). Na jiný typ amfor poukazují širší (3-4 cm) pásková ucha na zlomcích z rozhraní hrdel a plecí (obr. 18:9, 26:12). Profilace těchto zlomků je plynulá s nevýrazným přechodem na kónické hrdlo. Kónické hrdlo je typickým znakem amfor salzmündského období spolu s nižším, cibulovitým tělem. Zlomky celých výdutí zde nebyly zachyceny, takže není možno přesně identifikovat celkový vzhled tvaru většiny nalezených zlomků s uchem. Z objektu 393 pochází (pravděpodobně čtyřuchá) amfora, z níž je dochována část kónického hrdla s plynulým přechodem a s dvěma malými páskovými oušky na max. výduti (obr. 34:11). Čtyřuché amfory jsou typické pro starší období většiny evropských skupin kultury nálevkovitých pohárů, tedy i baalberské (*Zápotocký – Černá – Dobeš 1989*, 40). Na ně typologicky navazují tvary s plynulým přechodem hrdla a těla, kónickým hrdlem a nižším cibulovitým tělem, tj. formy širemské a zejména salzmündské (*Zápotocký 2008*, 78). Analogii této nádoby známe např. ze sídliště v Makotřasech (*Pleslová-Štiková 1985*, Pl. LXVI: 1, 2; XIX:12).

Zdobený keramický materiál této kategorie představují ouška z objektu 3. Zde se jedná o nálezy dvou oušek patřící pravděpodobně k jedné nádobě. Nelze přesně určit tvar nádoby, jelikož se zachovala pouze ouška a malý kousek rozhraní hrdla a těla. První ouško je po stranách zdobeno drobnými zářezy (obr. 24:2). Na rozhraní hrdla a těla se objevuje několik vpichů vyplněných inkrustací. Při horní bázi ucha je pak horizontální linie drobných vpichů, nad nimiž jsou náznaky svislých rýh. Druhé ouško je též po stranách zdobeno zářezy. Při dolní bázi se nachází několik vějířovitě uspořádaných jemných rýh (obr. 23:11). Nezachovaly se části, kde by dle druhého zlomku mohly být vrypy. Podobný nálezy pochází z již zmíněného širemského sídliště v Makotřasech (*Pleslová-Štiková 1985*: Pl. XL:9). Styl výzdoby – jemné

rýhy a vpichy, však poukazují spíše na salzmündský stupeň nálevkovitých pohárů. Amfory tohoto období byly též zdobené svislými obrvenými liniemi či úzkými svislými vyplňovanými trojúhelníky na plecích, horizontálními liniemi vpichů či krátkých rýžek pod okrajem a na hrdle těsně nad rozhraním s plecemi²⁸.

Z objektů 15 a 13 pocházejí zlomky bohatě zdobené amfory (obr. 31:8-10), jejíž plece jsou ornamentovány úzkými svislými trojúhelníky vyplněnými řadami vpichů. Na jednom střepu se na rozhraní hrdla a těla, těsně vedle paty jednoho z trojúhelníků, vyskytuje motiv románského kříže. Ten je tvořen dvěma²⁹ drobnými trojúhelníky, opět vyplněnými vpichy. K tělu s největší pravděpodobností³⁰ náleží dalších pět zlomků zdobených pod okrajem dvěma řadami horizontálních vpichů, přerušovaných řadou drobných, protáhlých trojúhelníků vyplněných též vpichy. Podobné výzdobné prvky můžeme najít například na zlomku okraje z Máslovic (*Stocký 1926*, tab. XC: 3-15) či na sídlišti v Lysolajích (*Pleslová-Štiková 1972b*, obr. 62:13). Dalším představitelem amfory s bohatou výzdobou je zlomek z objektu 391 (obr. 33:9). Dle síly střepu (1,5cm) lze předpokládat, že se jednalo o nádobu větších rozměrů. Zlomek je opatřen téměř tunelovitým ouškem, umístěným na rozhraní hrdla a výduti, z jehož dolní báze vybíhají plastické vousy zdobené přesekáváním. Hrdlo je mírně kónické a plynule navazuje na tělo. Na rozhraní hrdla a těla je zlomek zdoben dvěma horizontálními řadami drobných oválných vpichů původně vyplněných bílou inkrustací. Analogická ornamentace se nachází na nádobě spadající do salzmündského stupně z Kostelce n. Labem (okr. Mělník; *Zápotocký 2008*, obr. 23:12). Ouško s plastickými vousy, avšak nezdobené, bylo objeveno i v objektu 393 (obr. 34:15). Nejde o chronologicky citlivý prvek, plastické aplikace se vyskytují již od baalberské fáze (*Zápotocký 2000a*, obr. 19: He 43). Dalším zlomkem opatřeným výzdobou pochází z objektu 13 (obr. 30:1). Zde se jedná o amforu s plynulým přechodem hrdla a těla, na němž se nachází horizontální řada úzkých zářezů.

Jednou z funkcí dvojuchých a čtyřuchých nádob bylo nejspíše uchovávání většího množství tekutin (*Neustupný 2008*, 23).

4.4.3. Zásobní hrnce

Zásobní hrnce představují velmi početnou skupinu líbeznického nálezového souboru. Představují 4,6% (tab. 3) z celkového množství typově určitelných zlomků. Zastoupeno je zde

²⁸ S obdobnou výzdobou se můžeme setkat i na džbánech, vzácněji na koflicích (*Zápotocký 2008*, 78).

²⁹ Původně čtyřmi trojúhelníky, ale povrch střepu je v místě výzdoby narušen vápenitými usazeninami.

³⁰ Morfologické znaky okraje zcela odpovídají znakům zdobených zlomků.

široké spektrum úprav okrajů. Nejčastěji se zde objevuje okraj s plastickou páskou s tzv. románskou lizénou a méně pak s vnější hladkou lištou. Tento styl úpravy okraje se však vyskytuje nejen na zásobních hrncích, ale též na zásobních pohárech, proto se v některých případech tyto tvary překrývají. Okraje s románskou lizénou se vyskytují v hojném počtu od časného eneolitu a též v období kultury nálevkovitých pohárů (*Daněček – Kostka – Turek 1998, 12*).

V líbeznickém souboru je zastoupeno několik variant okrajů s plastickou páskou. Jak již bylo výše uvedeno, nejčastěji se zde objevuje klasická lišta s románskou lizénou (obr. 18:6, 20:4, 21:3, 23:2, 34: 6, 7; 35:8), zpravidla nehtovaná (obr. 18:2, 27:1, 32:1). Spolu s románskou lizénou se objevují také plastické výčnělky, které lištu přerušují (obr. 26:10, 29:2; 31:1, 5-6), nebo jsou umístěné těsně pod ní (obr. 34:10, 12). Plastické výčnělky se objevují i u okrajů zásobních tvarů bez lišt. Takovéto zlomky pochází z objektů 1, 3, 396 a 504 (obr. 18:11, 22:11, 26:8, 35:2, 6; 36:8), jejichž analogie můžeme nalézt na sídlišti v Lysolajích a Makotřasech (*Pleslová-Štiková 1972b*, obr. 29.9, 46.2; 1985, Pl. XIX: 2, 3). Lišty mohou být též členěny oválnými (obr. 24:8, 26:7) a mírně trojúhelníkovitými vrypy (obr. 36:10) či tenkými zářezy (obr. 35:7). V objektu č. 3 byl nalezen zlomek okraje s vnější plastickou páskou (obr. 24:13), avšak zde byla lišta členěna sloupkovitými kolky, jež byly běžně používané v sířemské fázi. Jednoduchá hladká lišta je ve sledovaném materiálu zastoupena výrazně méně (obr. 35:5). Podobně jako u zlomků s románskou lizénou zde lištu ojediněle doplňuje plastický výčnělek (obr. 36:7).

V několika případech se zachovaly větší části okrajů s poměrně bohatou ornamentací. Jedná například o tři zlomky širokého hrnce z objektu 3 (obr. 23:1, 10). Okraj lišty je v tomto případě přesekáván hlubokými zářezy. Lišta je členěna oválnými vrypy a doplněna plastickým výběžkem. Obdobný styl přesekávání okraje lze nalézt na zlomku z téhož objektu (obr. 26:6), jenž však nebyl opatřen plastickou páskou.

Zásobní tvary se ve sledovaném souboru vyskytovaly i ve formě s nezdobeným, jednoduchým okrajem. Kompletní nádoba dvojkónického tvaru s plynulou profilací a oblým okrajem pochází z objektu 15 (obr. 39:1). V objektu 3 bylo nalezeno 11 zlomků nádoby zásobního charakteru vejčité profilace, opět opatřené pouze jednoduchým okrajem (obr. 20:8).

Zvláštní skupinu zde tvoří zlomky s lištami, jež nejsou tvořeny přetažením okraje, ale jsou nalepeny těsně pod okraj stěpu jako plastická aplikace. Jedním z těchto příkladů je zlomek z objektu 3 (obr. 22:1). Pod okrajem se nachází dvě plastické pásky členěné zářezy provedenými rozeklaným kolkem. Obdobný zlomek pochází ze stejného objektu (str. 8:14). Lišta je zde však tvořena třemi plastickými páskami, členěné stejnými vrypy jako

v předchozím případě. Analogie této výzdoby můžeme hledat na lokalitě Cimburk v materiálu náležícím do bolerázského stupně badenské kultury (*Zápotocký 2000a*, obr. 4: 28). Bolerázského rázu jsou pravděpodobně i zlomky (obr. 21:10, 22:2, 23:5, 28:8, 36:5), které jsou zdobené hlubokými kanelurami až rýhami. Tento styl výzdoby se zpravidla objevuje na zásobních hrncích, čemuž odpovídá i síla popsaných zlomků (okolo 6-7 mm). Podobný nález byl zachycen též na sídlišti v Lysolajích (*Pleslová-Štiková 1972b*, obr. 35-33).

Z nálezového souboru pochází též zlomky, jež jsou na výduti opatřeny plastickými pupky³¹ (obr. 25:4, 34: 9, 14).

4.4.4. Džbány

Velmi početnou skupinu zkoumaného souboru tvoří džbány. Byly identifikovány ve 12 objektech v celkovém počtu 136 zlomků. Převážnou část nálezů tvoří drobné zdobené zlomky baňaté profilace. Výzdoba je zde ve většině případů tvořena obrvenou rýhou (obr. 18:12, 24:3, 9; 26: 11, 29:4, 30:5, 31:3, 33:4, 34: 3-5) typickou pro období salzmündského stupně kultury nálevkovitých pohárů (*Zápotocký 2008*, 78; *Beran 1993*, 147) V několika případech byly nalezeny zlomky pouze s částí obrvené rýhy (obr. 18:5, 24:6, 29:5, 33:5). Tento styl výzdoby se může objevovat i v podobě linií tvořící trojúhelník či klikatku, po jedné straně obrvené vpichy (obr. 22:8, 28: 3, 6) či doplněný dalšími rytými ornamenty (obr. 21:9). Motiv rýhy s brvami byl v období salzmündské fáze velmi oblíbený, jak lze soudit podle častých nálezů džbánek s touto výzdobou z mnoha českých lokalit. Jako příklad lze uvést džbánek z Prahy-Bubenče či Nové vsi u Brandýsa n. Labem (*Dobeš – Kostka-Likovský 2011*, obr. 13:5; *Zápotocký 1960*, obr. 277:1). Rytá výzdoba džbánů, jež byla především umístěná na plecích a pod okrajem, se sestávala též z úzkých svislých trojúhelníků vyplňovaných vpichy, často doplněna horizontálními liniemi vpichů či krátkých rýžek pod okrajem³² a na hrdle těsně nad rozhraním s plecemi, případně motivem románského kříže. Všechny tyto motivy byly mnohdy vyplněny bílou inkrustací (*Dobeš – Kostka - Stolz 2010*, 626). Zlomek zdobený vpichy vyplňovaným trojúhelníkem byl nalezen v objektu 302 (obr. 33:7), avšak zde je určení keramické třídy značně nejisté, jelikož se jedná o velmi malý střípek (2,5 x 1,7 cm). Obrvené linie se v líbeznickém souboru objevují i v jiné nežli klasické jemné formě typické pro salzmündský stupeň. Jedná se o zlomky z objektu 392 (obr. 24:2) a 504 (obr. 36:4, 6, 9).

³¹ Zařazení zlomků do keramické třídy zásobní hrnce zde není 100%. Obdobné výčnělky se mohou vyskytovat na výdutích amfor.

³² Pod okrajem džbánů může být též motiv drobných trojúhelníků vyplněných vpichy.

V těchto případech nejde o jednu či více tenkých rýh obrvených vpichy, ale spíše jemné kanelury, jež jsou na každé straně opatřeny svislou linií vpichů kapkovitého či obdélného tvaru. Zde je možno vyslovit opatrnou hypotézu, že se může jednat o odraz vlivu z prostředí badenské kultury, pro kterou je výzdoba kanelurami typická. Dalším výzdobným prvkem, který se ve zkoumaném souboru objevuje, jsou dvě či více svislých řad oválných či kruhových vpichů na plecích nádob (obr. 25:5, 8; 33:6) v jednom případě těsně pod okrajem, kde je řada doplněna klikatkou (obr. 36:11). V objektu č. 3 (obr. 29: 1) byl objeven fragment džbánu s páskovým uchem, nasazeným těsně pod okraj, zdobeným po stranách přesekáváním a měkkou profilací, která je typická pro období salzmündského stupně, kdy se celkově opouští od ostřejší profilace předchozích období (*Dobeš – Kostka – Stolz*, 626).

Na možný vliv jiných stupňů kultury nálevkovitých pohárů ukazuje zlomek z objektu 301 (obr. 33:2), na kterém je hrubými liniemi vytvořen trojúhelník vyplněný rýhami a po stranách lemovaný velkými, kapkovými vpichy, jehož analogie známe z lokality Praha-Řáblice (*Stocký 1926*, XCVI:3). Téměř identická výzdoba se nachází na torzu džbánu z objektu 256 (obr. 32:2-4). Džbánek má kónické hrdlo a nižší cibulovité tělo. Hrdlo je pod okrajem zdobené linií hrubších vpichů, které v jedné části přecházejí ve dvě svislé řady. Plece jsou na rozhraní hrdla a těla opatřené opět horizontální linií vpichů, pod nimiž jsou širokými liniemi vyryté trojúhelníky. Na výskyt podobné hrubší verze salzmündské výzdoby poukazuje E. Pleslová-Štiková na sídlišti v Lysolajích. Tento typ ornamentace dle jejího názoru vykazuje prvky sířemského stupně a mohly by náležet do tzv. předsalzmündského stupně kultury nálevkovitých pohárů (*Pleslová-Štiková 1972b*, 93, 96).

Džbány bylo možno identifikovat i podle nálezů páskových oušek nezdobených (obr. 20:6, 21:2) či s drobnými zářezy po okrajích (obr. 23:6, 24:4, 25:2), jejichž analogie pochází například z lokality Brno-Líšeň (*Medunová 1964*, obr 17:9). V ojedinělých případech se objevuje nezdobené torzo bez ouška (obr. 35:9) či opatřené páskovým uchem (obr. 32:6 - alternativně koflík). Z objektů 15 a 289 pochází celé zachované tvary. V prvním případě se jedná o džbánek s mírně kónickým krátkým hrdlem a nízkým cibulovitým tělem a uchem nasazeným těsně pod okrajem (obr. 31:2). Analogii tohoto džbánu můžeme najít například na sídlišti Praha 6- Baba (*Havel 1986*, tab XIX -1). Tato profilace je typická pro mladší fázi kultury nálevkovitých pohárů a zejména u těchto nezdobených forem není vyloučen stylový vliv boležánského stupně badenské kultury (*Dobeš – Kostka - Stolz 2010*, str. 624). Druhý, nezdobený džbán s kónickým hrdlem, páskovým ouškem těsně přiléhajícím k okraji s nižším tělem a nezvyklou ostrou profilací (obr. 32:7), nemá v na území Čech analogií. Ostrá

profilace odkazuje spíše na německé prostředí, kde se avšak džbány vyskytují s drobnou odlišností, kterou je vyšší hrdlo (*Schindler 1994*, Tafel 2: 6).

Samostatnou skupinu zde tvoří zlomky džbánů zdobené kanelurami (obr. 21: 4-6, 22:7, 10; 24:7, 11; 25:7, 26:1-5, 28: 10-12 , 29:3). Tento styl výzdoby je typický především pro bolerázský stupeň badenské kultury. Analogie ke zlomkům můžeme nalézt například na sídlišti v Lysolajích v Hergertově pískovně (*Pleslová-Štiková 1972*, obr. 72:23, 74: 7-9, 14, 22) V jednom případě byl střep zdobený kanelurami doplněn dvěma malými plastickými pupky (obr. 20:1) Unikátní nález pochází z objektu 396 (obr. 35:1), kde bylo objeveno torzo džbánu s kónickým hrdlem, páskovým ouškem, těsně přiléhajícím k okraji a nízkým cibulovitým tělem. Těsně pod okrajem, na rozhraní hrdla a těla a též na oušku jsou vyryté drobné trojúhelníky vyplňované vpichy. Plece nádoby zdobí různě orientované kanelur. Tvar nádoby, ouška a výzdoba horní poloviny nádoby je zcela typická pro salzmündský stupeň kultury nálevkovitých pohárů, avšak kanelury jsou typickým prvkem nejstaršího, bolerázského stupně badenské kultury. Přesné analogie popsané nádoby se v českém prostředí nenachází. Spojení salzmünské a bolerázské výzdoby však není výjimkou. Z lokality Patokryje pochází dva koflíky na těle zdobené kanelurami a při okraji rýžkami. Dalším nálezem je zlomek kanelovaného koflíku doplňkově zdobený románským křížem (*Janská 1957*, 158).

4.4.5. Koflíky

Tato keramická třída je v souboru zastoupena poměrně řídko. Z celkového počtu 2984 získaných keramických zlomků bylo s určitostí identifikováno pouze 24 zlomků (0,8%, tab. 3). Většinu těchto zlomků tvořily zlomky s páskovými oušky a drobná torza. V objektu č. 392 byla objevena část koflíku s páskovým ouškem nasazeným na okraj, baňaté profilace s velmi oblým spodkem (obr. 34:1). Obdobná nádobka pochází z objektu 402, jež má podobně baňatý profil, avšak oproti prvnímu případu se zde nezachovalo ouško (obr. 35:4). Analogické tvary známe např. z lokality Praha 6-Ďáblice (Řepná ulice), jejichž profilace může být odrazem vlivu bolerázského stupně badenské kultury, i když podobné tvary můžeme nalézt i ve starších obdobích nálevkovitých pohárů, například v sířemské fázi (*Dobeš-Kostka-Stolz 2010*, 624-626, obr. 7:11, 13; *Zápotocký 2002b*, 290, obr. 12:2) Drobné torzo koflíku bylo nalezeno též v objektu 3 (obr. 21:8).

Koflíky, především zdobené, pravděpodobně sloužily též jako rituální nádoby využívané při různých ceremonálních picích obřadů (*Zápotocký 2000b*, 611-612).

4.4.6. Mísy

Tento keramický tvar je ve sledovaném souboru zastoupen minimálně. Jak již bylo několikrát uvedeno, materiál zkoumaného souboru je velmi fragmentární. Zlomky okrajů lze ke keramickým třídám přiřadit pouze na základě zcela typických znaků daného typu. Další nesnáze pak způsobuje velká podobnost okrajů s jinými keramickými třídami, především poháry. Zlomky výdutí se v tomto materiálu vyskytují minimálně. Části okrajů, které nebylo možno přiřadit k předcházejícím typům, jsou velmi malých rozměrů, což neumožňuje spolehlivé určení příslušníků této kategorie.

S jistotou je možné k mísám přiřadit úlomek z objektu 3 (obr. 22:6) Zde se jedná o zlomek vodorovně seříznutého okraje z tvaru se zataženým ústím. Dalším příkladem je zlomek seříznutého, kyjovitě rozšířeného okraje ze stejného objektu (obr. 24:5). Vzhledem k přítomnosti zvoncovitých pohárů na lokalitě a jeho podobností s okraji mis dané formace však není jeho souvislost se středním eneolitem bezproblémová.

4.4.7. Ostatní keramické nálezy

Ve zkoumaném nálezovém souboru bylo objeveno několik méně obvyklých keramických předmětů. Z objektu č. 3 a 504 pocházejí dva exempláře přeslenů typu 841 a 842 (*Zápotocký 2000*, 50). První uvedený je zcela bez výzdoby (obr. 25:3), druhý je ornamentován čtyřmi paprskovitými liniemi vrypů (obr. 36:1). Analogické tvary můžeme nalézt na sídlišti v Lysolajích, Makotřasech či Praze 6- Ďáblicích (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010*: obr. 9:6; *Pleslová-Štiková 1972b*, obr. 44:6, 7; 1985, Pl. XV: 4, XXXIII: 6;). Počátky výroby keramických přeslenů sahají do období mladšího neolitu³³. Většinou jde o diskovitý či kuželovitý tvar se středovým otvorem, v mnoha případech opatřen jednoduchou rytou výzdobou (*Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002*, 295).

Dalším zajímavým nálezem je nízká keramická nožka z objektu 391 (obr. 33:10). Stejný předmět byl nalezen na sídlišti Brno-Líšeň (*Medunová 1964*, obr. 29:11). Tato nožka pravděpodobně náleží k míse či eventuelně k poháru.

Mezi zvláštní keramické nálezy lze zařadit též miniaturní nádobku z objektu 1 (obr. 18:14). Jedná se o poměrně malý zlomek (2,8 x 2 cm) mísovitého, jež byl opatřen drobným provrtaným ouškem. Na spodní straně je část okraje vedle ouška zdobena drobnými vpichy.

³³ Předtím byly používány druhotně opracované keramické střepy.

Dle tvaru se nejpravděpodobněji jedná o miniaturní mističku s jedním, možná původně více oušky, za které mohla být zavěšena či zdobené lžičce.

Jedním z nejvýznamnějších předmětů z líbeznického souboru je keramická dyzna, pocházející z objektu 1 (obr. 18: 1; 64:2). Jedná se o válcovitý předmět s kónicky rozšířenou kruhovou podstavou a středovým otvorem o průměru 1,4cm. Dyzny sloužily jako nákončí, resp. náustek k měchu, jímž se rozdmýchával oheň při výrobě mědi. Nálezy těchto předmětů jsou na našem území v období eneolitu zcela ojedinělé. Keramický předmět, identifikovaný (pravděpodobně) jako dýzna, pochází z řivnáčského sídliště Denemark (*Zápotocký – Zápotocká 2008*, obr. 80:12.8). Obdobný nález, należící období baalberské fáze kultury nálevkovitých pohárů, byl učiněn na výšinném sídlišti Cimburk u Kutné Hory. Ze dna objektu č. 31 pochází fragment válcovité dyzny, jež nejspíše patřila k náustku měchu a s největší pravděpodobností taktéž dokládá metalurgickou výrobu na této lokalitě (*Zápotocký 2000* (Suppl.12), 72; Taf. 7:21). Dyzna z objektu 1 jeví drobné známky opálení na vnitřní straně a v místě podstavy, což by mohlo poukazovat na praktické využívání tohoto předmětu při výrobě kovů. Důležitým poznatkem je též skutečnost, že se tento artefakt nacházel téměř na dně objektu (hloubka 140 cm), proto je jen malá pravděpodobnost, že se jedná o intruzi z mladších období.

4.4.8. Dna a okraje

Z celkového počtu 2984 zlomků bylo zjištěno 341 zlomků okrajů a 142 zlomků den. Typologický popis těchto zlomků pochází z práce J. Kalfersta a M. Zápotockého (*Kalferst – Zápotocký 1991*, 376-407), doplněn o okraj O12 – s vnitřní hladkou lištou (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010*, 607).

Nejčastěji se vyskytujícím typem okrajů byly nezdobené zlomky typů o-1 (35%), dále okraj o-12 s vnitřní plastickou páskou (20,5%), jež se objevuje v celém období kultury nálevkovitých pohárů (*Dobeš – Kostka – Stolz 2007*, 106). Třetí nejpočetnější zastoupení patří okrajům typu o-10 s vnější plastickou páskou zdobenou prstováním či nehtováním (17%). Tento typ úpravy se nejčastěji vyskytuje na zásobních tvarech, ale ojediněle se s ní můžeme setkat i u pohárů či mis. Její výskyt počíná v mladší fázi kultury s vypíchanou keramikou a přetrvává až do středního eneolitu (*Zápotocký 1996*, 443). Vnější hladká plastická páska typu o-10 byla ve sledovaném souboru zastoupena výrazně méně (3,2%). Okraje typu o-4 (14%), o-3 (8,2%), o-5 (0,9%) a o-7 (0,5%) byly v převážné většině nezdobené, jež bylo

často nemožné s jistotou přiřadit ke konkrétnímu keramickému tvaru. Nejméně je zastoupen typ o-13 (0,3%), který představuje okraj se třemi plastickými páskami.

V případě den je nejpočetněji zastoupen typ D1 (76%; tab. 6). Druhou nejpočetnější skupinu tvoří dna oble vymezená typu D4 (13,3%). Tato dna se vyskytují v nálezových souborech v období časného a starého eneolitu. Dále se v souboru vyskytují dna typu D2 (6,3%) a stejné procentuální zastoupení vykazuje typ D3 a oblá dna D5 (2,1%). Velice podobné hodnoty zastoupení uvedených typů den byly získány na sídlišti baalberské fáze v Benátkách, okr. Hradec Králové (*Kalferst – Zápotocký 1991*, 401–402). V souboru zcela chybí typ D6, představující dna s nožkou, který se poprvé objevuje v období kultury s vypíchanou keramikou. Jejich výskyt je zaznamenán i v kultuře jordanovské a ve starším stupni kultury nálevkovitých pohárů (*Dobeš – Zápotocký 2009*, 277).

Tabulka četnosti okrajů										
Objekt	o-1	o-3	o-4	o-5	o-7	o-9	o-10	o-12	o-13	Σ
1	6	4	2	1	0	2	1	1	0	17
2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
3	39	12	29	2	2	3	20	51	1	159
13	12	1	0	0	0	0	2	0	0	15
15	11	0	1	0	0	0	11	3	0	26
256	9	0	0	0	0	0	4	4	0	17
289	9	1	0	0	0	0	1	2	0	13
290	3	2	3	0	0	0	0	0	0	8
301	2	0	2	0	0	0	0	2	0	6
302	4	0	0	0	0	0	0	1	0	5
391	0	0	3	0	0	0	1	0	0	4
392	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
393	2	0	2	0	0	0	5	2	0	11
396	10	4	0	0	0	0	3	1	0	18
402	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
504	10	4	6	0	0	3	10	3	0	36
Σ	120	28	48	3	2	11	58	70	1	341
%	35,2	8,2	14	0,9	0,5	3,2	17	20,5	0,3	100

Tab. 5. Líbeznice – Typologické zastoupení okrajů v jednotlivých objektech.

Tabulka četnosti den						
Objekt	d-1	d-2	d-3	d-4	d-5	Σ
1	12	3	0	2	0	17
2	1	0	0	0	0	1

Objekt	d-1	d-2	d-3	d-4	d-5	Σ
3	40	1	3	4	1	49
13	9	0	0	0	0	9
15	5	1	0	2	0	8
256	7	0	0	6	0	13
289	9	0	0	3	0	12
290	4	0	0	0	0	4
301	3	0	0	0	0	3
302	0	0	0	0	0	0
391	1	0	0	0	0	1
392	0	0	0	0	2	2
393	4	0	0	0	0	4
396	3	4	0	0	0	7
402	0	0	0	1	0	1
504	10	0	0	1	0	11
Σ	108	9	3	19	3	142
%	76	6,3	2,1	13,3	2,1	100

Tab. 6. Líbeznice – typologické zastoupení den v jednotlivých objektech.

Objekt	Lokalizace	Typ objektu	Atyp	Dna	Okraje	Profil	Σ
1	J/2, 0-20 cm	siló	11	1	1	2	15
1	J/2, 0-20 cm	siló	3	0	0	1	5
1	J/2, 40-60 cm	siló	3	0	0	0	3
1	J/2, 60-80 cm	siló	1	0	0	1	2
1	J/2, 80-100 cm	siló	8	0	0	0	8
1	J/2, 100-120 cm	siló	14	2	2	3	22
1	J/2, 120-140 cm	siló	17	0	3	4	24
1	J/2, 140-dno	siló	3	0	0	2	5
1	S/2, 0-20 cm	siló	19	2	1	3	25
1	Vr. 2	siló	1	0	1	1	3
1	Vr. 3	siló	11	2	3	6	26
1	Vr. 3, 120-dno	siló	9	1	2	0	12
1	Vr. 3, 140-dno	siló	5	8	1	0	14
1	Vr. 5	siló	9	0	1	0	10
2	J/2, 0-20cm	siló/hliník	19	0	1	1	21
2	J/2, 20-40cm	siló/hliník	27	0	1	1	29
2	J/2, 40-dno	siló/hliník	1	0	0	0	1
2	S/2, 0-20cm	siló/hliník	7	0	0	1	8
2	S/2, 20-40 cm	siló/hliník	2	0	0	0	2
2	S/2, 40-60cm	siló/hliník	3	1	0	0	4
3	A, 0-20cm	hliník	8	0	0	0	8
3	A, 20-40cm	hliník	2	0	1	1	3

Objekt	Lokalizace	Typ objektu	Atyp	Dna	Okraje	Profil	Σ
3	B, 0-20cm	hliník	44	3	15	1	63
3	B, 0-20cm	hliník	51	1	12	0	64
3	B, 20-40cm	hliník	21	0	6	1	28
3	B, 40-dno	hliník	63	4	11	5	80
3	C, vr.1	hliník	88	6	14	22	122
3	C, vr.1	hliník	29	1	4	2	34
3	C, 20-40cm	hliník	136	3	21	15	170
3	C, 40-60	hliník	4	0	0	0	4
3	C, 40-60	hliník	113	6	22	13	151
3	C, 40-dno	hliník	39	2	5	6	47
3	D, severní část	hliník	16	0	3	3	19
3	D, jižní část	hliník	56	3	5	6	67
3	D, 0-20cm	hliník	21	3	2	2	28
3	D, 20-40cm	hliník	72	3	4	4	83
3	D, 40-60cm	hliník	63	4	11	5	80
3	E, 0-20cm	hliník	86	4	8	7	102
3	E, 20-40cm	hliník	32	2	6	5	43
3	F, 0-20cm	hliník	34	0	6	10	50
3	F, 20-dno	hliník	24	2	3	4	31
3	F, 20-40cm	hliník	34	0	4	7	40
3	F, 40-dno	hliník	22	1	3	5	31
3	Kont. blok vr.1	hliník	48	0	5	6	57
3	Kont. blok vr. 2	hliník	1	2	0	1	4
3	Kont. blok vr.4	hliník	5	0	2	1	7
3	Kont. blok vr.4	hliník	29	1	5	1	35
3	Kont. blok vr.4	hliník	28	3	3	4	34
256	S/2, 0-20cm	siló	7	2	12	2	21
256	J/2, 0-20cm	siló	23	9	2	4	43
256	J/2, 20-dno	siló	6	0	1	0	8
289	S/2, vr.1	siló	5	0	1	0	6
289	S/2, vr.2	siló	15	3	0	0	18
289	S/2, vr.3	siló	27	3	2	1	32
289	S/2, vr.4	siló	5	0	1	1	7
289	S/2, vr.4	siló	2	0	0	0	2
289	S/2, vr.4	siló	0	3	5	6	28
289	J/2, 0-20cm	siló	3	1	0	0	4
289	J/2, 20-40cm	siló	11	1	1	0	13
289	J/2, 40-dno	siló	11	4	1	1	18
290	J/2, 0-20 cm	siló?	19	4	2	1	26
290	S/2, 20-40cm	siló?	26	1	4	0	31
290	S/2, 40-dno	siló?	2	0	0	0	2
301	S/2, 0-20cm	siló?	11	0	0	1	12
301	S/2, 0	siló?	3	0	0	0	3

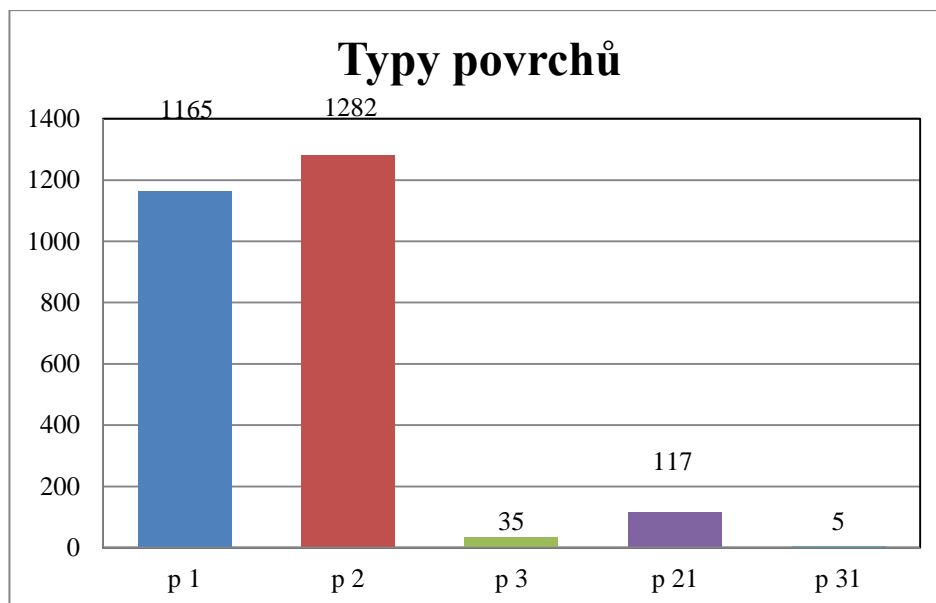
Objekt	Lokalizace	Typ objektu	Atyp	Dna	Okraje	Profil	Σ
301	S/2, 0	silo?	3	2	4	0	9
301	S/2, 0	silo?	0	0	0	1	1
301	S/2, 20-40cm	silo?	2	0	0	0	2
301	S/2, 40-dno	silo?	11	1	0	1	13
301	J/2, 20-40cm	silo?	6	0	2	0	8
302	S/2, 0-dno	silo?	4	0	0	1	5
302	J/2, 0-20cm	silo?	1	0	0	0	1
302	J/2, 20-40cm	silo?	0	8	5	1	14
302	J/2, 0-dno	silo?	5	0	0	0	5
391	S/2, 0-20cm	silo?	25	1	3	1	30
391	S/2, 20-40, vr. 1	silo?	2	0	0	2	4
391	S/2, 40-dno, vr. 2	silo?	1	0	1	0	2
391	J/2, 0-20cm	silo?	8	0	0	0	8
391	J/2, 0-20cm	silo?	2	0	0	0	2
391	J/2, 20-40cm	silo?	2	0	0	0	2
391	J/2, 40-dno	silo?	2	0	0	0	2
392	S/2, 0-20cm	silo?	5	0	0	1	6
392	S/2, 20-dno	silo?	3	0	1	0	4
392	J/2, 0-20cm	silo?	14	1	1	1	17
393	Povrch	silo?	21	0	1	10	32
393	S/2, 0-dno	silo?	40	3	6	4	50
393	J/2, 0-dno	silo?	28	1	4	7	46
393	celý	silo?	48	0	0	0	48
393	celý	silo?	16	0	0	2	19
396	S/2, 0-20cm	silo?	0	0	3	13	16
396	S/2, 0-20cm	silo?	16	2	8	0	33
396	S/2, 20-dno	silo?	2	0	0	0	2
396	J/2, 0-20cm	silo?	30	4	4	1	39
396	J/2, 20-dno	silo?	2	1	1	1	5
402	Povrch	silo?	3	3	0	0	6
402	S/2, 0-dno	silo?	0	1	0	1	10
402	J/2, 0-dno	silo?	5	0	0	0	5
504	S/2, 0-20cm	silo	37	1	2	1	40
504	S/2, 0-20cm	silo	1	0	0	0	1
504	S/2, 20-40cm	silo	27	0	3	1	30
504	S/2, 40-60cm	silo	24	1	1	0	27
504	S/2, 60-80cm	silo	18	1	3	3	28
504	S/2, 80-dno	silo	34	2	6	3	46
504	J/2, 0-20cm	silo	42	1	4	4	52
504	J/2, 20-40cm	silo	21	2	3	2	28
504	J/2, 40-60cm	silo	11	1	3	0	14
504	J/2, 60-80cm	silo	8	1	2	0	11
504	J/2, 60-80cm	silo	10	0	3	3	13

Objekt	Lokalizace	Typ objektu	Atyp	Dna	Okraje	Profil	Σ
504	J/2, 80-100cm	siló	17	1	4	2	23
Σ			2189	142	341	312	2984
%			73,3	4,7	11,4	10,4	100

Tab. 7. Líbeznice – zastoupení keramiky v jednotlivých objektech. Sloupec Profil představuje tzv. typické střepy (zdobené a výrazně profilované zlomky, pupky a ucha), jež nebyly zahrnuty do kategorie Dna a Okraje.

4.4.9. Úprava povrchu nádob

Nejpočetněji je v líbeznickém souboru zastoupen hlazený povrch, jenž se vyskytuje v 1282 případech z celkového počtu 2984 zloмок (graf 1), což odpovídá souborům s keramikou kultury nálevkovitých pohárů (*Janská 1957*, 154-5). Obdobných hodnot dosahuje výskyt leštěné úpravy (39%). Třetím nejčastěji se objevujícím typem povrchu je jemně hlazený se stopami leštění (3,9%). Nejmenší zastoupení pak vykazuje drsný (1,17%) a jemně blátitý, který byl v souboru zaznamenán pouze v pěti případech (0,16%). Blátitý povlak, nanesený na původně hlazený, byl pravděpodobně aplikován především na zásobní tvary, ale jeho přítomnost byla evidována i na těle džbánu (*Kalferst – Zápotocký 1991*, 403, obr. 9:2). Nízký podíl blátitého a jemně blátitého povrchu v nálezových souborech zejména mladší kultury nálevkovitých pohárů není výjimečným jevem. Na tuto skutečnost poukazují výsledky analýz keramického materiálu ze sídliště v Praze-Ďáblicích, kde bylo zastoupení těchto úprav povrchu v objektech salzmündského stupně též velmi nízké (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010*, Tab. 1). Obdobné výsledky pocházejí i ze sídliště Benátky (okr. Hradec Králové), jež spadá do baalberské fáze kultury nálevkovitých pohárů. Tyto poznatky prokazují, že obliba blátitého povrchu, jenž dominoval v období časného eneolitu, se v průběhu starého eneolitu postupně vytrácí a zcela mizí na počátku eneolitu středního (*Dobeš – Kostka – Stolz 2010*, 624).

Graf 1: Líbeznice, přehled výskytu jednotlivých typů povrchů.³⁴

4.4.10. Datace

Analýza keramického materiálu vybraných 16 objektů prokázala existenci osídlení v mladším období kultury nálevkovitých pohárů, tzv. salzmündskému stupni.

Získaný keramický materiál byl bohužel značně fragmentární a zastoupení typických zlomků též poměrně malé. Nejpočetněji (14 objektů z 16) se v nálezových souborech vyskytovala výzdoba typická pro salzmündský stupeň kultury nálevkovitých objektů, jež představují rýhy obrvené vpichy, ryté trojúhelníky a pásy vpichů pod okrajem či na rozhraní hrdla a těla nádob (viz kap. 2.4. Chronologie kultury nálevkovitých pohárů a kap. 4.4.4. Džbány). Nejbohatší kolekce těchto zdobených zlomků pochází z největšího zkoumaného objektu č. 3.

V několika případech byla keramika zdobena poněkud hrubší verzí této výzdoby (obr. 32: 2-4, obr. 33: 2). E. Pleslová-Štiková řadí toto provedení do tzv. přechodné fáze mezi mladším fází siřemskou a starší salzmündskou (Pleslová-Štiková 1972, str. 95-96). Tento způsob vzduchy byl zachycen též v keramickém materiálu z Prahy-Ďáblic (Stocký 1926, tab. XCVI:1, 3).

Vedle typické salzmündské výzdoby se vyskytují i zlomky s kanelovanou výzdobou, jenž je příznačná pro kulturu badenskou. Její výskyt byl však zachycen pouze ve třech

³⁴ Povrch: p1 – leštěný, p2 – hlazený, p3 – drsný, p21 – jemně hlazený, se stopami leštění, p31 – mírně blátitý (Kalfers – Zápotocký 1991, 404).

objektech, a to v již uvedeném hliníku (obj.3) a dále objektu 2 a 504, v nichž byl tento styl výzdoby reprezentován pouze po jednom zlomku. Objekt 2 se nacházel těsně vedle objektu 3, proto zde nelze vyloučit, že se nejedná o intruzi vedlejšího objektu. Kanelovaná výzdoba zde byla identifikována především na stolních tvarech (viz kap. 4.4.4. Džbány) ve formě vstřícných rýh. Keramika bolerázského stupně badenské kultury se v kontextu salzmündského stupně objevuje poměrně často. Tyto nálezy plně korespondují se zlomky keramiky získané z pohřebišť (Mauthnerova přádelna – Praha Bubeneč- Stocký 1926, 178, 188, tab. XCIII: 8, 14, 16) či ze sídlištních objektů (Lysolaje – Hergertova pískovna, Pleslová-Štiková 1972, 64-65, obr. 72:23; 74:7-9, 14, 22). Zlomky s badenskou výzdobou doplňují nálezy z objektu 3 (obr. 22:1; 25:11), jež představují okraje zdobené nalepovanými plastickými páskami členěnými vpichy (viz kap. 4.4.3. Zásobní hrnce). Unikátním nálezem poukazuji na vliv této kultury v prostředí mladšího období kultury nálevkovitých pohárů, je džbán z objektu 396 (obr. 35:1), jenž je na oušku a hrdle zdoben typickou salzmündskou výzdobou a na plecích svazky vstřícných rýh, což je, jak již bylo výše řečeno, příznačné pro období bolerázského stupně badenské kultury. Tato nádoba nemá v Čechách přesných analogií. Nebylo zatím možné provést analýzu keramické hmoty, jež by jasně určila místo původu . Bohužel tedy nelze s jistotou říci, zda se jedná o import či předmět domácí produkce, který by dokazoval silný vliv bolerázského stupně na českou salzmündskou společnost a její zvyky ve výzdobě keramiky. Na vliv badenské kultury poukazuje i baňatá profilace některých zlomků, především koflíků (obr. 34:1, obr. 35:4). Zvláštní skupina zlomků, jež jsou zdobeny většinou několika mělkými rýhami (kanelurami?) a obrvené oválnými vpichy (obr. 36:4, 6, 9) by též mohla poukazovat na vliv nejstarší fáze badenské kultury. Tato výzdoba je totiž značně odlišná od klasického salzmündského motivu obrvené rýhy právě výskytem mělkých kanelur místo klasické jedné či dvou jemných rýh.

Tektonikou odpovídají nádoby opět salzmündskému stupni kultury nálevkovitých pohárů, avšak v jednom případě profilace neodpovídá klasickým tvarům v českém prostředí. Jedná se o džbán (obr. 36:7), jeho profilace je mnohem ostřejší nežli u běžných džbánů salzmündské fáze (viz kap. 4.4.4. Džbány). Tato nádoba poukazuje na salzmündské prostředí středního Německa, pro které je uvedená profilace příznačná.

Na základě výše uvedených poznatků získaných v průběhu analýzy keramického materiálu, je možno zařadit zkoumané objekty do období salzmündského stupně KNP. Nejstarší fázi skupiny zkoumaných objektů představují zlomky s hrubší technikou salzmündské výzdoby náležející do tzv. předsalzmündské fáze. Největší část nálezů s určitostí

spadá do klasického salzmündského stupně³⁵. Spolu s nimi byla na tomto sídlišti prokázána přítomnost keramiky nejstaršího, bolerázského stupně badenské kultury. Nelze v této fázi zpracování výzkumu zatím určit přesné zastoupení keramiky tohoto období, jelikož je v současné době ještě velké množství objektů nezpracovaných. Vzhledem k tomu, že se bolerázské keramické střepy vyskytovaly především v hliníku, do kterého se mohlo v průběhu let dostat velké množství keramického odpadu z celého sídliště, je možné, že bude tato keramika identifikována i v dalších objektech. Jak již bylo výše uvedeno, společný výskyt této keramiky v kontextu salzmündského osídlení není nijak výjimečný. Oikumena bolerázského stupně badenské kultury není od líbeznického sídliště příliš daleko – osídlení je doloženo na Cimburku u Kutné Hory, jenž je od zkoumané lokality vzdálen přibližně 80 km. Ojedinelé nálezy keramiky bolerázského stupně v sídlištních objektech kultury nálevkovitých pohárů pocházejí i z poměrně nedalekých Čelákovíc či Jenštejna.

³⁵ K těmto nálezům řadíme i dva sekeromlaty s obloukovitým týlem z objektů 1 a 504, které zařazení do salzmündské fáze kultury nálevkovitých poháry potvrzují.

5. ZÁVĚR

Výzkum na okraji obce Líbeznice (okr. Praha-východ), jenž probíhal v letech 2008 – 2009 pod vedením Mgr. Jana Turka, odhalil polykulturní sídliště, které bylo osídleno od staršího eneolitu kulturou nálevkovitých pohárů až po laténské období³⁶.

Sídliště v Líbeznicích představuje typický nehrazený areál starého a počátku středního eneolitu. Volbou umístění v otevřené krajině a na sprašovém podkladě zcela odpovídá preferovaným podmínkám ve zmíněném období (*Rulf 1983*, 63). Místní půda je vhodná pro zemědělskou činnost a blízkost drobných vodních toků (Líbeznický potok) zaručovala ideální podmínky pro růst a rozvoj této osady.

Výsledky analýzy keramických nálezů z 16 vybraných objektů, datují 14 do salzmündského stupně kultury nálevkovitých pohárů s výskytem menšího procenta keramiky bolerázského stupně badenské kultury. Dva objekty bylo možno dle chronologicky nevýrazných zlomků zařadit jen rámcově do kultury nálevkovitých pohárů.

Nálezový soubor obsahoval typické keramické tvary kultury nálevkovitých pohárů, mezi něž řadíme poháry, zásobní hrnce, amfory, džbány, koflíky a mísy. Salzmündský stupeň je zde reprezentován typickou výzdobou ve formě jedné či více obrvených rýh, protáhlými trojúhelníky vyplňovanými vpichy, motivem románského kříže a řadami jemných vpichů pod okrajem či na rozhraní hrdla a výduti nádob. Výzdobné prvky tohoto období se zde vyskytují i v méně typickém hrubším provedení (obr. 33:2; 32:2-4). Dle koncepce E. Pleslové-Štikové, založené na výzkumu sídliště v Lysolajích, předstávají takové zlomky tzv. předsalzmündskou fází neboli přechodnou fází mezi sířemským a salzmündským stupněm kultury nálevkovitých pohárů.

Líbeznický keramický materiál je unikátní především výskytem zlomků s typickou výzdobou bolerázského stupně badenské kultury, jíž jsou svazky rýh či kanelur. Tato forma výzdoby se ve zkoumaném souboru objevovala především na stolních tvarech, zejména na džbánech, celkem na 50 zlomcích. Neobvyklé jsou však nálezy úlomků zdobených hrubě provedenými, hlubokými kanelurami, které s největší pravděpodobností pocházejí ze zásobních tvarů. Takovéto zlomky se nachází pouze v kontextu čistého bolerázského stupně badenské kultury. Kolekce fragmentů tohoto typu pochází zejména z lokality Cimburk u Kutné Hory. Vliv uvedené kultury je v souboru zaznamenán i džbánech s neobvyklou výzdobou tvořící několik vertikálních řad kanelur, jež jsou z každé strany obrveny jemnými

³⁶ Datování příkopu (komponenta H) nebylo provedeno. Nejspíše se jedná o recentní zásah (viz kap. 3.2. Popis nálezové situace).

vpichy. Dva koflíky s baňatou profilací a oblým dnem též poukazují na vliv této kultury (obr. 34:1; 35:4). Zcela unikátním nálezem je nádoba z objektu 396 (obr. 40:2). Jde o džbán zdobený na oušku a hrdle klasickou výzdobou salzmündského stupně kultury nálevkovitých pohárů, avšak s tělem zdobeným svazky vstřícných rýh, jež jsou, jak již bylo řečeno, charakteristické pro bolerázský stupeň badenské kultury. Tato nádoba nemá v Čechách žádných analogií a představuje tak jedinečnou ukázkou ovlivnění salzmündské keramické produkce nově pronikajícím výzdobným stylem badenské kultury. Dalším výjimečným nálezem je džbán (obr. 40:1) ostré profilace, který tvarově spadá do německého prostředí salzmündského stupně, což poukazuje na možný kontakt s touto oblastí. V neposlední řadě je nutno připomenout nález keramické dyzny. Tyto předměty sloužící jako náústky k měchůch používaných při výrobě kovů byly doposud v Čechách zaznamenány jen v několika případech (Cimburk, Dänemark). Vzhledem k uložení artefaktu na samém dně sila se s největší pravděpodobností nejedná o intruzi a představuje tedy první nález tohoto druhu datovatelný do salzmündské fáze kultury nálevkovitých pohárů. Žádné další nálezy svědčící o metalurgické výrobě nebyly ve zkoumaných objektech evidovány, avšak budoucí zpracování dalších souborů kultury nálevkovitých pohárů na líbeznickém sídlišti ještě může přinést nové poznatky.

Keramický materiál ze zkoumaných objektů vykazuje značnou morfologickou podobnost s nálezy ze sídliště v Lysolajích (Praha 6), kde je salzmündský stupeň reprezentován jak zlomky přechodného období mezi siřemským a salzmündským stupněm, tak i materiálem klasické jemné formy výzdoby. Shodný je též, v porovnání s celkovým množstvím zikaného materiálu, výskytem keramiky bolerázského stupně badenské kultury, obdobně jako na některých dalších salzmündských sídlištích, i když tam v poněkud menší míře (např. Praha-Ďáblice, ul. Řepná).

Líbeznický sídelní areál je unikátní i tím, že na rozdíl od jiných sídlišť kultury nálevkovitých pohárů uvedeného období disponuje pravděpodobným kontextem zásobních jam a současných obytných staveb (obr. 7). Dle výsledků výzkumu J. Turka zde pravděpodobně náleží do období salzmündského stupně nejméně deset domů orientovaných sedlem střechy ve směru východ-západ. Souvislost sídlištních objektů s těmito stavbami podtrhují nálezy zlomků mazanice ve výplni jam (obj. 2, 3, 13, 15, 290, 302, 391 a 392), kterou byly původně stěny domů omazány. Relikty dlouhých domů jsou velice ojedinělou záležitostí, jelikož pozůstatky obdobných domů známe pouze z lokalit Březno u Loun a Kozly na Mělnicku (*Pleinerová 1990; Zápotocký 2008, 65*).

V současné době je zpracovávání výsledků získaných z celého výzkumu ve svých počátcích. Plánovaná analýza nálezů z dalších objektů kultury nálevkovitých pohárů však zcela jistě přinese nové, cenné poznatky jež doplní zde uvedené výsledky. Dle zběžného ohledání ještě nezpracovaného keramického materiálu bylo zjištěno, že se keramika salzmündského stupně objevuje i v sídlištních jamách v západní a východní části zkoumané Plochy II. Až budoucí analýza těchto nálezů nám poskytne pohled na celkový rozsah a charakter celého sídelního areálu kultury nálevkovitých pohárů v Líbeznicích.

6. LITERATURA A PRAMENY

- Axamit, 1932*: Bádenská keramika v Čechách. Památky archeologické 38, 2–8.
- Balatka, B. 2001*: Geomorfologické poměry a členění reliéfu. In: Kovanda a spoluautoři, Neživá příroda Prahy a jejího okolí, Praha, 11–17.
- Becker, C. J. 1947*: Mosefunde Lerker fra Stenalder. Studier over Tregtbaegerkulturen i Danmark. Aarbøger.
- Beran, J 1993*: Untersuchungen zur Stellung der Salzmünder Kultur im Jungeneolitikum des Saalegebietes. Wilkau-Hasslau.
- Beran-Cimbůrková 2011*: Antropologický rozbor kosterních pozůstatků z hrobu kultury se šňůrovou keramikou z Líbeznic. Archeologie ve středních Čechách 15/1, 191–193.
- Boháč, P. – Kolář, J. 1996*: Vyšší geomorfologické jednotky České republiky. Praha.
- Böhm, J. 1953*: Studie o periodizaci pravěkých dějin. Památky archeologické 44, 1–32.
- Černá, E. – Velímský, T. 1991*: Lidské kosterní pozůstatky v sídlištních objektech kultury nálevkovitých pohárů v Malém Březně, okr. Most. Archeologické rozhledy 43, 47–62.
- Daněček, D. – Turek, J. 1997*: Nově objevená eneolitická naleziště na Kladensku a Slánsku. Poznámky ke studiu kamenné broušené industrie českého eneolitu. Archeologie ve středních Čechách 1, 129–141.
- Daněček, V. – Kostka, M. – Turek, J. 1998*: Kamenný stůl – polykulturní pravěké sídliště v Praze-Vinoři. Archaeologica pragensia 14, 12–27.
- Demek, J. a kol. 1987*: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Brno.
- Dobeš, M. – Kostka, M. – Stolz, D. 2007*: Sídlíště kultur jordanovské a nálevkovitých pohárů v Praze-Ďáblicích. Archeologie ve středních Čechách 11/1, 79–124.
- Dobeš, M. – Kostka, M. – Stolz, D. 2010*: K periodizaci mladších nálevkovitých pohárů: Sídlíště v okolí Řepné ulice v Praze-Ďáblicích. Archeologie ve středních Čechách 14/2, 622–638.
- Dobeš, M. – Kostka, M. – Likovský, J. 2011*: Pohřebiště mladšího stupně kultury nálevkovitých pohárů v Praze-Bubenči a Dejvicích. Archeologie ve středních Čechách 15/1, 139–162.
- Ehrich, R. W. – Pleslová-Štiková, E. 1968*: Homolka. An Eneolithic Site in Bohemia, Academia, Praha.
- Filip, J. 1948*: Pravěké Československo. Praha
- Friedrich, J – Kovářík, J. 1980*: Příspěvek k dobývání a zpracování kamenných surovin v eneolitu, Archaeologica Pragensia, 39–54.

- Hájek, L. 1953:* Drobné články. Památky archeologické 40, 93–94.
- Havel, J. 1986:* Baba – výšinné sídliště kultury nálevkovitých pohárů v Praze 6 - Dejvicích, AMP 82. Praha.
- Höfer, P. 1902:* Baalberge. Jahresschrift für mitteldeutsche Vorgeschichte 1, 16–49.
- Jakimowicz, R. 1914:* Nordická jáma kulturní v Kamýku. Památky archeologické 26, 166–167.
- Jánská, E. 1957:* Sídliště v Hostivicích a otázka salzmündské skupiny. Archeologické rozhledy 9, 152–156, 184–187.
- Juřinová, Š. – Smejtek, L. – Vojtěchovská, I. 2011:* Sídliště kultury nálevkovitých pohárů ve Velkých Přílepech, okr. Praha-západ. Archeologie ve středních Čechách 15, 101–138.
- Kalferst, J. – Zápotocký, M. 1991:* Sídliště ze staršího období kultury nálevkovitých pohárů u Benátek, okr. Hradec Králové. Archeologické rozhledy 43, 376–407.
- Klassen, L. 2004:* Jade und Kupfer. Untersuchungen zum Neolithisierungsprozess im westlichen Ostseeraum unter besonderer Berücksichtigung der Kulturentwicklung Europas 5500-3500 BC. Århus.
- Křišťuf, P. 2003:* Pohřebiště ve Velkých Žernosekách a problém mohyl KNP v Čechách. In: Otázky neolitu a eneolitu 2003, 287–294.
- Kuna, M. 1986:* Artifacts as tools and signs: On the interpretation of the earliest metallurgy of cooper. In: Archaeological „Objectivity“ in Interpretation, Vol. 2. The World Archaeological Congress, Southampton and London 1-7 September 1986, London (Allen und Undwin), 12.
- Leminger, E. 1886:* Hradiště nad mlýnem Cimburkem u Kutné Hory. Památky archeologické 13, 241–254.
- Lutovský, M – Smejtek, L. a kol. 2005:* Pravěká Praha. Praha.
- Matoušek, V – Stolz, D. 2006:* Berounsko a Hořovicko v pravěku a raném středověku. Hořovice.
- Medunová-Benešová 1964:* Eneolitické výšinné sídliště Staré Zámky v Brně-Lišni. Památky archeologické 55, 91–153.
- Mikyška, R. a kol. 1969:* Geobotanická mapa ČSSR 1:200 000. List M-33-XV Praha. Praha.
- Moucha, V. 1963:* Eneolitické pohřebiště ve Velkých Žernosekách. Časopis Národního muzea, řada historická 132, 125–135.
- Moucha, V. 1970:* Příspěvek k poznání eneolitických kamenných sekeromlatů v Čechách. Archeologické rozhledy 22, 678–687.
- Moucha, V. 2008:* Doplnky k eponymnímu nálezů ze Siřemi (Zürau) v severozápadních

- Čechách. Archeologie ve středních Čechách 12, 113–126.
- Motyková, K. 1998:* Mohyla z pozdní doby kamenné zůstane v Nymburce zachována. Polabí 32, 6–26.
- Neustupný, E. 1959:* Zur Entstehung der Kultur mit kannelierte Keramik, SIA 7, 260–284.
- Neustupný, E. 1961:* Nález kultury nálevkovitých pohárů z Postolopr, okr. Žatec. Památky archeologické 52, 100–104.
- Neustupný, E. 1969:* Absolute chronology of the neolithic and eneolithic periods in central and south-east Europe II. Archeologické rozhledy 21, 783–810.
- Neustupný, E. 1973:* Die Badener Kultur. In: Symposium über die Entstehung und Chronologie der Badener Kultur 1969 (Hrsg. B. Chropovský), Nitra, 317–352.
- Neustupný, E. (ed) 2008:* Archeologie pravěkých Čech 4. Eneolit. Praha.
- Novotná, M. 1983:* Metalurgia opevněných osád. Archeologické rozhledy 35, 65–69.
- Pallardi, J. 1914a:* Die relative Chronologie der jüngeren Steinzeit in Mähren, WPZ I, 256–277.
- Pallardi, J. 1914b:* Archeologický význam nejspodnějších vrstev na Hrádku u Čáslavi. In: Jubilejní muzejník čáslavský 2, 33–36.
- Pavelčík, J. 1979:* Depot měděných šperků z Hlinska u Lipníku n. Bečvou, Památky archeologické 70 319–339.
- Peške, L. 1994:* Antropické změny přírodního prostředí v pravěku z hlediska využitelné produkce biocenosa a naše možnosti jejich rekonstrukce na základě bioindikátorů. In: Beneš, J. – Brůna, V. (eds.): Archeologie a krajinná ekologie, Most, 139–146.
- Píč, J. L. 1891:* Nálezy kostrových hrobů v Brandýse n. Labem, Památky archeologické XV, 227–228; 403–405.
- Pleiner, R. a kol. 1978:* Pravěké dějiny Čech. Praha.
- Pleinerová, I. 1990:* Dva eneolitické dlouhé domy z Března. Památky archeologické 81, 255–274.
- Pleinerová, I. 2002:* Hostivice: Animal and human skeletons from an early eneolithic settlement. Památky archeologické 93, 5–28.
- Pleslová-Štiková, E. 1961:* Eneolitické lahve s límcem v Čechách a na Moravě. Památky archeologické 52, 105–116.
- Pleslová-Štiková, E. 1972a:* Funkce příkopů na sídlišti kultury nálevkovitých pohárů v Makotřasích (okr. Kladno). Archeologické rozhledy 24, 269–277.
- Pleslová-Štiková, E. 1972b:* Eneolitické osídlení v Lysolajích u Prahy (s příspěvkem B. Soudského: Výzkum v r. 1953, str. 58–70), Památky archeologické 63, 3–141.

- Pleslová-Štiková, E. 1973: Die Kultur mit kannelierter Keramik in Böhmen. In: Symposium über die Entstehung und Chronologie der Badener Kultur 1969 (Hrsg. B. Chropovský), Nitra, 393–426.*
- Pleslová-Štiková, E. 1981a: Mužský u Mnichova Hradiště: pravěká skalní pevnost. Památníky naší minulosti 10. Praha.*
- Pleslová-Štiková, E. 1981b: Stratigrafie salzmümského stupně kultury nálevkovitých pohárů na Mužském-Hradech ve vztahu k soudobému vývoji v Čechách a na Moravě. Praehistorica 8, 59–62.*
- Pleslová-Štiková, E. 1985: Makotřasy: A TRB site in Bohemia. Fontes archaeologici Pragenses 19. Pragae.*
- Pleslová-Štiková, E. – Horský, Z. – Marek, F. 1980: A square of the Funel Beaker Culture (3.500 B.C.) at Makotřasy (Central Bohemia) a paleoastronomic Strukture. Archeologické rozhledy 32, 3–35.*
- Podborský, V. et. al. 1993: Pravěké dějiny Moravy. Brno.*
- Podborský, V. 2002: Dějiny pravěku a rané doby dějinné. Brno.*
- Priedel, H. 1936: Nosswitzer Gräber aus Zürau in Nordwestböhmen. Mannus 28, 511–517.*
- Rulf, J. 1983: Přírodní prostředí a kultury českého neolitu a eneolitu. Památky archeologické 74, 5–59.*
- Rulf, J. – Čtverák, V. 1997: Osídlení kultury s lineární keramikou a sídlištní pohřby v Třebestovicích, okr. Nymburk. Archeologie ve středních Čechách 1, 35–77.*
- Schindler, G. 1994: Salzmünde Kultur. In: Beier, H-J. – Einicke, R. (Hrsg.), Das Mitteleneolithikum im Mittelelbe- Saale-Gebiet und in der Altmark, Wilkau Hasslan, 145-158).*
- Schránil, J. 1928: Vorgeschichte Böhmen und Mährens. Berlin und Leipzig.*
- Sklenář, K. – Matoušek, V. 1992: Osídlení Českého krasu od neolitu po středověk. Zprávy České archeologické společnosti – Supplément 14. Praha.*
- Sklenář, k. – Sklenářová, Z. – Slabina, M. 2002: Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.*
- Smolík, J. 1885: Zprávy a drobnosti. Památky archeologické 13, 234–238.*
- Stocký, A. 1926: Pravěk země české I. Věk kamenný. Praha.*
- Šmíd, M. 1997: Sídliště kultury s nálevkovitými poháry u Laškova, okr. Prostějov. Pravěk NŘ 6, 1996, 97–138.*
- Štiková, E. 1954: Eneolitická skupina nálevkovitých pohárů v Čechách. Archeologické rozhledy 6, 369–392.*

- Štiková, E. 1955:* K problematice třídění českého eneolitu. Památky archeologické 46, 30–51.
- Tomášek, M. 1995:* Atlas půd České republiky. Praha.
- Turek, J. 2005:* Praha kamenná. Eneolit – pozdní doba kamenná. In: Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol.: Pravěká Praha, Praha, 239–348.
- Turek, J. 2011a:* Doklady obytných staveb z období nálevkovitých a zvoncových pohárů v Líbeznicích u Prahy. In: Popelka, M. – Šmidtová, R. (eds.), Otázky neolitu a eneolitu v našich zemích – 2009, Praehistorica XXIX, 415–430. Praha.
- Turek, J. 2011b:* Pohřeb dítěte z období z období šňůrové keramiky v Líbeznicích, okr. Praha-východ. Archeologie ve středních Čechách 15/1, 183–189.
- Zápotocká, M. 1998:* Bestattungsritus des böhmischen Neolithikums (5500-4200). Praha.
- Zápotocký, M. – Zápotocká, M. 1984:* Kutná Hora – „Dänemark“. In: Výzkumy v Čechách 1988/9, 193–198.
- Zápotocký, M. – Zápotocká, M. 1997:* Hradiště Cimburk u Kutné Hory a otázka staršího (bolerázského) stupně badenské kultury v Čechách. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity M2, 135–154.
- Zápotocký, M. 1956:* Baalberská skupina v Čechách. Archeologické rozhledy 8, 538–563.
- Zápotocký, M. 1957:* K problému počátku kultury nálevkovitých pohárů. Archeologické rozhledy 9, 206–208, 217–235.
- Zápotocký, M. 1958:* Problém periodisace kultury nálevkovitých pohárů v Čechách. Archeologické rozhledy 10, 664–700.
- Zápotocký, M. 1960:* příspěvky k poznání českého středního eneolitu, Archeologické rozhledy 12, 715–747.
- Zápotocký, M. 1992:* Streitäxte des mitteleuropäischen Äneolithikums. Weinheim.
- Zápotocký, M. 1995:* Čáslavská kotlina v eneolitu (1. část). Archeologické rozhledy 48, 58–90.
- Zápotocký, M. 1996:* Raný eneolit v severočeském Polabí. Archeologické rozhledy 48, 408–419.
- Zápotocký, M. 2000a:* Cimburk und die Höhensiedlung des frühen und älteren Äneolithikums in Bögmen. Památky archeologické – Supplementum 12.
- Zápotocký, M. 2000b:* Keramika s brázděným vpichem a synchronizace Čech, Moravy a středního Podunají ve starším eneolitu. Archeologické rozhledy 52, 595–622.
- Zápotocký, M. 2002a:* Eneolitická broušená industrie a osídlení v regionu Čáslav-Kutná Hora. In: Pavlů, I. (ed.): Bylany Varia 2, Praha, 159–227.
- Zápotocký, M. 2002b:* K sídelním a pohřebním areálům kultury nálevkovitých pohárů

- v severozápadních Čechách: Vikletice, okr. Chomutov. In: Čech, P. – Smrž, Z. (eds.): Sborník Drahomíru Kouckému, Most, 281–307.
- Zápotocký, M. 2008: Kultura nálevkovitých pohárů ve starším eneolitu. In: Neustupný, E. (ed.): Archeologie pravěkých Čech 4. Eneolit. Praha, 61–82.*
- Zápotocký, M. – Černá, E. – Dobeš, M. 1989: Michelsberské nálezy ze severozápadních Čech. Památky archeologické 80, 30–58.*
- Zápotocký, M. – Dreslerová, D. 1996: Jenštejn. Eine neuentdeckte frühäneolithische Gruppe in Mittelböhmen. Památky archeologické 87, 5–58.*
- Zápotocký, M. – Zápotocká, M. 1997: Hradiště Cimburk u Kutné Hory a otázka staršího (bolerázského) stupně badenské kultury v Čechách. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity M2, 135–153.*

7. OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

7.1. Komentář k příloze

Veškerý keramický materiál ze zkoumaných 16 objektů je zahrnut v tabulce č. 8. Ve sloupci Zachovanost byly použity následující zkratky: o – okraj, d – dno, u – ucho, t – tělo. Z těchto označení byla odvozena spojení jako např. o-t (zlomek sahající od okraje po tělo) či o-h-t (tedy zlomek sahající od okraje po tělo opatřený uchem) atd. Ve sloupci Okraj/dno je uvedeno typologické označení příslušného keramického zlomku, jež vychází z práce Jiřího Kalfersta a Milana Zápotockého o sídlišti baalberského stupně kultury nálevkovitých pohárů v Benátkách (okr. Hradec Králové; *Kalferst – Zápotocký 1991*, 376 – 407). Lokalita sice nespadá do salzmündského stupně jako v této práci zpracovaný materiál, avšak základní tvarové spektrum zlomků okrajů a den je shodné. Atypické zlomky jsou ve sloupci Keramická třída označeny znaménkem „/“ a fragmenty, u nichž není jisté zařazení do konkrétní keramické třídy znaménkem „?“.

Autorem fotografické dokumentace je Martin Kalíšek ze společnosti Prospecto Praha.

7.2. Formulář keramického materiálu	Tab. 8
--	--------

7.3. Plány

Výřez základní mapy s vyznačením polohy výzkumu.....	Obr. 6
Plán zkoumané plochy s vyznačením zkoumaných objektů a relikvů domů.....	Obr. 7

7.4. Kresebná dokumentace objektů

Objekt č. 1.....	Obr. 8
Objekt č. 2.....	Obr. 9
Objekt č. 3.....	Obr. 9 – 10
Objekt č. 13, 15.....	Obr. 12
Objekt č. 256, 289.....	Obr. 13
Objekt č. 290, 301, 302.....	Obr. 14
Objekt č. 391, 392, 393.....	Obr. 15
Objekt č. 396, 402.....	Obr. 16
Objekt č. 504.....	Obr. 17

7.5. Kresebná dokumentace keramiky

Kresebná dokumentace objektu č. 1.....	Obr. 18 – 19
Kresebná dokumentace objektu č. 2.....	Obr. 20
Kresebná dokumentace objektu č. 3.....	Obr. 20 – 29
Kresebná dokumentace objektů č. 13, 15.....	Obr. 29 – 31
Kresebná dokumentace objektů č. 256, 289.....	Obr. 32
Kresebná dokumentace objektů č. 290, 301, 302, 391.....	Obr. 33
Kresebná dokumentace objektů č. 392, 393.....	Obr. 34
Kresebná dokumentace objektů č. 396, 402.....	Obr. 35
Kresebná dokumentace objektu č. 504.....	Obr. 35 – 36

7.6. Fotografická dokumentace nálezů

Fotografická dokumentace nálezů z objektu č. 1.....	Obr. 37
Fotografická dokumentace nálezů z objektů 13, 15.....	Obr. 38 – 39
Fotografická dokumentace nálezů z objektů 289, 396.....	Obr. 40

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
1	261	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o71	1	1	?	1		ano
1	261	S/2, 0-20 cm	dno	d	d2	1	1	?	1	řada zářezů na okraji dna	ano
1	261	S/2, 0-20 cm	ucho	u	/	2	1	amfora	1		ano
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	?	1	výduť - neznáma keramická třída	ne
1	261	S/2, 0-20 cm	dno	d	d2	2	11	?	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	?	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	?	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	3		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	?	1	výduť - neznáma keramická třída	ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	1	?	1		ne
1	261	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o71	1	1	?	1		ano
1	261	S/2, 0-20 cm	dno	d	d2	1	1	?	1	řada zářezů na okraji dna	ano
1	261	S/2, 0-20 cm	ucho	u	/	2	1	amfora	1		ano
1	261	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	?	1	výduť - neznáma keramická třída	ne
1	269	S/2, vr. 2	okraj	o	o1	2	11	džbán/amfora?	1	vpichy pod okrajem	ano
1	269	S/2, vr. 2	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
1	269	S/2, vr. 2	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	okraj	o	o4	21	1	pohár	2	dvě horizontální linie vpichů pod okrajem	ano
1	266	S/2, vr. 3	dno	d	d2	2	11	?	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	1	džbán/amfora?	1	dvojice šikmých linií obrvených vpichy	ano
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	21	11	pohár	1	pupek na rozhraní hrdla a výduť	ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	12	/	3		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	h-t	/	2	11	mísa	1		ano
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	1	11	/	4		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	31	11	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	31	11	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	okraj	o	o5	2	11	?	1		ano
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	11	/	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
1	266	S/2, vr. 3	dno	d	d4	2	11	?	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
1	266	S/2, vr. 3	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
1	383	S/2, vr.3, 140-dno	dno	d	d1	1	12	?	8		ne
1	383	S/2, vr.3, 140-dno	dno	d	d1	21	11	?	1		ne
1	383	S/2, vr.3, 140-dno	okraj	o	o9	1	11	pohár	2		ano
1	383	S/2, vr.3, 140-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
1	383	S/2, vr.3, 140-dno	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
1	384	S/2, vr.3, 120-dno	dno	d	d1	2	12	/	2		ne
1	384	S/2, vr.3, 120-dno	okraj	o	o3	1	1	?	1		ne
1	384	S/2, vr.3, 120-dno	okraj	o	o3	2	2	?	1		ne
1	384	S/2, vr.3, 120-dno	tělo	t	/	2	2	/	1		ne
1	384	S/2, vr.3, 120-dno	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
1	384	S/2, vr.3, 120-dno	tělo	t	/	1	11	/	4		ne
1	384	S/2, vr.3, 120-dno	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
1	315	S/2, vr.3, 120-dno							1	dyzna	ano
1	260	S/2, vr. 5	okraj	o	o3	2	12	hrnec	1	hrotitý výčnělek pod okrajem	ano
1	260	S/2, vr. 5	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	260	S/2, vr. 5	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	260	S/2, vr. 5	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	260	S/2, vr. 5	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	260	S/2, vr. 5	tělo	t	/	2	2	/	5		ne
1	10	J/2, 0-20cm	okraj	o	o3	1	11	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	ucho	u	/	2	11	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	dno	d	d1	1	1	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	ucho	u	/	1	1	?	1	část drobného páskového ucha, šířka 1,1 cm	ne
1	10	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	2	/	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	/	6		ne
1	10	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	31	1	/	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	11	/	3		ne
1	10	J/2, 0-20cm	okraj	o	o3	1	11	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	ucho	u	/	2	11	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	dno	d	d1	1	1	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	ucho	u	/	1	1	?	1	část drobného páskového ucha, šířka 1,1 cm	ne
1	10	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	2	/	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	okraj	o	o3	1	11	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	ucho	u	/	2	11	?	1		ne
1	10	J/2, 0-20cm	dno	d	d1	1	1	?	1		ne
1	21	J/2, 20-40 cm, vr.1	tělo	t	/	2	12	džbán?	1	zlomek výdutí - džbán?	ne
1	21	J/2, 20-40 cm, vr.1	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
1	21	J/2, 20-40 cm, vr.1	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
1	21	J/2, 20-40 cm, vr.1	okraj	o	o10	2	12	hrnec	1		ano

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
1	20	J/2, 40-60cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
1	19	J/2, 60-80 cm, vr.1	tělo	t	/	1	11	?	1		ne
1	19	J/2, 60-80 cm, vr.2	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
1	63	J/2, 80-100cm	tělo	t	/	2	11	/	8		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	11	?	1	tři drobné vpichy	ano
1	68	J/2, 100-120 cm	okraj	o	o1	2	11	pohár	1	zdobení kanelurami a dvěma kroužky	ano
1	68	J/2, 100-120 cm	okraj	o	o1	2	1	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	11	/	6		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	1	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	dno	d	d4	2	11	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	1	11	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	h-t	/	2	11	?	1	výduť - neznáma keramická třída	ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	11	?	1	tři drobné vpichy	ano
1	68	J/2, 100-120 cm	okraj	o	o1	2	11	pohár	1	zdobení kanelurami a dvěma kroužky	ano
1	68	J/2, 100-120 cm	okraj	o	o1	2	1	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	11	/	6		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	1	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	dno	d	d4	2	11	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	1	11	?	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	dno	d	d1	2	12	/	1		ne
1	68	J/2, 100-120 cm	tělo	h-t	/	2	11	?	1	Výduť - neznáma keramická třída	ne
1	144	J/2, 120-140 cm	tělo	t	/	2	11	džbán	4		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	tělo	t	/	2	11	/	6		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	tělo	t	/	21	12	/	2		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	tělo	t	/	21	12	/	1		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	okraj	o	o12	21	11	pohár	1		ne
1	144	J/2, 120-140 cm	okraj	o	o10	21	11	hrnec	2		ano
1	144	J/2, 120-140 cm	ucho	u	/	2	12	amfora	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zloмку	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
1	144	J/2, 120-140 cm							1	miniatura mističky, zdobení drobnými vpichy	ano
1	144	J/2, 120-140 cm	okraj	o	o1	2	1	?	2		ano
2	9	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	?	1	malý zlomek výduti	ne
2	9	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
2	9	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
2	9	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
2	4	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
2	5	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
2	6	J/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	11	džbán	1	kanelury a dva drobné plastické výběžky	ano
2	6	J/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	11	?	1	hrotitý výčnělek	ano
2	6	J/2, 20-40cm	okraj	o	o1	1	11	/	1		ne
2	6	J/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
2	6	J/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
2	6	J/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	11	/	19		ne
2	6	J/2, 20-40cm	tělo	t	/	1	11	/	6		ne
2	8	J/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
3	719	povrch	okraj	o-h	o12	1	11	pohár	1	vnitřní plastická páska	ne
3	719	povrch	dno	d	1	1	12	?	1		ne
3	719	povrch	tělo	t	/	1	11	/	8		ne
3	719	povrch	tělo	t	/	2	12	/	5		ne
3	719	povrch	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	719	povrch	tělo	t	/	2	11	?	1	Výdut' - neznáma keramická třída - neznáma keramická třída	ne
3	719	povrch	tělo	t	/	2	11	?	1	Výdut' - neznáma keramická třída - neznáma keramická třída	ne
3	65	A, 20-40cm	okraj	o	o4	1	11	pohár	1	okraj zdobený přesekáváním	ano
3	65	A, 20-40cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	65	A, 20-40cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	3	1	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	hrnec	4		ano
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	7		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	9		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	2	/	5		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	4		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	dno	d	d1	1	2	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	dno	d	d1	1	12	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o5	2	11	hrnec	1		ano
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	pohár	2		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1	přesekávaný okraj	ano
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	2	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	3	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	3	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	dno	d	d1	1	12	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	ucho	u-t	/	2	12	džbán	1		ano
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	3	1	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	hrnec	4		ano
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	7		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	9		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	2	/	5		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	4		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	dno	d	d1	1	2	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	dno	d	d1	1	12	/	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o5	2	11	hrnec	1		ano
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	pohár	2		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1	přesekávaný okraj	ano
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	2	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	3	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	3	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	pohár?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	dno	d	d1	1	12	?	1		ne
3	22	B, 0-20 cm	ucho	u-t	/	2	12	džbán	1		ano
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	12	pohár?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o5	1	11	?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	12	mísa?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	džbán	1	okraj s nájezdem na ouško, které je nad okraj	ano
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	lišta - román. Lizéna	ano
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	?	1		ano
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	12	?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	1	11	?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o5	1	11	?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	mísa?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
3	23	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	8		ne
3	23	B, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	7		ne
3	23	B, 0-20 cm	tělo	t	/	3	11	?	2		ne
3	23	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
3	23	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	31		ne
3	23	B, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
3	24	B, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
3	24	B, 20-40 cm	okraj	o	o12	1	1	pohár	1		ne
3	24	B, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	/	4		ne
3	24	B, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	9		ne
3	24	B, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
3	24	B, 20-40 cm	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
3	24	B, 20-40 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	24	B, 20-40 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	24	B, 20-40 cm	okraj	o	o4	2	11	?	1		ne
3	24	B, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o10	2	12	?	1	řada vpichů pod okrajem	ne
3	146	C, vr. 1	dno	d	/	2	2	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	džbán	1	kanelury	ano
3	146	C, vr. 1	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	dno	d	d2	2	11	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	dno	d-t	d3	1	11	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o3	1	1	mísa?	1	oválný vryp na vnitřní straně	ano
3	146	C, vr. 1	ucho	u	/	2	11	džbán	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	12	?	1	přepálený pupek	ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	146	C, vr. 1	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	12	/	20		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	1	/	11		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	7		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	11	/	19		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	3	12	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	džbán?	1	jemné kanelury	ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	11	džbán?	3	jemné kanelury	ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	12	džbán?	1	jemné kanelury	ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	/	5		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	11	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	?	1	výduť	ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	?	1	výduť	ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	dno	d	d1	1	11	?	2		ne
3	146	C, vr. 1	dno	d	d1	1	1	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	dno	d	d1	1	11	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	džbán	1	svazky kanelur	ano
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o9	1	1	pohár	1		ne
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o1	2	1	?	1		ano
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o12	1	1	pohár	1		ne
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o3	2	11	?	1		ano
3	146	C, vr. 1	okraj	o-h	o10	1	11	hrnec	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	?	1		ano
3	146	C, vr. 1	dno	d	/	1	11	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	2	11	džbán	1	tři hluboké kanelury	ano
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o1	1	11	pohár	1	okraj zdobený přesekáváním	ano
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o1	2	11	?	2		ne
3	146	C, vr. 1	okraj	t	o12	2	1	?	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	džbán	1	dvě svislé obrvené linie, dvě svislé linie oválných vpichů	ano
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	džbán	1	kanelury	ano
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	146	C, vr. 1	tělo	t	/	1	1	džbán?	1	jemné kanelury	ne
3	146	C, vr. 1	okraj	o	o12	1	1	mísa?	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	147	C, vr. 1	okraj	o	o1	1	1	koflík?	2		ano
3	147	C, vr. 1	okraj	o-h-t	o1	1	1	pohár	1		ano
3	147	C, vr. 1	okraj	o	o10	2	11	hrnec	1	románská lizéna členěná vrypů	ano
3	147	C, vr. 1	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
3	147	C, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	6		ne
3	147	C, vr. 1	tělo	t	/	1	11	/	16		ne
3	147	C, vr. 1	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	147	C, vr. 1	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	147	C, vr. 1	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	147	C, vr. 1	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	147	C, vr. 1	tělo	h-t	/	1	11	pohár?	1	výduť	ne
3	147	C, vr. 1	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
3	147	C, vr. 1	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	dvě rýhy do tvaru trojúhelníku obrvené vpichy	ano
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	džbán	2	jemné kanelury	ano
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	jemné kanelury	ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	jemné kanelury	ano
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o4	1	12	hrnec?	1	jazykovitý výčnělek pod okrajem	ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o4	2	1	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o4	2	11	hrnec	1	hrotitý výčnělek pod okrajem	ano
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	11	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	obrvená rýha	ano
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	?	1	hrotitý výčnělek	ano
3	148	C, 20-40 cm	tělo	h-t	/	1	11	pohár	1	plastický výčnělek na rozhraní hrdla a těla	ano
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o-h-t	o4	2	11	pohár	1		ano
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o-h-t	o12	1	11	pohár	5	okraj s přesekáváním	ano
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o10	2	11	hrnec	2	vnitřní lišta zdobena dvěma liniemi oválných vrypů	ano
3	148	C, 20-40 cm	ucho	u	/	2	11	koflík	1	páskové ucho	ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o3	2	11	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o10	2	1	hrnec	1	lišta zdobena šikmými kolky	ano
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o1	2	12	?	1	pupek pod okrajem	ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o1	2	1	hrnec	1	románská lizéna	ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o1	1	11	amfora?	1	okraj s přesekáváním	ano
3	148	C, 20-40 cm	ucho	u	/	1	11	džbán	1	páskové ucho	ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	12	hrnec	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	kanelury	ano
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	mísa?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	ucho	u	/	2	12	amfora	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	dno	d	d1	2	1	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	ucho	u	/	2	11	džbán	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	d4	1	11	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o3	2	11	mísa?	1		ano
3	148	C, 20-40 cm	okraj	o	o4	2	11	pohár?	3		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	2	1	pohár	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	7		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	21	12	/	2		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	70		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	12	/	8		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	21	11	/	23		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	21	1	/	2		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	31	11	/	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	h-t	/	1	1	?	1		ne
3	148	C, 20-40 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	264	C, 40-60 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
3	264	C, 40-60 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o10	2	11	hrnec	2	románská lizéna členěná vrypy	ano
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	2		ne
3	272	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	1	11	mísa?	2		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	1	1	hrnec	2	románská lizéna členěná vrypy	ano
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	21	11	hrnec	3	okraj s přesekáváním, lištou zdobenou oválnými	ano
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	4		ano
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o4	2	11	?	2		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o1	1	11	pohár	2		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	1	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o4	1	1	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	2	11	mísa	1		ano
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o10	2	12	hrnec	1	románská lizéna členěná vrypy	ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o10	2	12	hrnec	1	románská lizéna členěná vrypy	ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o4	2	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o1	1	11	pohár?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	okraj	o	o12	2	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	ucho	u	/	1	11	amfora	1	ucho zdobeno zářezy na okraji a oválnými vpichy	ano
3	271	C, 40-60 cm	ucho	u	/	1	11	džbán?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	ucho	u	/	1	11	džbán	1	ucho zdobeno zářezy na okraji	ano
3	271	C, 40-60 cm	ucho	u	/	1	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	ucho	u	/	1	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	ucho	u	/	2	12	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	ucho	u	/	1	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	dno	d	d5	1	11	?	1		ano

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachov. nost	okraj/ dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	271	C, 40-60 cm	dno	d	d1	1	12	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	dno	d	d2	2	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	3	11	džbán	1	čtyři hrubé kanelury	ano
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	tři horizontální řady vpichů, bílá inkrustace	ano
3	271	C, 40-60 cm	tělo, ucho	h-t-u	/	1	11	amfora	1		ano
3	271	C, 40-60 cm	tělo	h-t	/	1	11	?	2		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	21	11	/	2		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	2	1	/	7		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	1	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	h-t	/	1	11	?	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	1	11	/	12		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	2	12	/	13		ne
3	271	C, 40-60 cm	tělo	t	/	2	11	/	72		ne
3	385	C, 40-dno	ucho	u	/	2	1	amfora	1	zdobení vpichy, zářezy po starnách ucha	ano
3	385	C, 40-dno	okraj	o	o12	1	1	pohár	1	dva oválné vpichy na vnitřní straně okraje	ano
3	385	C, 40-dno	okraj	o	o12	2	1	pohár	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	21	12	/	5		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	1	12	/	15		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
3	385	C, 40-dno	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	3		ne
3	385	C, 40-dno	dno	d	d1	1	12	?	1		ne
3	385	C, 40-dno	okraj	o	o1	1	12	?	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	1	12	?	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	385	C, 40-dno	dno	d	d4	1	12	?	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	1	11	?	1	jenné kanelury, málo zřetelné	ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	2	11	?	1	Výduť - neznáma keramická třída	ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	385	C, 40-dno	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	385	C, 40-dno	tělo	t	/	2	1	?	1	část pupku	ne
3	385	C, 40-dno	okraj	o-h	o12	1	1	pohár?	1		ano
3	26	D, 0-20 cm	ucho	u	/	2	1	džbán	1	ucho zdobené po stranách zářezy	ano
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	21	1	džbán	1	obrvená rýha	ano
3	26	D, 0-20 cm	dno	d	d1	21	12	?	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	3	12	pohár	1	část pupku	ne
3	26	D, 0-20 cm	okraj	o	o12	2	12	pohár	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	5		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	4		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	21	12	/	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	21	12	/	4		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	3	12	/	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	21	1	/	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	tělo	t	/	21	11	/	2		ne
3	26	D, 0-20 cm	okraj	o	o1	21	12	?	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	dno	d	d1	12	12	?	1		ne
3	26	D, 0-20 cm	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	obrvená rýha	ano
3	27	D, 20-40 cm	okraj	o	o3	2	11	mísa	1		ano
3	27	D, 20-40 cm	okraj	o	o3	2	11	mísa	1		ano
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	kanelury	ano
3	27	D, 20-40 cm	okraj	o	o4	1	12	pohár	1		ano
3	27	D, 20-40 cm	okraj	o	o3	1	11	?	1		ano
3	27	D, 20-40 cm	tělo	o	o10	1	11	hrnec	1		ano
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	čtyři vrypy - původně obrvená rýha	ano
3	27	D, 20-40 cm	dno	d	d3	2	11	?	1		ano
3	27	D, 20-40 cm	dno	d	d3	2	12	?	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	dno	d	d4	21	11	?	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	34		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	2	12	/	5		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	22		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	21	1	/	1		ne
3	27	D, 20-40 cm	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o12	2	11	pohár	2		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o4	1	11	?	1		ano
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o12	2	11	pohár	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o12	2	11	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o4	21	11	pohár	1	okraj zdobený přesekáváním	ano
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o12	2	12	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o4	2	1	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o12	2	11	pohár	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o12	2	11	pohár	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o4	2	1	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	okraj	o	o10	2	11	hrnec	1	vnější plastická lišta zdobena oválnými vpichy	ano
3	28	D, 40-60cm	tělo	t	/	1	11	?	1	jemné kanelury	ano

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	28	D, 40-60cm	ucho	u	/	1	11	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	28	D, 40-60cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
3	28	D, 40-60cm	tělo	h-t	/	2	11	pohár?	1	rozhraní hrdla a těla	ne
3	28	D, 40-60cm	tělo	t	/	2	11	/	51		ne
3	28	D, 40-60cm	tělo	t	/	2	12	/	3		ne
3	28	D, 40-60cm	tělo	h-t	/	1	11	pohár?	1	rozhraní hrdla a těla	ne
3	28	D, 40-60cm	tělo	t	/	1	11	/	5		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	okraj	o	o1	1	11	pohár	1		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	okraj	o	o4	1	1	džbán	1	dvě svislé řady vpichů, bílá inkrustace	ano
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	h-t	/	1	12	pohár	1	pupek na rozhraní hrdla a těla	ano
3	66	D-severní č., 60-dno	okraj	o	o4	2	11	?	1		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	h-t	/	1	11	amfora	1		ano
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	t	/	2	11	/	8		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	66	D-severní č., 60-dno	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	ucho	u	/	1	11	džbán	2	ucho zdobené po stranách zářezy	ano
3	67	D-j jižní č., 60-dno	ucho	u	/	1	1	džbán	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	okraj	o	o12	1	1	?	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	okraj	o	o12	1	11	?	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	okraj	o	o12	1	1	pohár	1		ano
3	67	D-j jižní č., 60-dno	okraj	o	o12	1	1	?	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	ucho	u	/	1	11	koflík	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	dno	d	d4	2	11	?	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	dno	d	d4	2	11	?	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	tělo	h-t	/	1	11	?	1		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	tělo	t	/	1	11	/	18		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	tělo	t	/	2	11	/	33		ne
3	67	D-j jižní č., 60-dno	tělo	h-t	/	1	11	?	1		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	pohár	1	plastický výčnělek na rozhraní hrdla a těla	ano
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	3	12	?	1	jazykovitý výčnělek	ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	svislá řada dvojpichů	ano
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	dvě svislé řady kruhových vpichů	ano
3	929	E, 0-20cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	h-t	/	1	11	mísa	1	výduť	ano

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	929	E, 0-20cm	okraj	o	o4	21	11	pohár	1	reparační otvor	ano
3	929	E, 0-20cm	okraj	o	o4	1	1	?	1		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	jemné kanelury	ano
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	21	1	džbán	1	jemné kanelury	ne
3	929	E, 0-20cm	dno	t-d	d1	1	12	?	2		ne
3	929	E, 0-20cm	dno	d	d4	1	11	/	1		ne
3	929	E, 0-20cm	okraj	o	o1	21	11	?	1		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	?	1		ne
3	929	E, 0-20cm	dno	d	d1	1	1	/	1		ne
3	929	E, 0-20cm	okraj	o	o1	2	1	?	1		ne
3	929	E, 0-20cm	okraj	d	o12	1	11	/	1		ne
3	929	E, 0-20cm	okraj	t	o12	1	11	pohár	1		ne
3	929	E, 0-20cm	okraj	t	o12	21	11	pohár	1		ne
3	929	E, 0-20cm	okraj	t	o12	3	11	pohár	1		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	2	11	/	61		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	2	1	/	2		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	/	5		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	21	11	/	2		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	929	E, 0-20cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	ucho	u	/	2	11	amfora	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	okraj	o	o13	2	11	pohár	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	okraj	o	o14	2	11	pohár	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	okraj	o	o15	3	11	pohár?	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	okraj	o	o13	3	11	hrnec	1	tři plastické pásky pod okrajem členěné vrypy	ano
3	930	E, 20-40 cm	dno	d	d1	21	11	?	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	tělo	h-t	/	1	1	pohár	1	horizontální výčnělek na výdutí se třemi vrypy	ano
3	930	E, 20-40 cm	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	ucho	u	/	2	11	?	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	okraj	o	o1	2	12	/	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	24		ne
3	930	E, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
3	930	E, 20-40 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	930	E, 20-40 cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	okraj	o	o12	2	1	pohár	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	džbán	5	zdobení pásy mělkých kanelur-dva slepené, další nezdoben	ano
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	džbán	3	pásy kanelur	ano
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	džbán	1	pásy kanelur	ano
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	džbán	1	pásy kanelur	ano

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1	možná zdobení- jeden kolek	ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	okraj	h	o10	1	11	hrnec	1	vnější plastická páska členěna prstováním	ano
3	720	F, 0-20 cm	okraj	o	o4	1	11	pohár	1	okraj zdobený přesekáváním, hrotitým výčnělkem + dva oválné vrypy po straně výčnělku	ano
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	zdobení čtyřmi rýhami a dvěma oválnými vrypy	ano
3	720	F, 0-20 cm	okraj	o	o5	1	11	hrnec	1	jazykovitý výčnělek	ne
3	720	F, 0-20 cm	okraj	o	o9	1	11	hrnec	1	jazykovitý výčnělek	ano
3	720	F, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	1	?	1	oválné vrypy na vnitřní straně okraje	ne
3	720	F, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	6		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	6		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	21	11	/	2		ne
3	720	F, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	721	F, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna + jazykovitý výčnělek	ano
3	721	F, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	1	hrnec	1	vnější plastická lišta zdobena vpichy	ano
3	721	F, 20-40 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	obrvená rýha	ano
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	12	?	1	výduť	ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	16		ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	?	1	výduť	ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	?	1	výduť	ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	12	/	7		ne
3	721	F, 20-40 cm	okraj	o	o4	2	11	pohár	1		ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	?	2		ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
3	721	F, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
3	841	F, 20-dno	ucho	u	/	2	11	amfóra	1		ano
3	841	F, 20-dno	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ano
3	841	F, 20-dno	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
3	841	F, 20-dno	dno	d	d1	2	11	?	2		ne
3	841	F, 20-dno	tělo	h-t	/	2	11	koflík?	1		ano
3	841	F, 20-dno	tělo	t	/	2	11	?	3		ano
3	841	F, 20-dno	tělo	t	/	2	11	džbán	1	jemné kanelury	ano
3	841	F, 20-dno	okraj	o	o10	1	1	?	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	841	F, 20-dno	okraj	o	o3	1	1	?	1		ano
3	841	F, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	841	F, 20-dno	tělo	t	/	2	11	/	14		ne
3	841	F, 20-dno	tělo	t	/	2	1	/	4		ne
3	841	F, 20-dno	ucho	u	/	2	11	amfora	1		ano
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	11	džbán	1	dvě rýhy do tvaru trojúhelníku z jedné strany obrvené	ano
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	1	džbán	1	linie drobných vpichů	ano
3	931	F, 40-dno	ucho	u	/	1	11	amfora	1		ano
3	931	F, 40-dno	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
3	931	F, 40-dno	okraj	o	o4	1	1	?	1		ne
3	931	F, 40-dno	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1		ano
3	931	F, 40-dno	okraj	o	o4	1	1	pohár	1	okraj zdobený přesekáváním	ano
3	931	F, 40-dno	dno	d	d1	21	12	?	1		ne
3	931	F, 40-dno	okraj	o	o12	1	11	pohár	1	vnitřní lišta zdobena třemi oválnými vrypy	ano
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	11	/	4		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	2	11	/	9		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	931	F, 40-dno	tělo	t	/	1	11	džbán	1	dvě rýhy do tvaru trojúhelníku z jedné strany obrvené	ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	1	1	džbán	1	kanelury	ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	ucho	u	/	2	12	amfora	1		ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	1	11	džbán	1	obrvená rýha	ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	1	12	džbán	1	dvě řady vpichů (původně obrvené rýhy)	ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	2	11	?	1	omletý pupek	ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	okraj s vnější plastickou páskou a plastickým výběžkem	ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	okraj	o-h-t	o1	1	1	koflík	1	ouško zdobené po stranách rýhami	ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	okraj	o	o12	2	12	?	1		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	okraj	o	o1	2	1	?	2		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	okraj	o	o1	2	1	pohár?	1		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	2	11	/	30		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	1	11	/	13		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	1079	vr. 1-kontr. blok	tělo	t	/	1	1	džbán	1	kanelury	ano
3	1079	vr. 1-kontr. blok	ucho	u	/	2	12	amfora	1		ano
3	1076	vr. 2-kontr. blok	dno	d	d3	1	12	?	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
3	1076	vr. 2-kontr.blok	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
3	1076	vr. 2-kontr.blok	tělo	t	/	1	11	džbán	1	zdobení kanelurami	ano
3	1076	vr. 2-kontr.blok	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	1075	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
3	1075	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o4	1	11	pohár?	1		ne
3	1075	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	1	1	/	2		ne
3	1075	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
3	1075	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	1	11	?	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o12	2	12	pohár	1	vnější plastická lišta zdobena vpichy	ano
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	/	3		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	12	/	14		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	21	12	/	3		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	21	1	/	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	3	1	/	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	dno	d	d1	2	1	?	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o9	2	12	?	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	?	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o9	3	12	?	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o4	2	1	?	1		ne
3	1077	vr. 4-kontr. blok	okraj	o-h	o1	2	1	pohár?	1	jemné vpichy pod okrajem	ano
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	1	1	džbán	1		ano
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	12	/	12		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	3	12	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	/	3		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	3	1	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	dno	d	d1	2	12	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	dno	d	d2	3	12	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	dno	d	d3	1	12	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o1	2	12	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	12	pohár	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	?	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	okraj	o	o12	2	1	/	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	12	?	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	?	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	12	džbán	1	jemné kanelury	ano
3	1078	vr. 4-kontr. blok	okraj	o-h	o12	2	1	džbán	1	jemné kanelury	ano
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	pohár	1		ne
3	1078	vr. 4-kontr. blok	tělo	t	/	2	1	džbán	1	jemné kanelury	ano
13	644	S/2, 20 cm, vr. 2	okraj, dno	o-h-t-d	celá nádoba	2	1	pohár	6		ano

Tab. 8 Líbeznic – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
13	722	S/2, 20-40cm	tělo	t-u	/	2	11	amfora	2		ano
13	722	S/2, 20-40cm	okraj	o	R 13?	2	11	hrnec	4	trojitá plastická lišta dvěma plastickými výběžky	ano
13	722	S/2, 20-40cm	okraj	o	o10	2	2	hrnec	1	románská lizéna	ne
13	722	S/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	1	džbán	1	obrvená rýha	ano
13	722	S/2, 20-40cm	okraj	o	o3	2	11	/	1		ne
13	722	S/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	11	/	6		ne
13	722	S/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	1	/	2		ne
13	723	S/2, dno, vr. 5	tělo	h-t	/	2	11	?	2		ne
13	723	S/2, dno, vr. 5	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
13	723	S/2, dno, vr. 5	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	okraj	o	o1	21	11	?	2		ne
13	725	S/2, 40-dno	okraj	o	o1	21	11	?	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	okraj	o	o1	21	11	?	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	okraj	o	o1	21	11	?	2	nějaká 12 nádoba	ne
13	725	S/2, 40-dno	dno	d	d1	21	11	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	dno	d	d1	2	12	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	dno	d	d1	2	11	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	okraj	o	o10	21	11	hrnec	1	nájezd na románskou lizénu	ne
13	725	S/2, 40-dno	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
13	725	S/2, 40-dno	tělo	t	/	2	11	/	12		ne
13	725	S/2, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
13	725	S/2, 40-dno	tělo	t	/	21	12	/	1		ne
13	724	SZ/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	džbán	4	protáhlý trojúhelník vyplněný vpichy, románský kříž	ano
13	724	SZ/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
13	724	SZ/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	protáhlý trojúhelník vyplněný vpichy	ano
13	671	JV/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	protáhlý trojúhelník vyplněný vpichy - patří k nádobě ze s. 724	ano
13	671	JV/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
13	671	JV/2, 0-20 cm	tělo	t	/	21	12	/	1		ne
13	670	JV/2, 20-40 cm	dno	d	d1	21	12	/	3		ne
13	670	JV/2, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	5		ne
13	670	JV/2, 20-40 cm	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
13	670	JV/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
13	669	JV/2, 40-dno	tělo	t-u	/	1	11	amfora	2	na rozhraní hrdla a těla dvě horizontální řady vpichů	ano
13	741/621	20-40, S/2, J/2	okraj	o	o1	1	1	džbán	5	okraj zdobený trojúhelníky vyplněnými vpichy a řadou vpichů	ano
15	668	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
15	668	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
15	668	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna členěna vřepy + hrotitý výčnělek lizény	ano
15	685	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o10	21	2	hrnec	1	románská lizéna, hrotitý výčnělek	ano
15	685	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o1	1	11	?	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
15	685	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	dno	d	d2	1	11	?	2		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	dno	d	d3	1	11	?	1		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	9		ne
15	685	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	19		ne
15	561/685		okraj	o-h-t	o1	2	11	koflík	3		ano
15	640	S/2, 37 cm	okraj, dno	o-h-u-t-d	celá nádoba	1	1	džbán	1		ano
15	639	S/2, 40 cm	okraj, dno	o-h-t-d	celá nádoba	1	11	hrnec	31		ano
15	639	S/2, 40 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
15	641	S/2, 46 cm	okraj, dno	o-h-t-d	celá nádoba	1	11	hrnec	23	románská lizéna + dva plastické výčnělky	ano
15	667	J/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
15	560	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
15	717	SZ/2, dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
15	666	JV/2, 40-dno	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
15	666	JV/2, 40-dno	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
15	666	JV/2, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
15	666	JV/2, 40-dno	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
15	666	JV/2, 40-dno	tělo	t	/	3	12	/	1		ne
15	666	JV/2, 40-dno	tělo	t	/	1	11	/	6		ne
15	561	J/2, 40-60cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	obrvené rýhy	ano
15	561	J/2, 40-60cm	okraj	o	o4	1	11	?	1		ne
15	561	J/2, 40-60cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
15	561	J/2, 40-60cm	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
15	561	J/2, 40-60cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
15	561	J/2, 40-60cm	tělo	t	/	1	11	?	2	výduť	ne
15	561	J/2, 40-60cm	tělo	t	/	1	11	/	9		ne
256	682	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	11	?	2		ne
256	682	S/2, 0-20 cm	okraj	o-h-t	o1	2	11	džbán	2	horizontální řada dvojpíchů	ano
256	682	S/2, 0-20 cm	okraj	o-h-t	o10	1	11	hrnec	4	románská lizéna členěna vrrpy	ano
256	682	S/2, 0-20 cm	okraj	o-h-t	o1	1	1	pohár	5		ne
256	682	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
256	682	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
256	682	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	4		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t-u	/	2	11	amfora	3		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	dno ?	d	d4 ?	1	11	?	4		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	12	?	3		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	džbán	3	svislé šrafované trojúhelníky, horizontální řada vpichů pod okrajem	ano

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
256	684	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	dno	d	d?	1	12	?	2		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	dno	d	d?	1	12	?	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	12	?	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
256	684	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	14		ne
256	683	J/2, 20-dno	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
256	683	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
256	683	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
256	683	J/2, 20-dno	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
289	678	S/2, vr.1	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
289	678	S/2, vr.1	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
289	678	S/2, vr.1	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
289	678	S/2, vr.1	tělo	t	/	2	2	/	1		ne
289	675	S/2, vr. 2	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
289	675	S/2, vr. 2	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
289	675	S/2, vr. 2	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
289	675	S/2, vr. 2	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	dno	d	d1	1	12	?	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	okraj	o	o1	1	11	?	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	okraj	o	o12	1	11	?	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	tělo	t	/	1	11	?	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	tělo	t	/	1	1	/	2		ne
289	676	S/2, vr. 3	tělo	h-t	/	1	1	/	1		ne
289	676	S/2, vr. 3	tělo	t	/	1	11	/	18		ne
289	676	S/2, vr. 3	tělo	t	/	2	11	/	3		ne
289	689	S/2, vr. 4	okraj, dno, ucho	o-h-u-t-d	o4, d1	1	11	držbán	28		ano
289	2198	S/2, vr. 4	okraj	o-h-t	o1	1	11	pohár	17	hrotitý výčnělek na výduť	ano
289	674	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
289	674	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
289	672	J/2, 20-40 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
289	672	J/2, 20-40 cm	okraj	okraj	o10	1	12	hrnec	1	románská lizéna	ne
289	672	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
289	672	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	10		ne
289	673	J/2, 40-dno	okraj, ucho	o-h-t-u	o1	2	11	džbán	1		ano
289	673	J/2, 40-dno	dno	d	d1	1	11	?	2		ne
289	673	J/2, 40-dno	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
289	673	J/2, 40-dno	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
289	673	J/2, 40-dno	tělo	t	/	1	11	pohár	1	reparační otvor	ano
289	673	J/2, 40-dno	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
289	673	J/2, 40-dno	tělo	t	/	1	1	/	2		ne
289	673	J/2, 40-dno	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
289	673	J/2, 40-dno	tělo	t	/	J/2, 40-dno	11	/	7		ne
289	673	J/2, 40-dno	okraj, ucho	o-h-t-u	o1	2	11	džbán	1		ano
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	okraj	o	o4	1	1	?	1		ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	okraj	o	o4	1	11	?	1		ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	pohár	1	drobný plastický výčnělek na výduti	ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	11		ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
290	814	S/2, vr.1, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	13		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	815	S/2, 40-dno, vr. 1	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o4	2	11	pohár/mísa	1		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	pohár	1	okraj zdobený přesekáváním	ano
290	687	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	12	?	3		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	tělo	h-t	/	1	11	?	1		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	11		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
290	687	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
301	747	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	11	džbán	1	šrafovaný trojúhelník, po vnější straně lemován vpichy	ano
301	932	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	1	džbán	1	obrvená rýha	ano
301	932	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
301	932	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
301	932	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
301	932	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	11	/	3		ne
301	932	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
301	932	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
301	963	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
301	963	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
301	963	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
301	688	S/2, 0-20cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
301	688	S/2, 0-20cm	okraj	o	o4	1	11	?	1		ne
301	688	S/2, 0-20cm	dno	d	d1	2	2	?	1		ne
301	688	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
301	688	S/2, 0-20cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ano
301	688	S/2, 0-20cm	okraj	o	o4	1	11	?	1		ne
301	688	S/2, 0-20cm	dno	d	d1	2	2	?	1		ne
301	688	S/2, 0-20cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
301	964	S/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
301	964	S/2, 20-40cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
301	965	S/2, 20-40cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	obrvená rýha	ano
301	965	S/2, 40-dno	dno	d	d1	2	1	?	1		ne
301	965	S/2, 40-dno	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
301	965	S/2, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
301	965	S/2, 40-dno	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
301	965	S/2, 40-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
301	965	S/2, 40-dno	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
301	847	J/2, 20-dno	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
301	847	J/2, 20-dno	okraj	o	o1	2	12	?	1		ne
301	847	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
301	847	J/2, 20-dno	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
301	847	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
302	934	S/2, 0-dno	tělo	t	/	1	12	džbán	1	dvě svislé řady kruhových vpichů	ano
302	934	S/2, 0-dno	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
302	934	S/2, 0-dno	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
302	934	S/2, 0-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
302	816	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	koflík?	1	část trojúhelníku vyplněného vpichy	ano
302	816	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o12	2	12	pohár	1		ne
302	816	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	1	?	2		ne
302	816	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	1	?	2		ne
302	816	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
302	816	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
302	816	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
302	816	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	koflík?	1	část trojúhelníku vyplněného vpichy	ano

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
302	817	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
302	817	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
391	1062	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o4	3	11	pohár	1	řada oválných vrypů na vnitřní straně okraje	ano
391	1062	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o4	21	11	pohár	2		ne
391	1062	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o4	21	11	pohár	2		ne
391	1062	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	21	11	/	1		ne
391	1062	S/2, 0-20 cm			/	21	11	noha	1	keramická noha	ano
391	1062	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	21	12	/	3		ne
391	1062	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	21	11	/	15		ne
391	1062	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	21	12	/	1		ne
391	1062	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
391	1065	S/2, 20-40cm, vr. 1	ucho	h-t-u	/	21	11	amfora	1	ucho s plastickými vousy členěné vrypy	ano
391	1065	S/2, 20-40cm, vr. 1	ucho	u	/	21	11	?	1		ne
391	1065	S/2, 20-40cm, vr. 1	tělo	t	/	21	1	/	1		ne
391	1065	S/2, 20-40cm, vr. 1	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
391	1063	S/2, 40-dno, vr. 2	okraj	o	o10	21	11	hrnec	1		ne
391	1063	S/2, 40-dno, vr. 2	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
391	1064	J/2, 0-20 cm	tělo	/	21	11	11	/	1		ne
391	966	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
391	966	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
391	997	J/2, 40-dno	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
391	997	J/2, 40-dno	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
392	1067	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	džbán	1	obrvená rýha	ano
392	1067	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
392	1067	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
392	1066	S/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
392	1066	S/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
392	896	J/2, 20-dno	okraj, ucho, dno	o-t-u-d	o1, d5	1	1	koflík	3	velmi oblé dno	ano
392	896	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	4		ne
392	896	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
392	896	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	9		ne
393	979	povrch	tělo	h-t	/	2	11	hrnec?	5	pupek na výduti	ano
393	979	povrch	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
393	979	povrch	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
393	979	povrch	tělo	u-t	/	2	12	amfora	2 a 3	ucho s plastickými vousy	ano
393	979	povrch	tělo	t	/	2	1	džbán	1	obrvená rýha	ano
393	979	povrch	tělo	h-t	/	2	11	pohár	1		ano
393	979	povrch	tělo	t	/	2	11	?	1	plastický výčnělek	ano
393	979	povrch	okraj	o	o4	2	11	?	1		ne
393	979	povrch	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
393	979	povrch	tělo	t	/	2	11	/	7		ne
393	979	povrch	tělo	t	/	2	12	/	2		ne
393	979	povrch	tělo	t	/	1	11	/	3		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachov. nost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
393	981	S/2, 0-dno	okraj	o	o10	1	11	hrnec	4	románská lizéna + hrotitý výčnělek	ano
393	981	S/2, 0-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
393	981	S/2, 0-dno	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
393	981	S/2, 0-dno	tělo	t	/	2	11	?	1		ne
393	981	S/2, 0-dno	dno	d	d1	2	12	?	1		ne
393	981	S/2, 0-dno	okraj	o	o1	2	1	?	1		ne
393	981	S/2, 0-dno	okraj	o	o1	2	1	?	1		ne
393	981	S/2, 0-dno	dno	d	d1	2	11	?	2		ne
393	981	S/2, 0-dno	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
393	981	S/2, 0-dno	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
393	980	J/2, 0-dno	okraj	o	o12	2	11	pohár	2		ne
393	980	J/2, 0-dno	okraj	o	o10	2	11	hrnec	1	románská lizéna	ano
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	1	1	džbán	1	dvě vertikální obrvené rýhy	ano
393	980	J/2, 0-dno	okraj	o	o4	1	11	?	1		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
393	980	J/2, 0-dno	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	1	11	/	4		ne
393	980	J/2, 0-dno	ucho	h-t-u	/	1	11	amfora	9		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	h-t	/	2	11	pohár	1		ano
393	980	J/2, 0-dno	tělo	h-t	/	2	11	?	2		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	h-t	/	1	12	/	1		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	1	12	/	3		ne
393	980	J/2, 0-dno	tělo	t	/	2	11	/	11		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	18		ne
393	1061	celý	tělo	t	/	2	11	/	5		ne
393	1060	celý	tělo	h-t-u?	/	1	11	amfora	3		ne
393	1060	celý	tělo	t	/	1	11	/	6		ne
393	1060	celý	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
393	1060	celý	tělo	t	/	2	11	/	3		ne
393	1060	celý	tělo	t	/	1	11	/	2		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
393	1060	celý	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
393	1060	celý	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
396	974	S/2, 0-20 cm	okraj, ucho	o-h-t-u	o1	1	1	džbán	16	kanelované tělo, okraj a ucho zdobeno trojúhelníky vyplněnými vpichy	ano
396	968	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	pohár	4		ano
396	968	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o3	1	11	hrnec	1	horizontální výčnělek pod okrajem	ano
396	968	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	7		ne
396	968	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o3	1	1	hrnec	2		ne
396	968	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	?	1		ne
396	968	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
396	968	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
396	968	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
396	968	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	14		ne
396	967	S/2, 20-dno	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
396	938	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	1	11	?	1		ne
396	938	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
396	938	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	seříznutý okraj + románská lizéna	ne
396	938	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
396	938	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
396	938	J/2, 0-20 cm	dno	d	d2	2	11	?	4		ne
396	938	J/2, 0-20 cm	tělo	h-t	/	1	11	/	1		ne
396	938	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
396	938	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	23		ne
396	937	J/2, 20-dno	dno	d	d1	2	2	?	1		ne
396	937	J/2, 20-dno	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
396	937	J/2, 20-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
396	937	J/2, 20-dno	okraj	o	o1	2	11	?	2		ne
396	937	J/2, 20-dno	tělo	h-t	/	1	11	?	2	výduť	ne
402	998	povrch	okraj	o	o9	1	11	hrnec	1	okraj s vnější hladkou plastickou páskou + hrotitý výčnělek	ano
402	998	povrch	okraj	o	o9	2	2	hrnec	1		ano
402	998	povrch	okraj	o	o9	1	11	hrnec	1		ne
402	998	povrch	tělo	t	/	2	11	/	3		ne
402	1074	S/2, 0-dno	tělo, dno	t-d	d4	2	11	koflík	10		ano
402	985	J/2, 0-dno	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
402	985	J/2, 0-dno	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	okraj	o-h-t	o3	1	1	pohár	1		ano
504	1212	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	7		ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	12	/	2		ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	16		ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

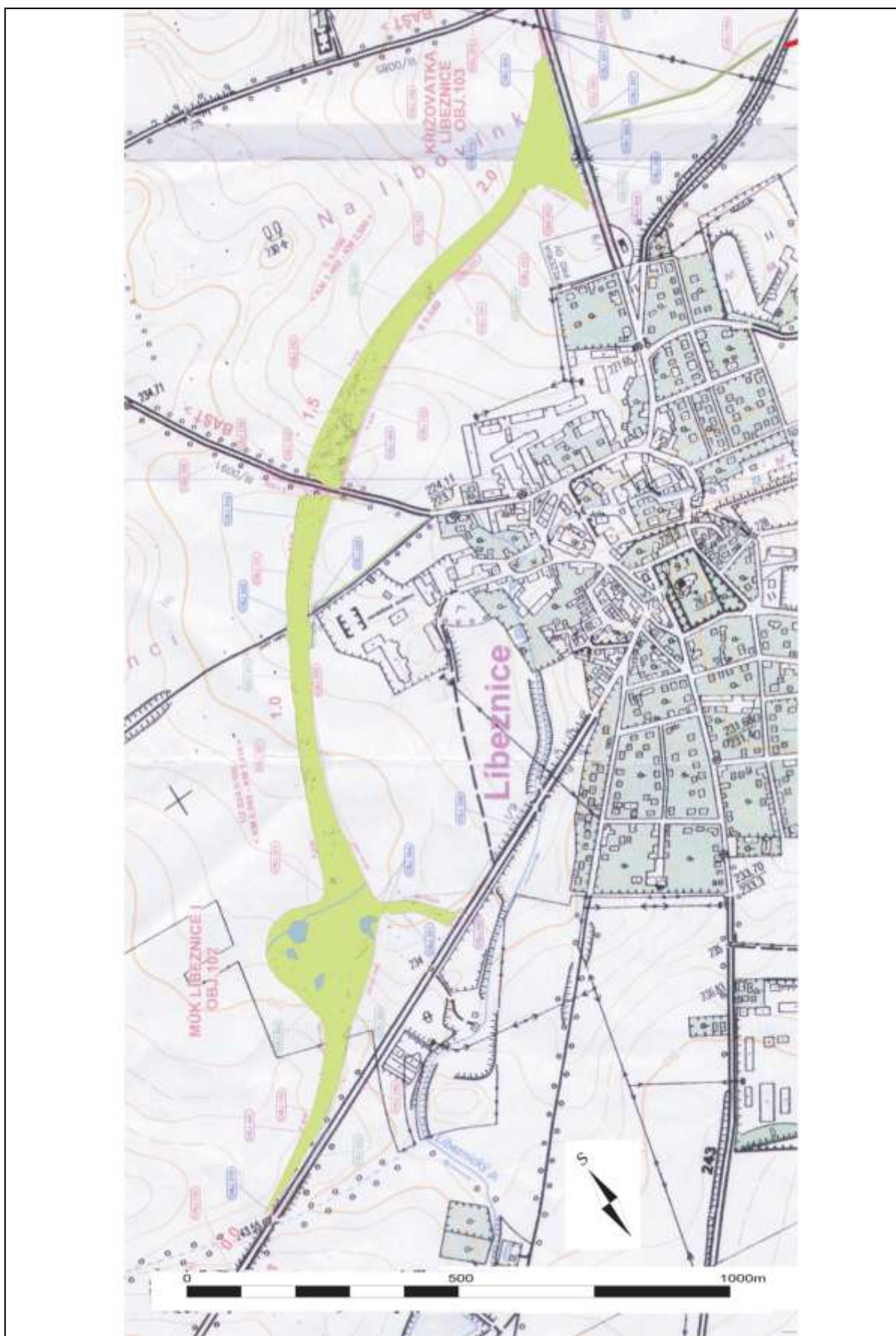
objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
504	1212	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	11	/	7		ne
504	1213	S/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	1		ne
504	1214	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
504	1214	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	3	11	hrnec	1	hluboké kanelury (3 mm)	ano
504	1214	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o9	2	11	hrnec	1		ne
504	1214	S/2, 20-40 cm	okraj	o	o3	1	1	?	1		ne
504	1214	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
504	1214	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	1	11	/	17		ne
504	1214	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	6		ne
504	1214	S/2, 20-40 cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	ucho	u	/	1	11	džbán	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	dno	d	d1	1	1	?	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	okraj	o	o4	1	1	?	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	tělo	t	/	21	1	/	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	tělo	t	/	1	12	/	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	tělo	t	/	21	12	/	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	tělo	t	/	21	11	/	8		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	tělo	t	/	1	11	/	8		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	tělo	t	/	31	11	/	1		ne
504	1300	S/2, 40-60 cm	tělo	t	/	2	11	/	4		ne
504	1299	S/2, 60-80cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna členěná vrypy	ano
504	1299	S/2, 60-80cm	okraj	o	o10	1	1	hrnec	1		ne
504	1299	S/2, 60-80cm	okraj	o	o4	1	1	/	1		ne
504	1299	S/2, 60-80cm	tělo	t	/	1	11	džbán	1	mělké kanelury obrvené vpichy	ano
504	1299	S/2, 60-80cm	tělo	t	/	2	1	džbán	1	mělké kanelury (1 mm) obrvené vpichy	ano
504	1299	S/2, 60-80cm	dno	d	d1	2	11	?	1		ne
504	1299	S/2, 60-80cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
504	1299	S/2, 60-80cm	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
504	1299	S/2, 60-80cm	tělo	t	/	1	11	/	14		ne
504	1294	S/2, 80-dno	tělo	t-u	/	1	11	amfora	1		ne
504	1294	S/2, 80-dno	okraj	o	o10	1	11	hrnec	2	románská lizéna	ne
504	1294	S/2, 80-dno	okraj	o-h-t	o1	1	1	koflík	4		ano
504	1294	S/2, 80-dno	tělo	h-t	/	21	11	?	2		ne
504	1294	S/2, 80-dno	okraj	o	o4	1	1	?	1		ne
504	1294	S/2, 80-dno	dno	d	d1	21	11	?	1		ne
504	1294	S/2, 80-dno	tělo	t	/	1	11	/	2		ne
504	1294	S/2, 80-dno	dno	d	d1	1	12	?	1		ne
504	1294	S/2, 80-dno	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
504	1294	S/2, 80-dno	tělo	t	/	1	11	/	20		ne
504	1294	S/2, 80-dno	tělo	t	/	2	11	/	10		ne
504	1294	S/2, 80-dno	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o10	1	12	hrnec	1	románská lizéna + plastický výčnělek	ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o3	1	11	hrnec	1	horizontální výčnělek pod okrajem	ano
504	1146	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	hrnec	1		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

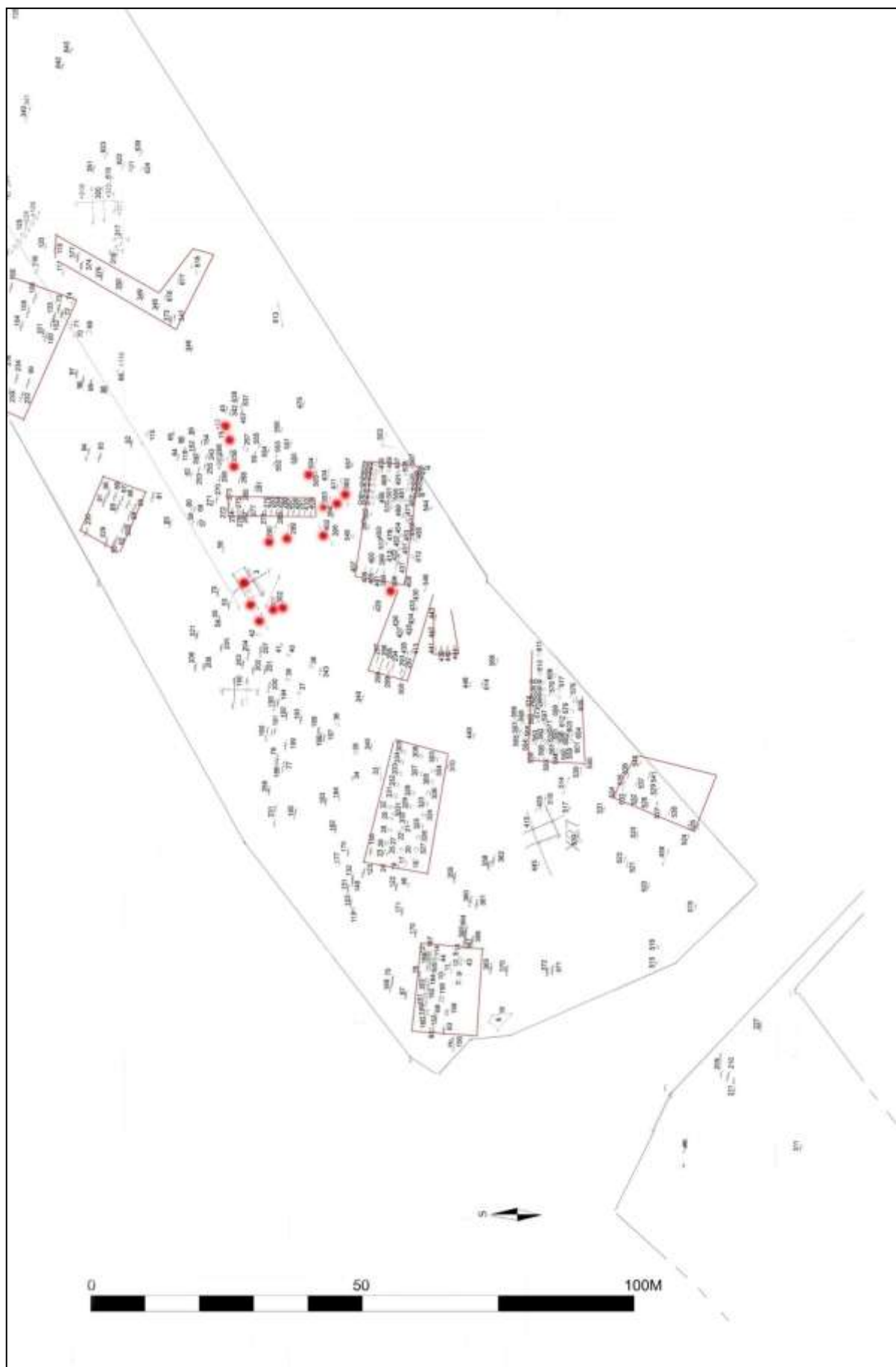
objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlomku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlomků	poznámka	kresba ano/ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o12	1	11	?	1		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	okraj	o	o3	1	1	?	1		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	džbán	1	pět mělkých kanelur obrvených po stranách vpichy	ano
504	1146	J/2, 0-20 cm	ucho	u	/	2	1	džbán	1		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	ucho	u	/	1	11	?	1		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	2	1	?	1		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	1	/	3		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	1	11	/	37		ne
504	1146	J/2, 0-20 cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	okraj	o	o1	1	1	?	1		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	okraj	o	o4	1	1	?	1		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	okraj	o-h-t	o1	1	1	?	2		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	ucho	u	/	1	11	?	1		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	dno	d	d1	1	1	?	1		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	11	/	2		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	2	1	/	1		ne
504	1145	J/2, 20-40 cm	tělo	t	/	1	1	/	1		ne
504	1144	J/2, 40-60 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna členěna vrypy	ne
504	1144	J/2, 40-60 cm	okra	o	o9	1	11	hrnec	1	hrotitý výčnělek pod okrajem	ano
504	1144	J/2, 40-60 cm	okraj	o	o9	1	11	hrnec	1		ne
504	1144	J/2, 40-60 cm	dno	d	d1	1	11	/	1		ne
504	1143	J/2, 60-80 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
504	1143	J/2, 60-80 cm	dno	d	d1	1	11	?	1		ne
504	1143	J/2, 60-80 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
504	1143	J/2, 60-80 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
504	1143	J/2, 60-80 cm	okraj	o	o12	1	11	pohár	1		ne
504	1143	J/2, 60-80 cm	tělo	t	/	1	11	/	3		ne
504	1143	J/2, 60-80 cm	tělo	t	/	2	11	/	3		ne
504	1147	J/2, 60-80 cm	okraj	o	o12	1	11	mísa?	1	vnitřní plastická lišta členěna oválnými vrypy	ano
504	1147	J/2, 60-80 cm	okraj	o	o4	1	1	džbán	2	dvě horizontální řady vpichů pod okrajem	ano
504	1147	J/2, 60-80 cm	tělo	t	/	2	1	/	2		ne
504	1147	J/2, 60-80 cm	tělo	t	/	2	12	/	1		ne
504	1147	J/2, 60-80 cm	tělo	t	/	1	11	/	7		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	hladká vnější lišta zdobená vertikálními zářezy	ano
504	1179	J/2, 80-100 cm	okraj	o	o10	1	11	hrnec	1	románská lizéna	ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	tělo	t	/	1	11	?	1		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	okraj	o	o1	2	12	?	1		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	dno	d	d4	2	2	?	1		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	okraj	o	o1	2	11	?	1		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	tělo	t	/	21	11	/	1		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	tělo	t	/	2	11	/	1		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	tělo	t	/	2	11	/	3		ne

Tab. 8 Líbeznice – formulář keramického materiálu.

objekt	č. sáčku	lokalizace	typ zlošku	zachovavost	okraj/dno	povrch	typ materiálu	keramická třída	počet zlošků	poznámka	kresba ano/ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	tělo	t	/	1	11	/	11		ne
504	1179	J/2, 80-100 cm	tělo	t	/	3	11	/	1		ne

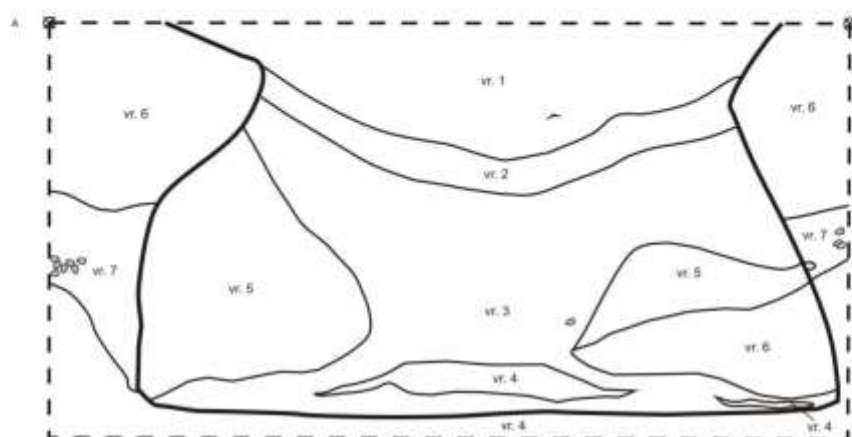
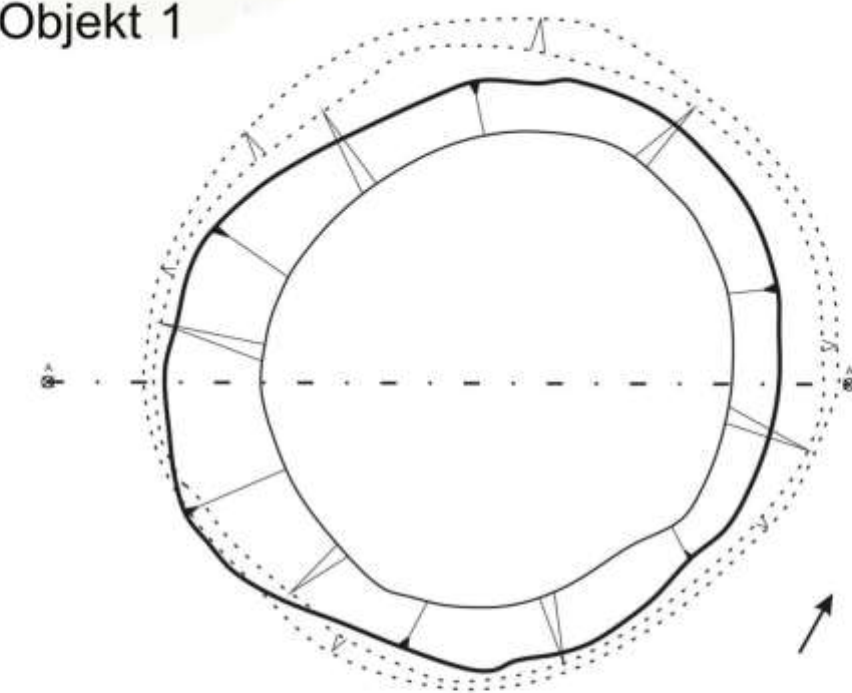

Obr. 6. Libeznice – výřez ze základní mapy s vyznačením polohy výzkumu.

Obr. 7. Líbeznice – plán zkoumané plochy s vyznačením vybrané části objektů a relikvií domů.

Objekt 1

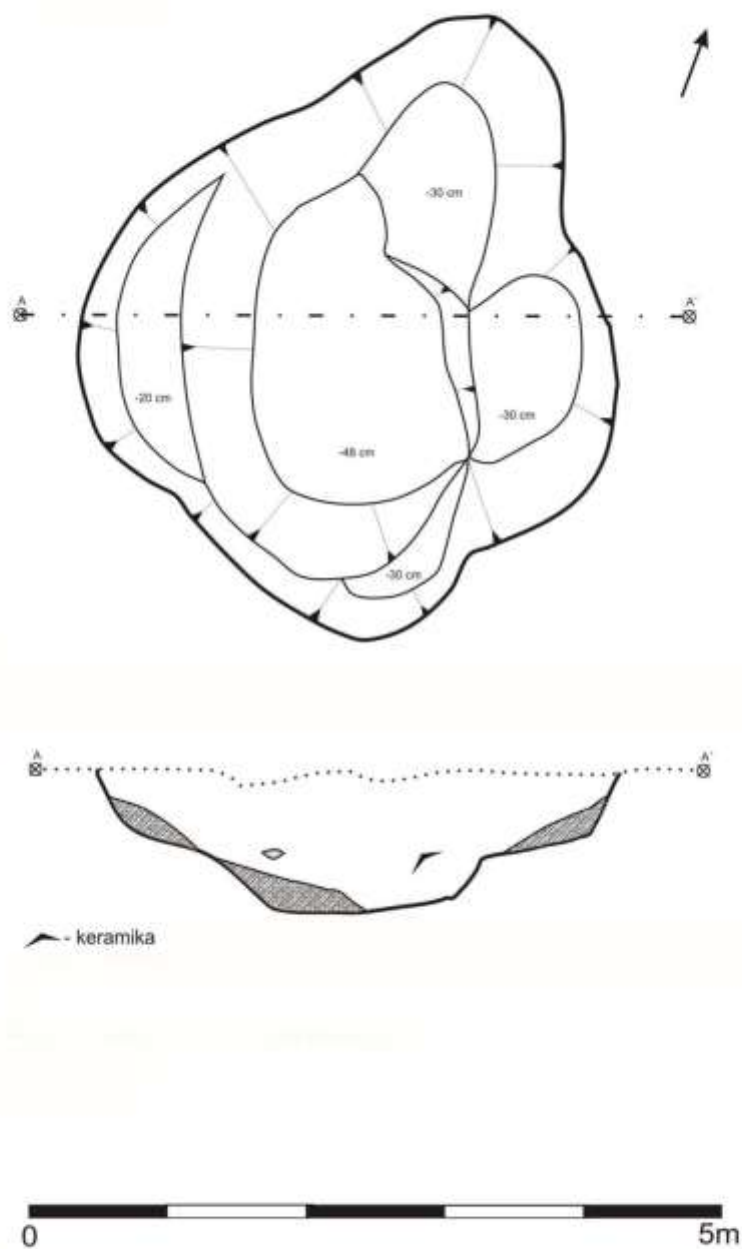

- - keramika
- - kámen

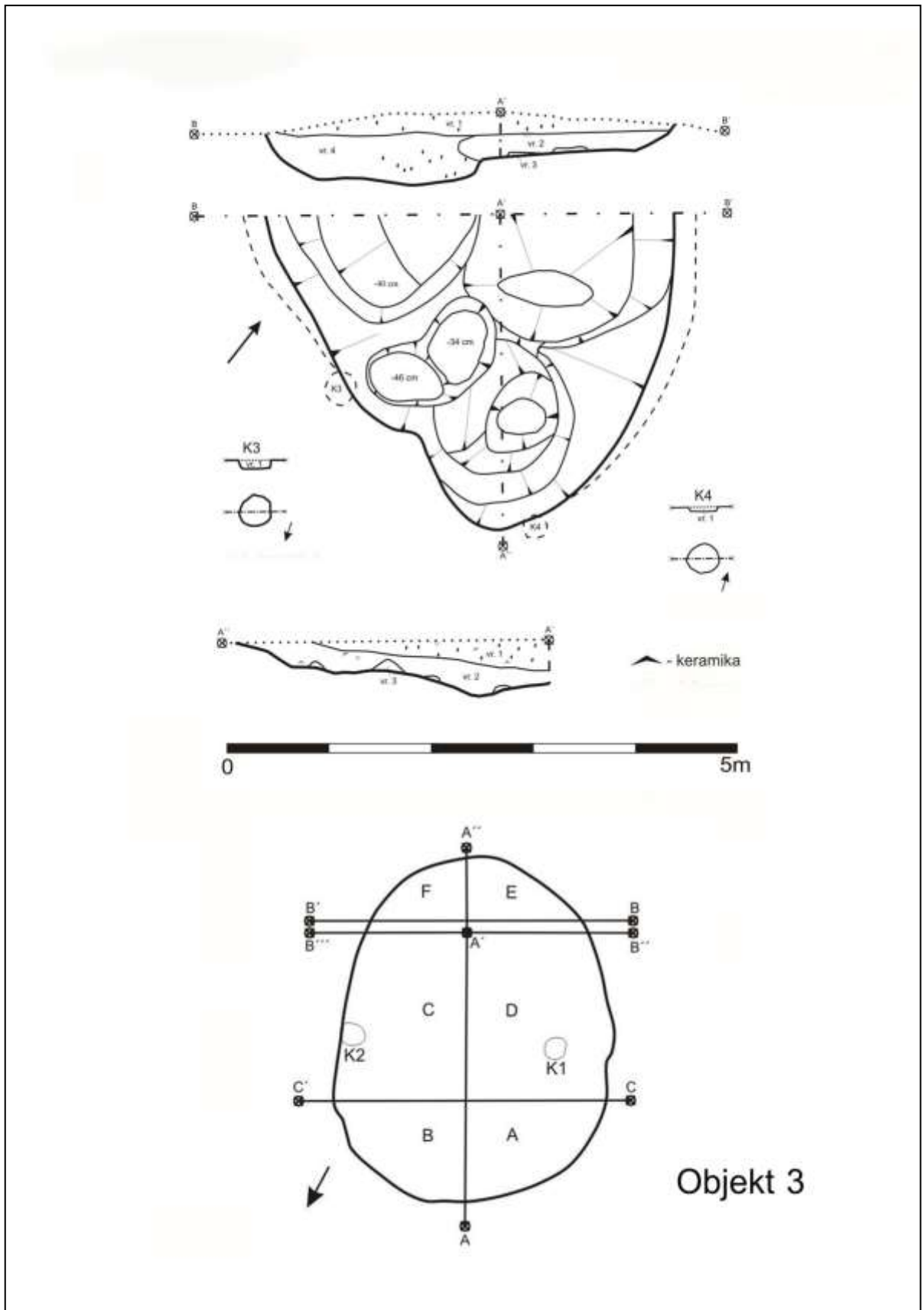

Obr. 8. Líbeznice – kresebná dokumentace objektu č. 1.

Objekt 2

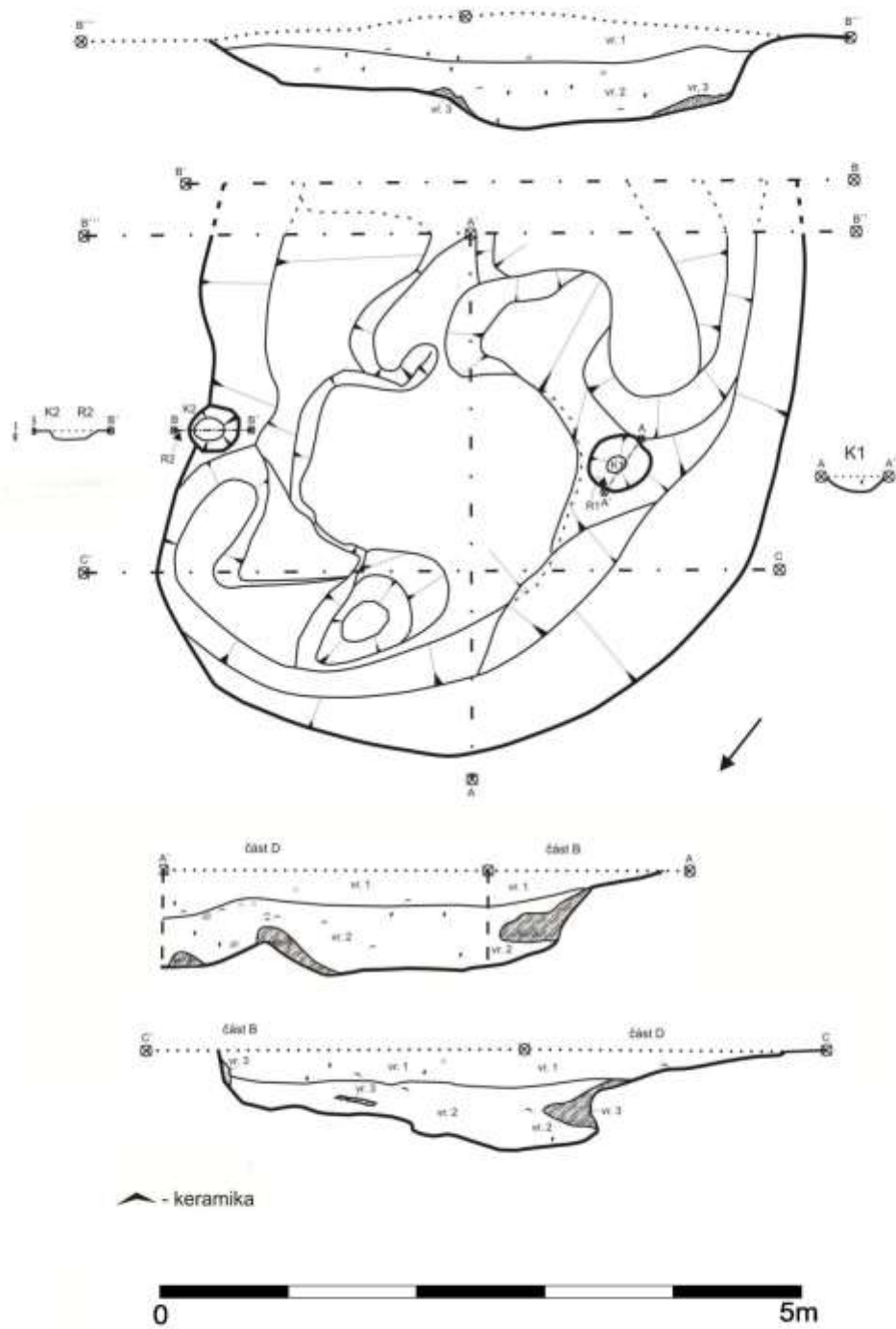

Obr. 9. Líbeznice – kresebná dokumentace objektu 2.

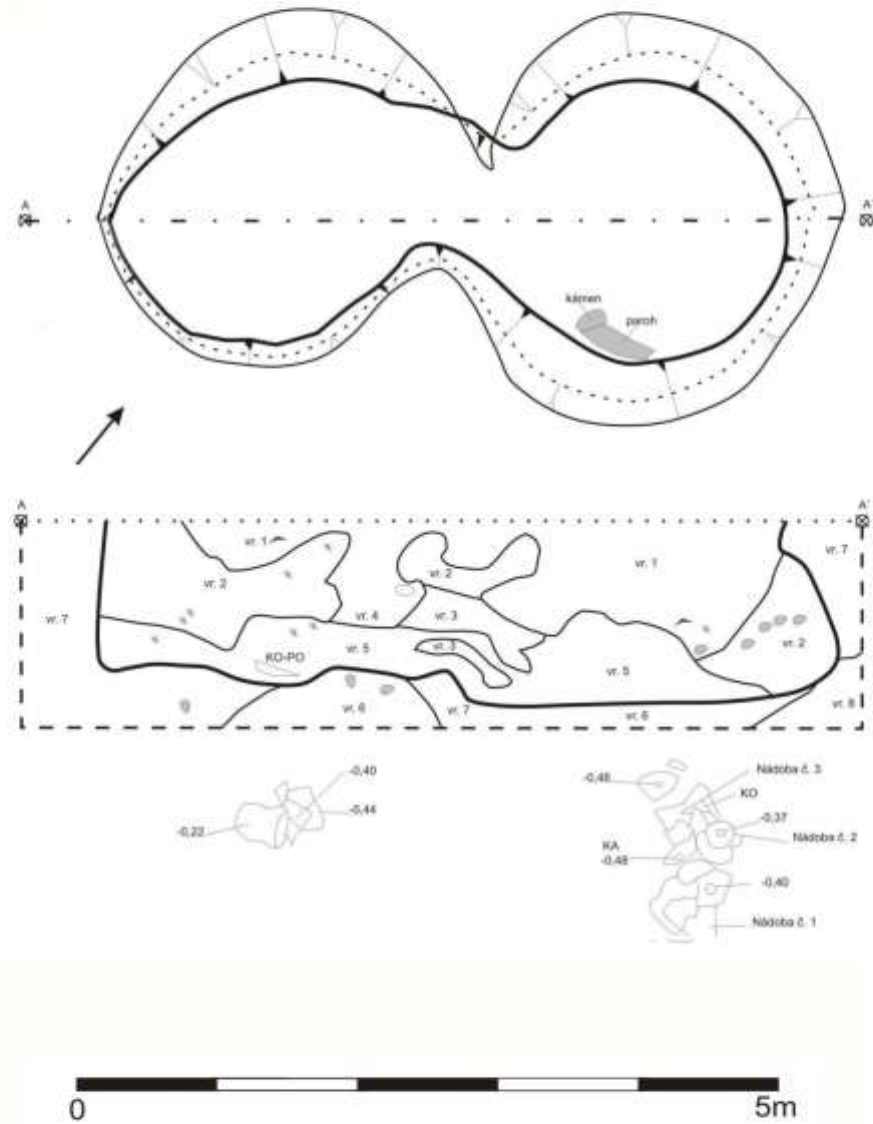
Obr. 10. Líbeznice – kresebná dokumentace objektu 3.

Objekt 3

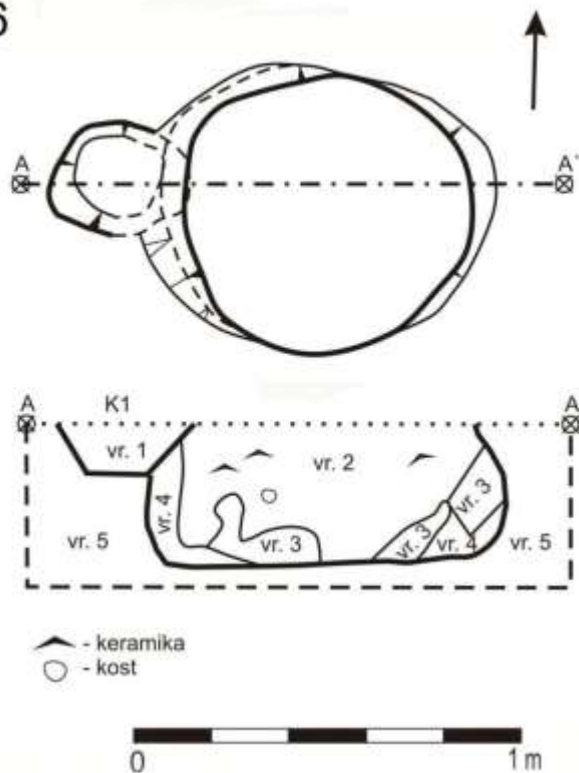
Obr. 11. Líbeznice – kresebná dokumentace objektu 3.

Objekt 13 a 15

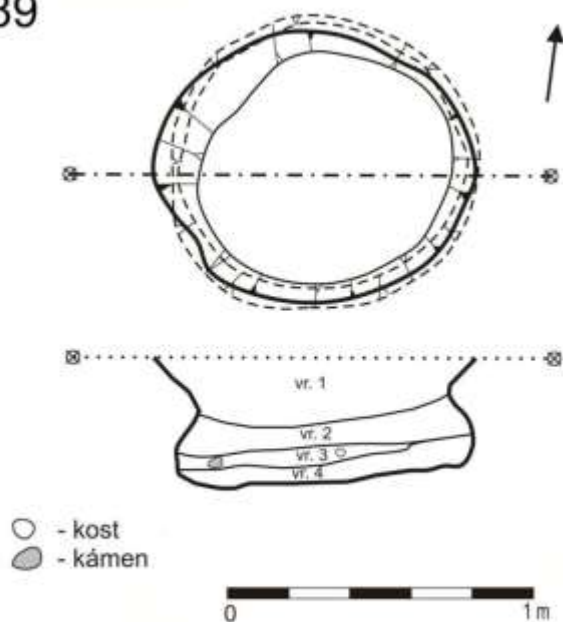

Obr. 12. Líbeznice – kresebná dokumentace objektů 13 a 15.

Objekt 256

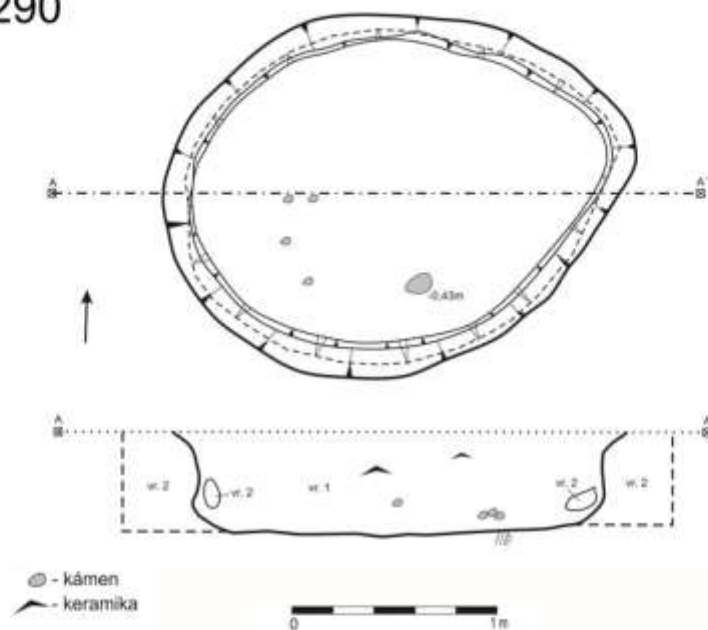

Objekt 289

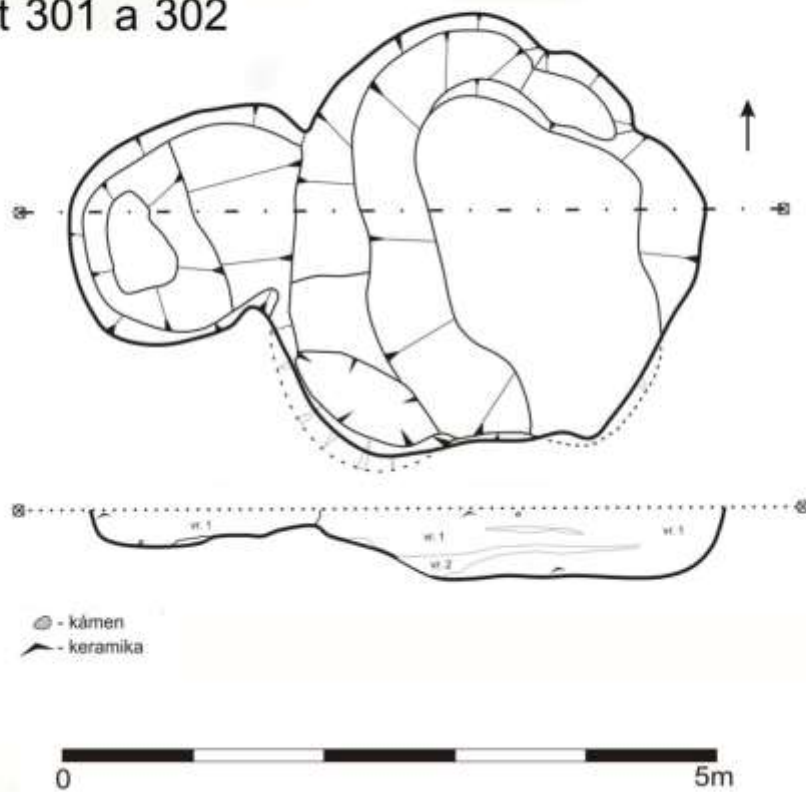

Obr. 13. Líbeznice – kresebná dokumentace objektů 256 a 289.

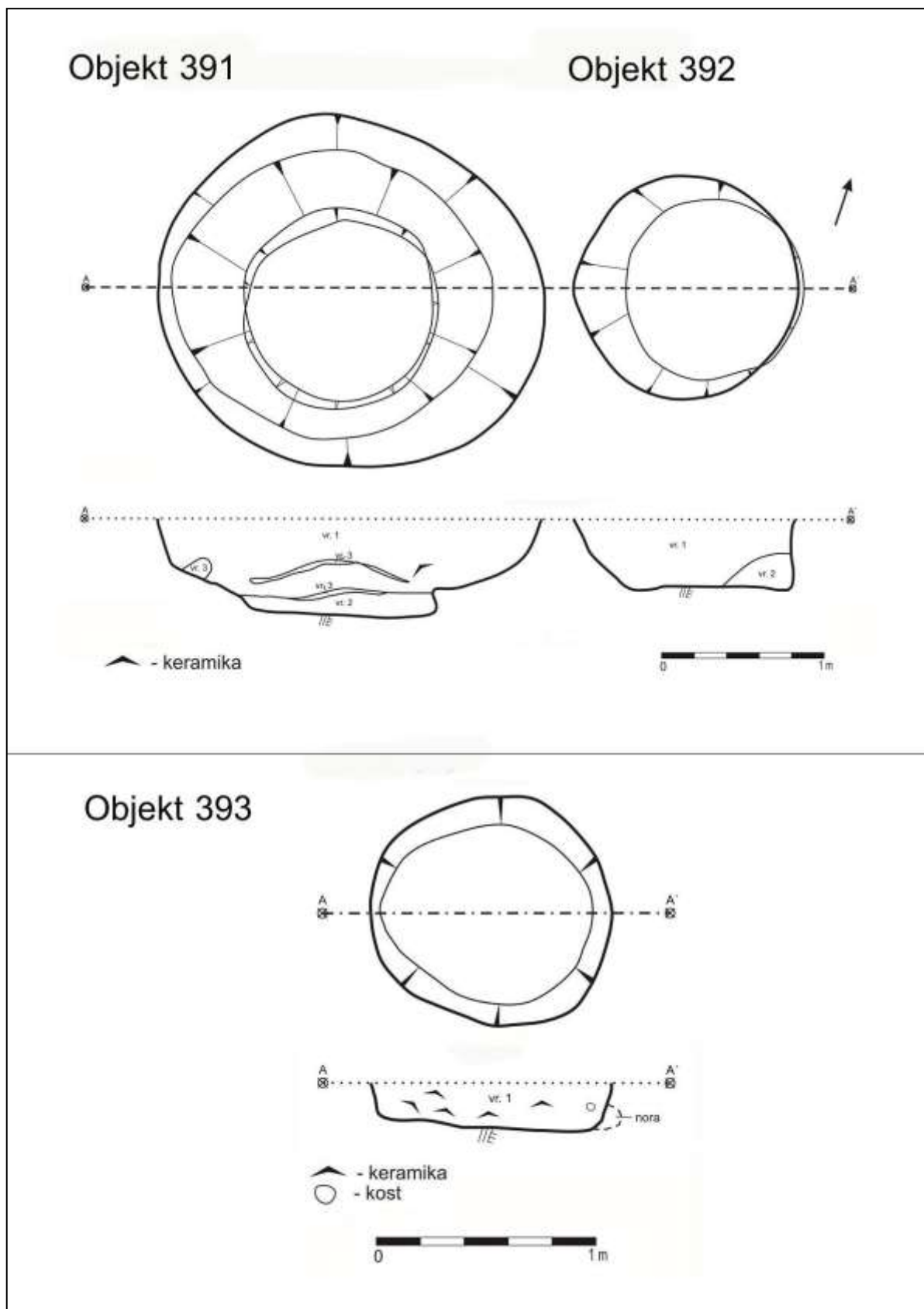
Objekt 290

Objekt 301 a 302

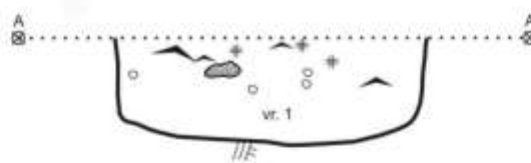
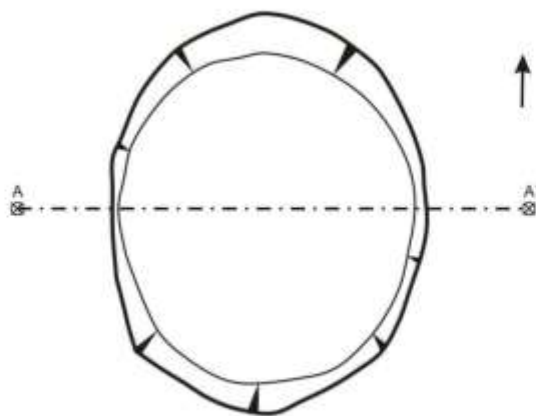

Obr. 14. Líbeznice – kresebná dokumentace objektů 290, 301 a 302.

Obr. 15. Líbeznice – kresebná dokumentace objektů 391, 392 a 393.

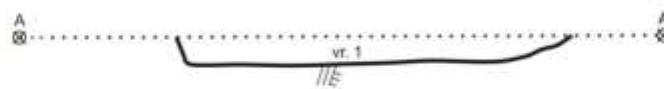
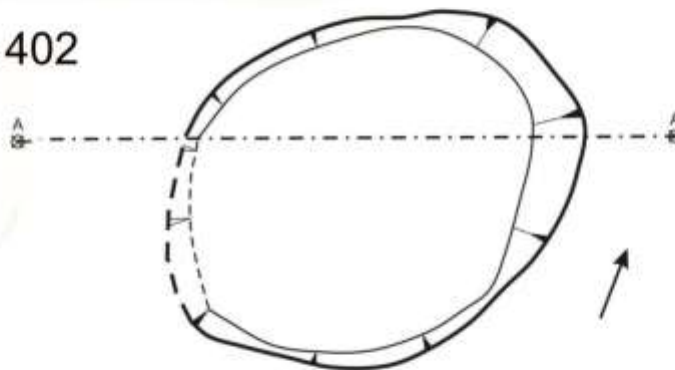
Objekt 396

- - pecka žluto-okrové sgraše, promísená černou hlinou
- - keramika
- - kost

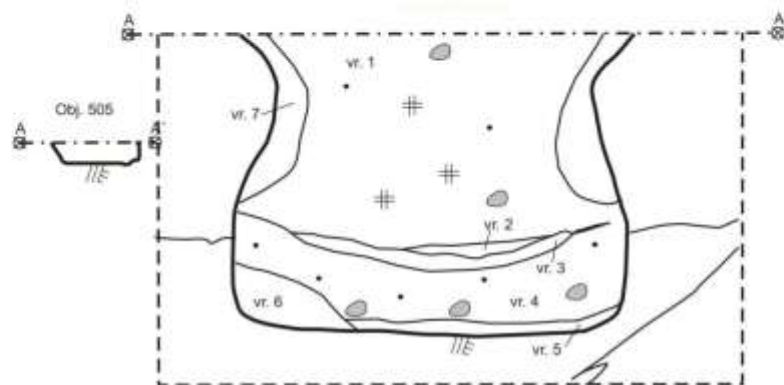
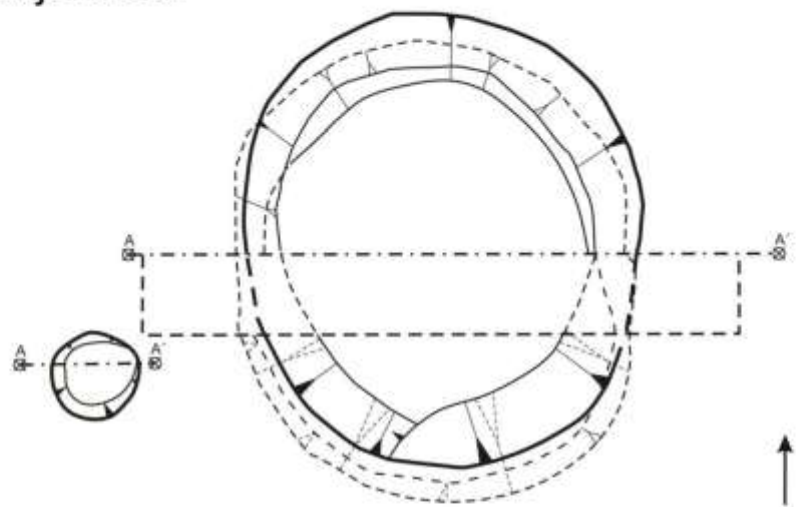

Objekt 402

Obr. 16. Líbeznice – kresebná dokumentace objektů 396 a 402.

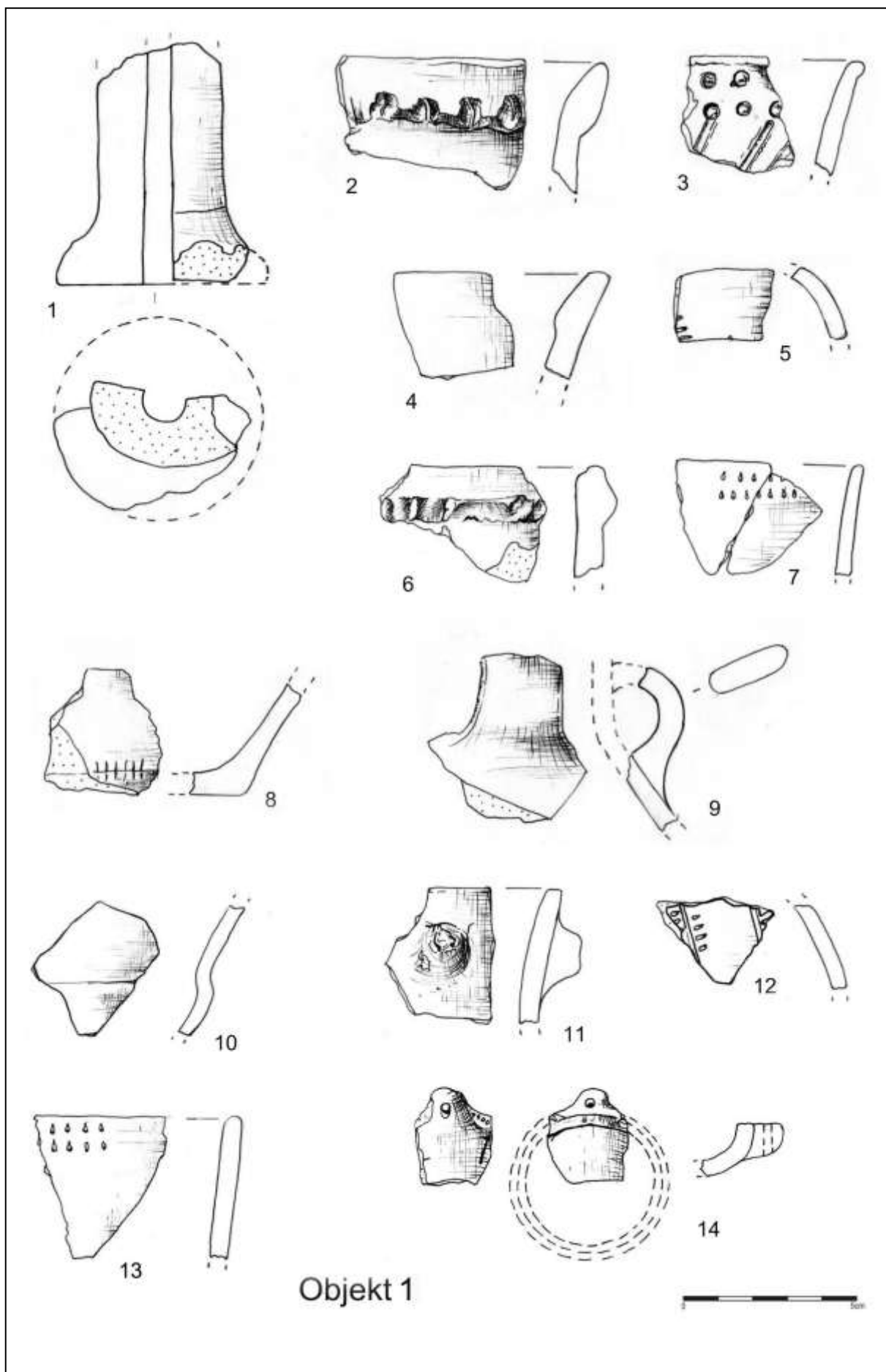
Objekt 504

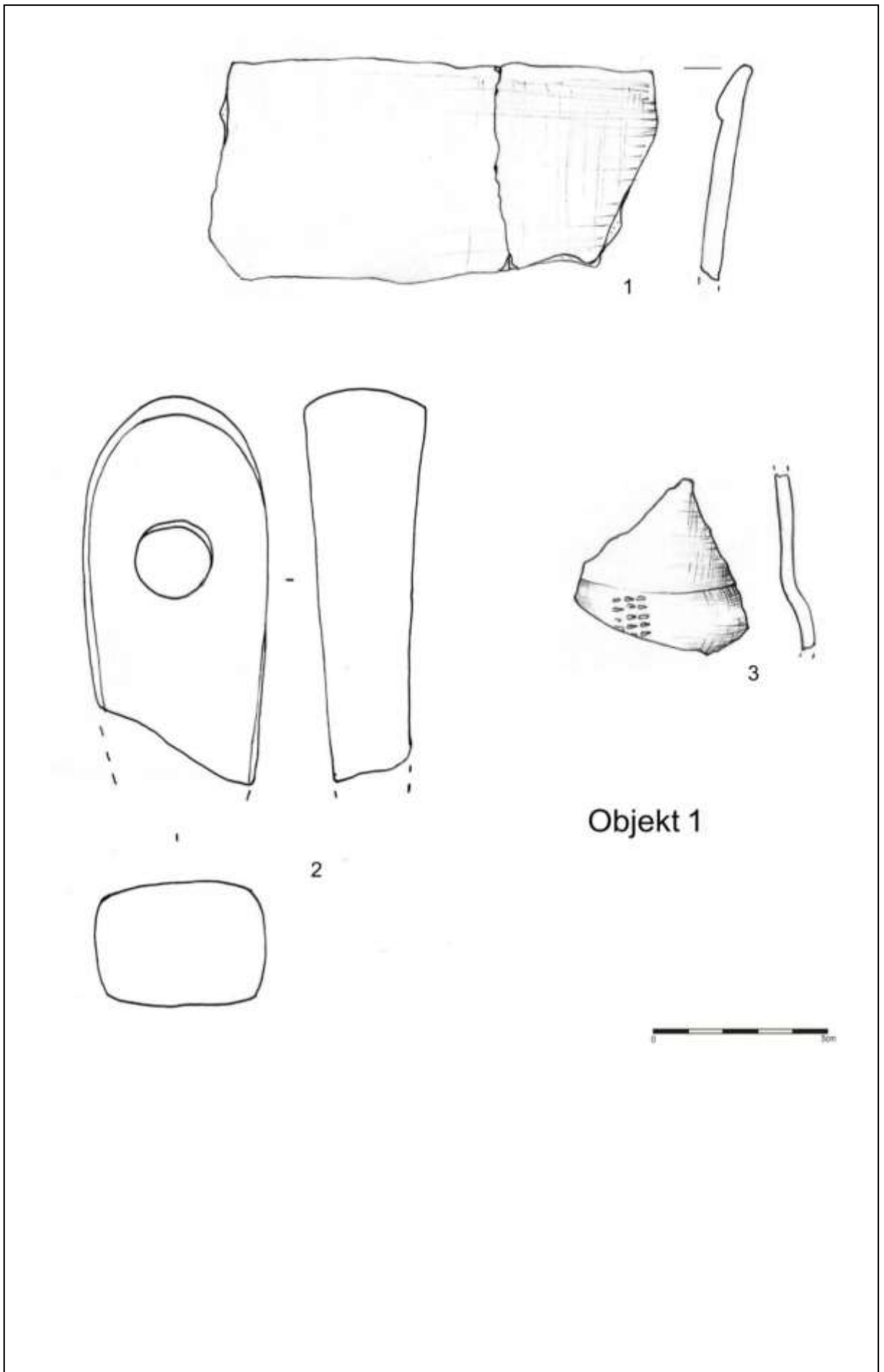
- - kámen
- ⊞ - mazanice
- - uhlík

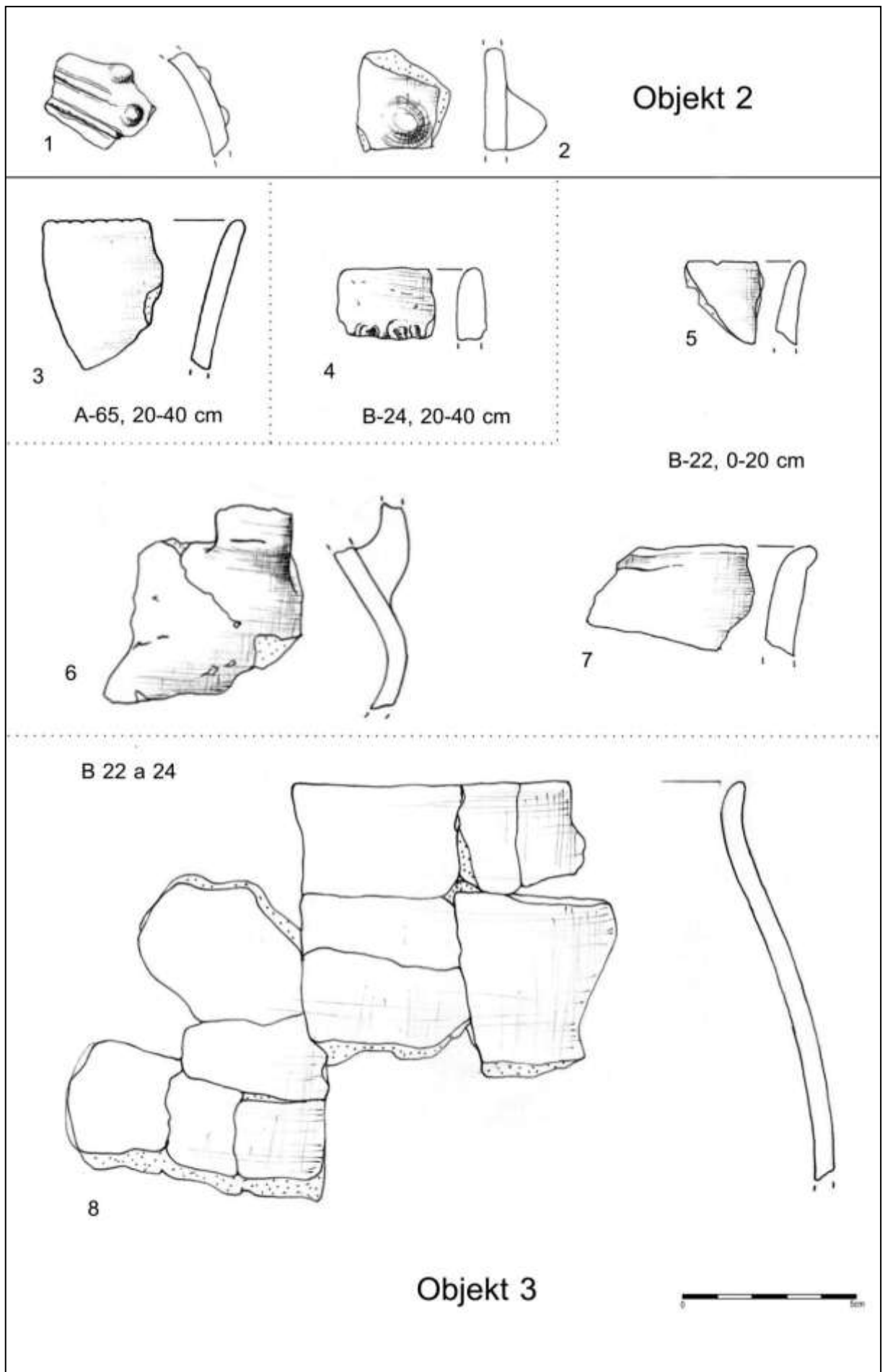
Obr. 17. Líbeznice – kresebná dokumentace objektu 504.

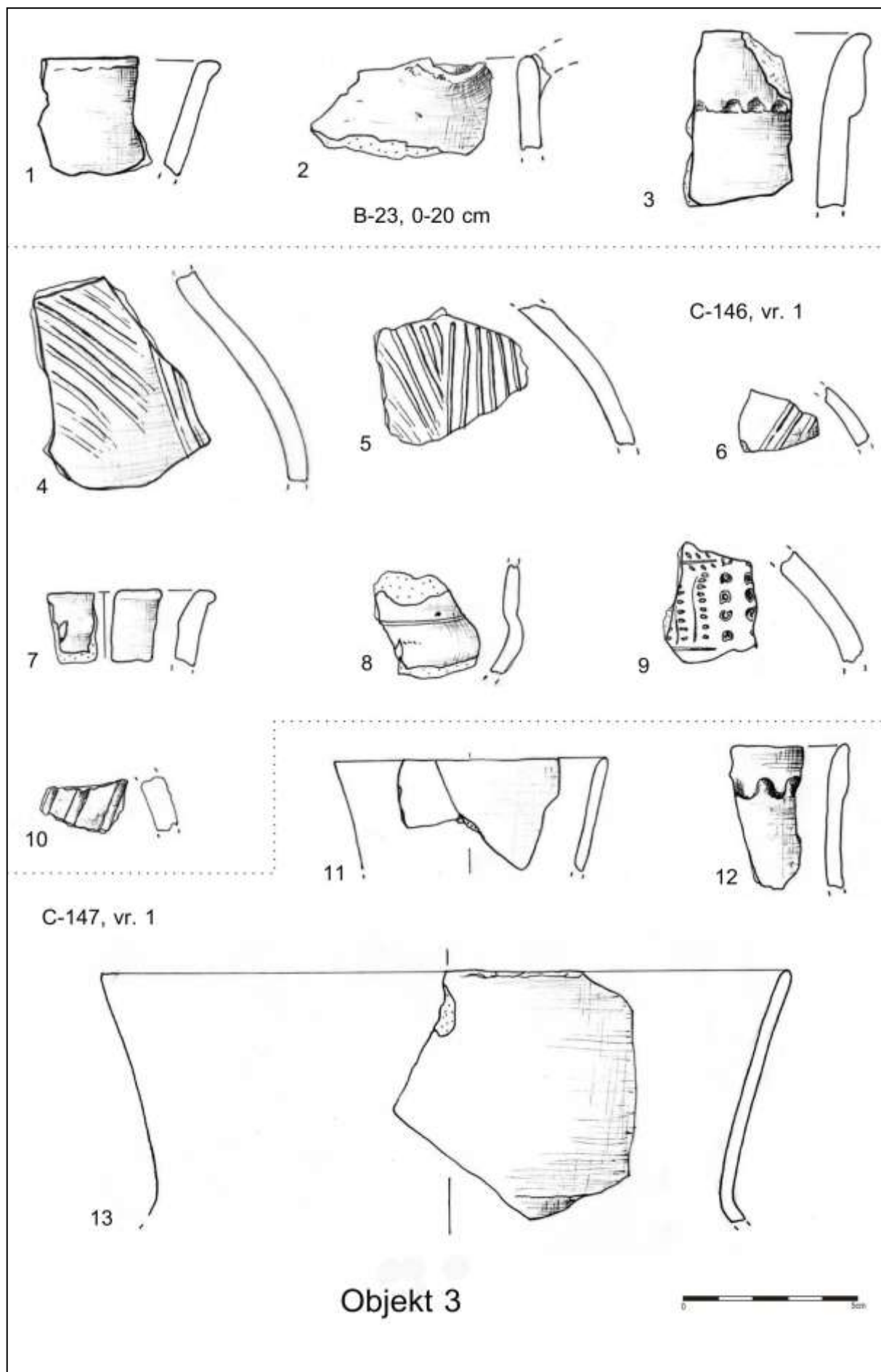
Obr. 18. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 1.

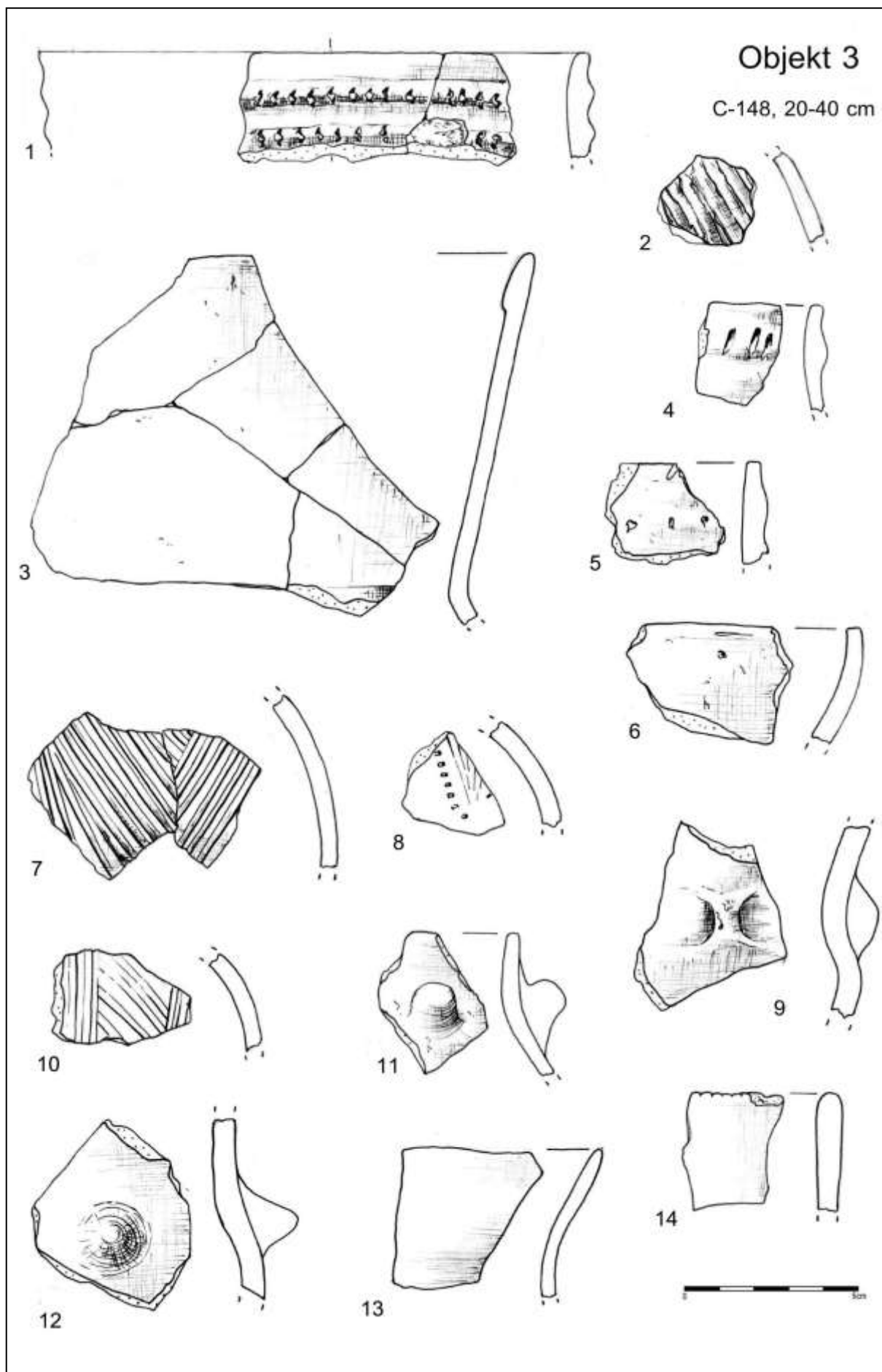
Obr. 19. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 1.

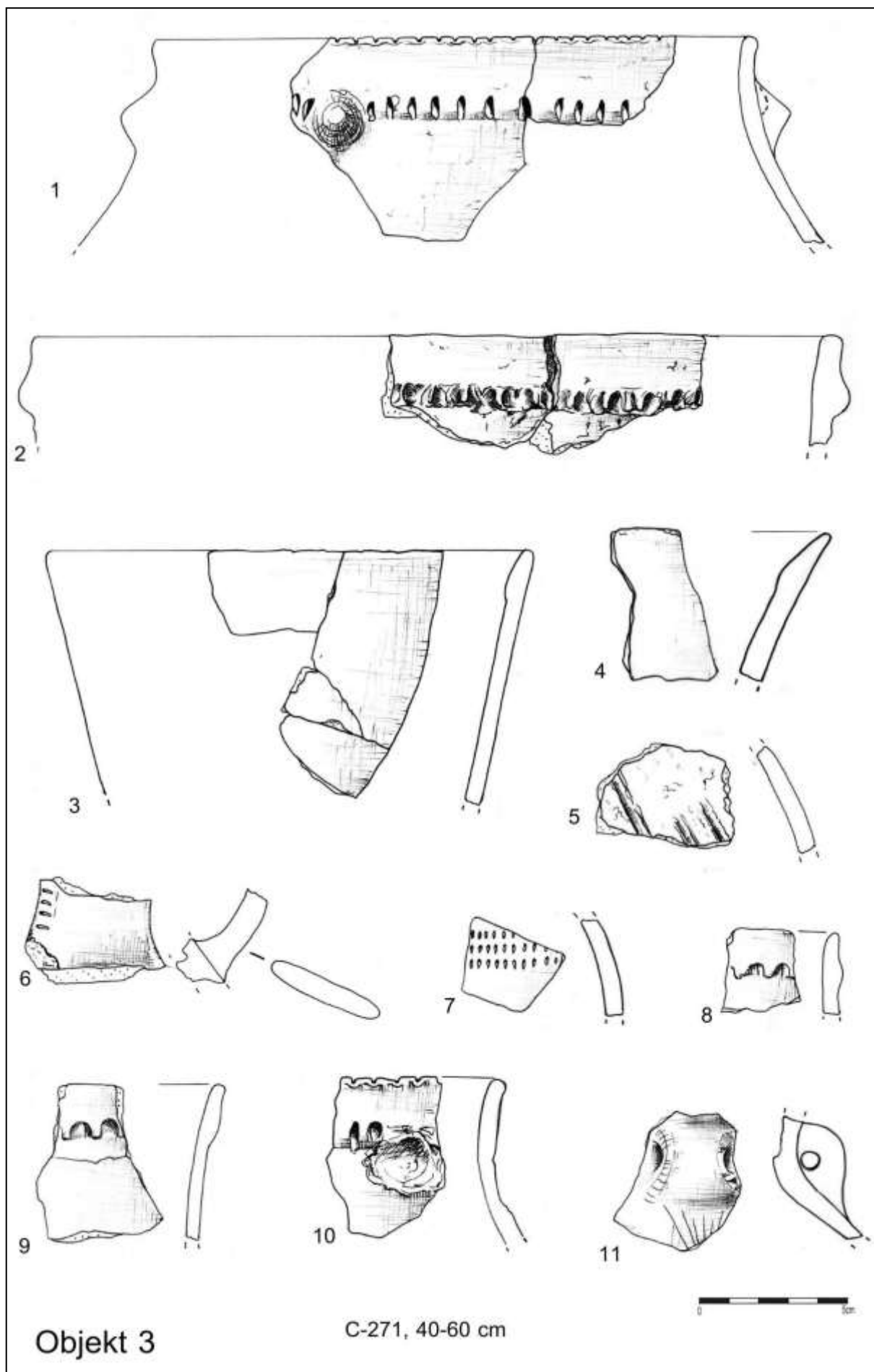
Obr. 20. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektů 2 a 3.

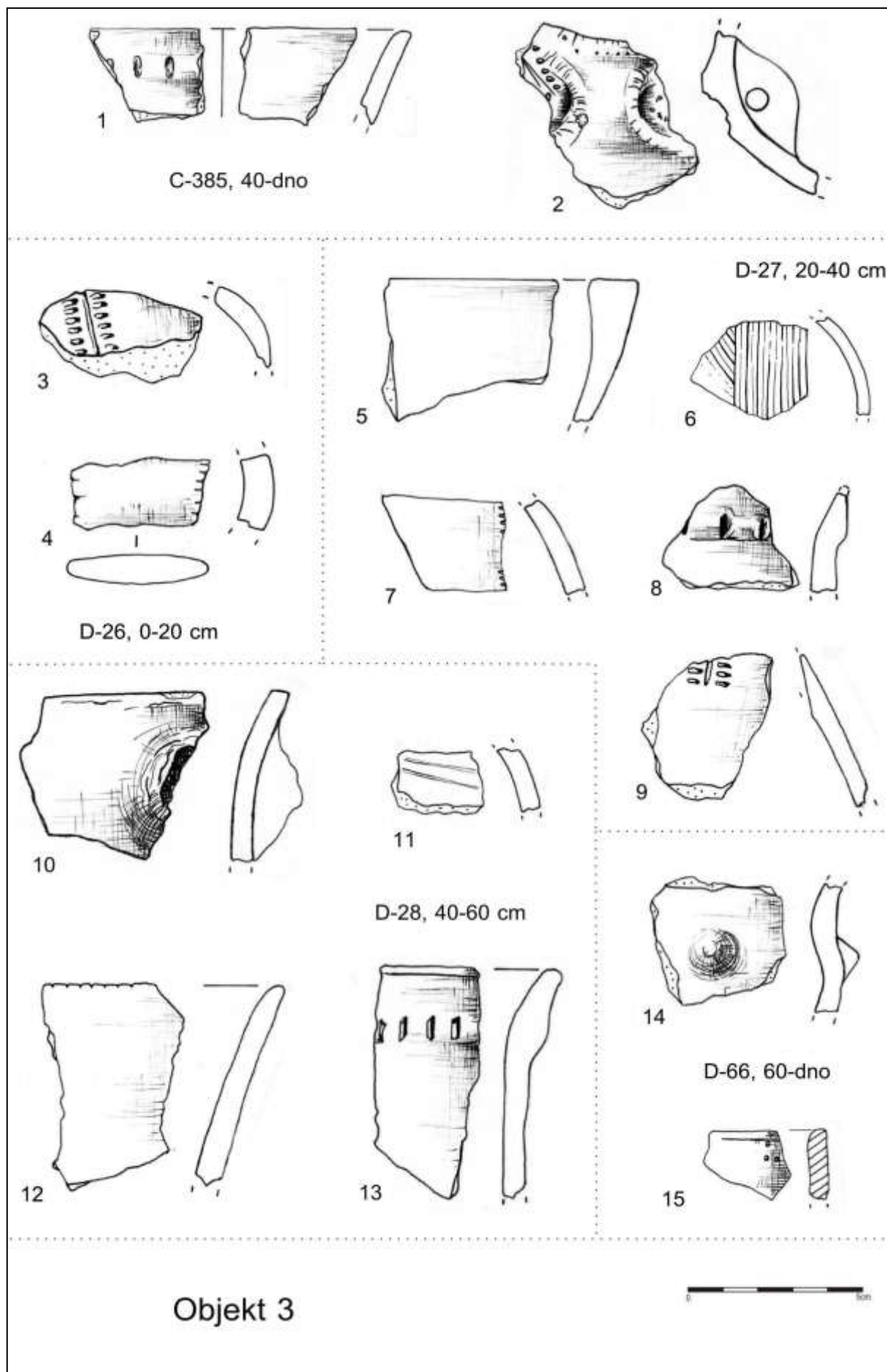
Obr. 21. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

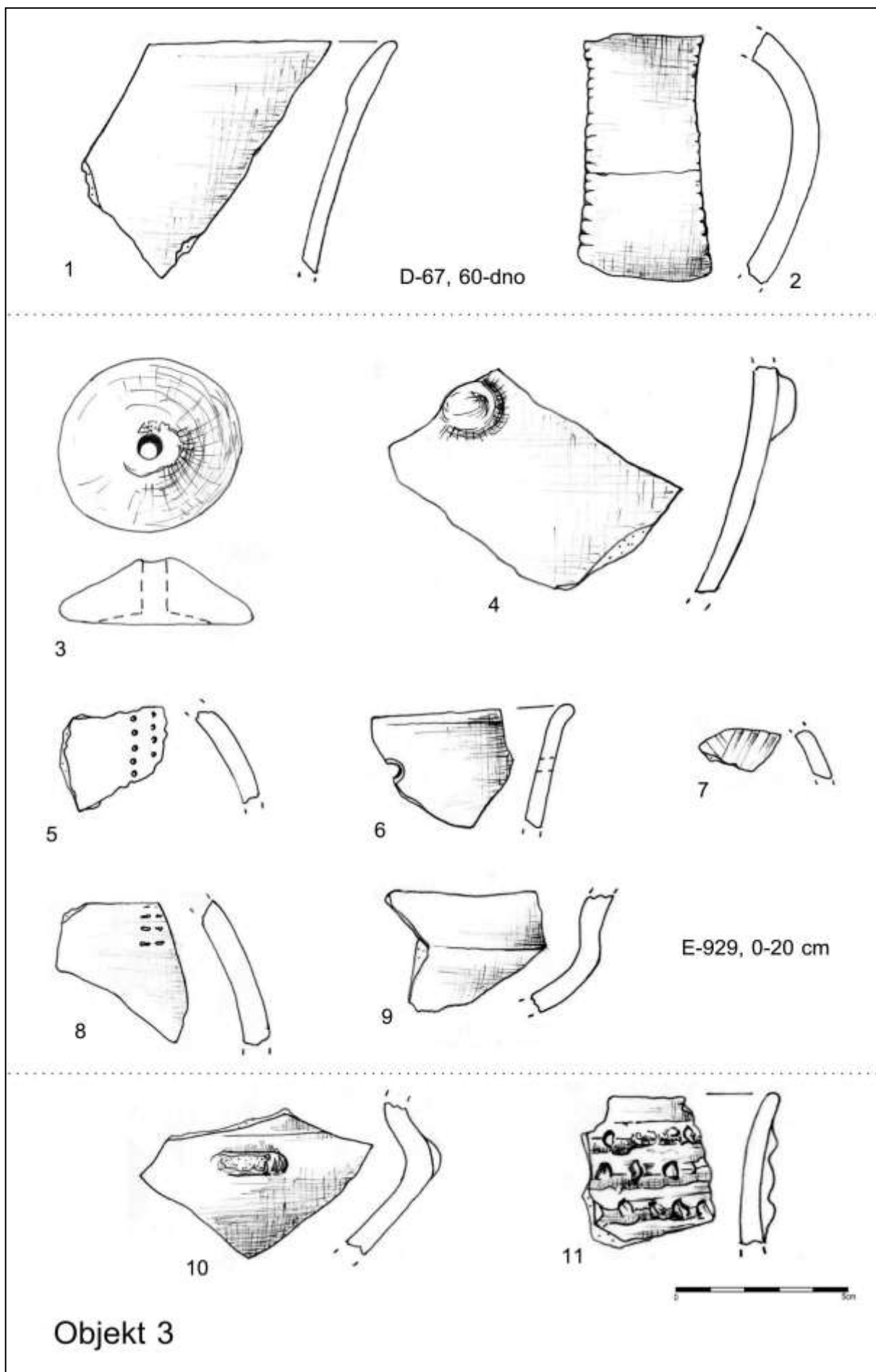
Obr. 22. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

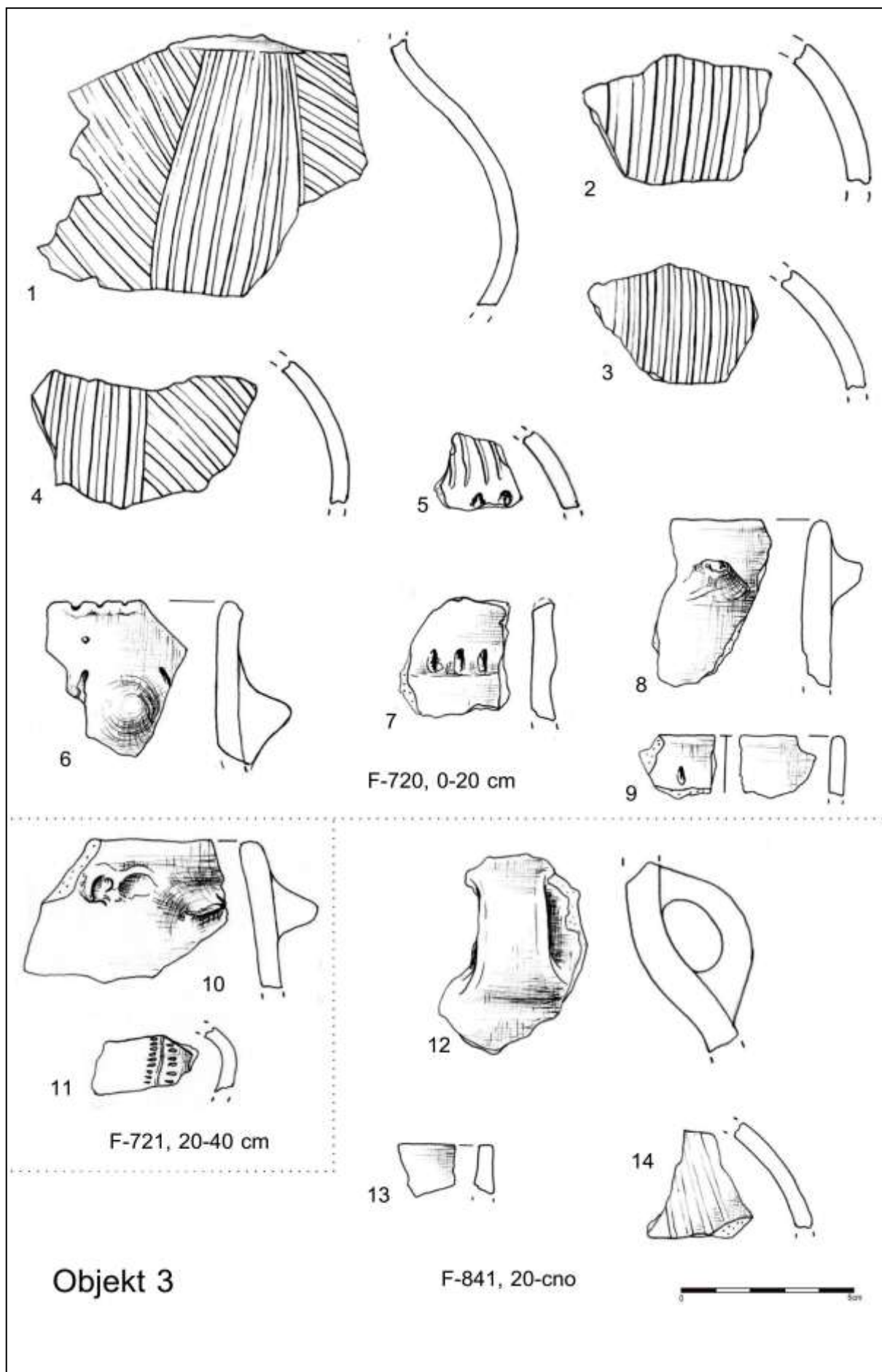
Obr. 23. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

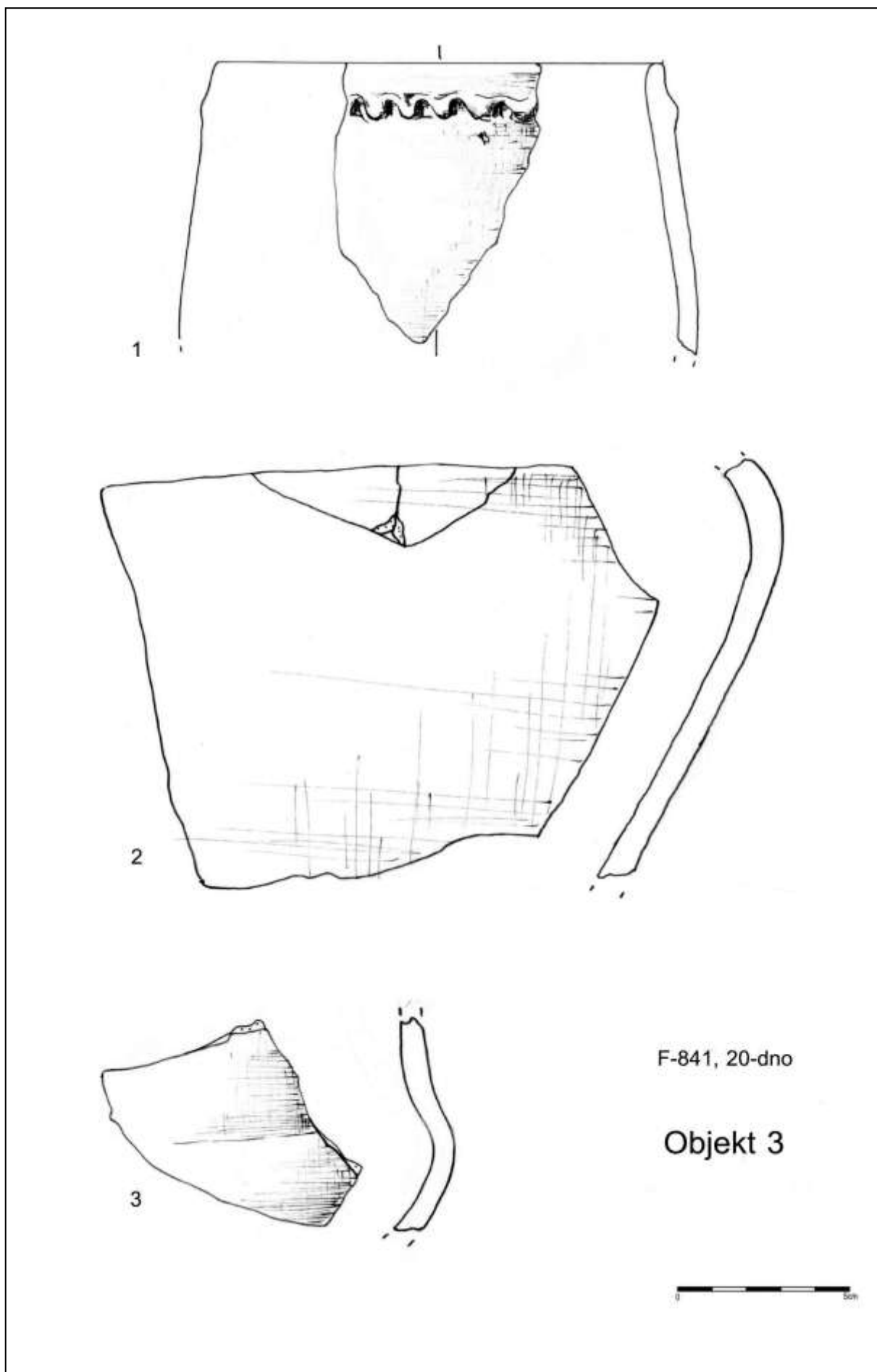
Obr. 24. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

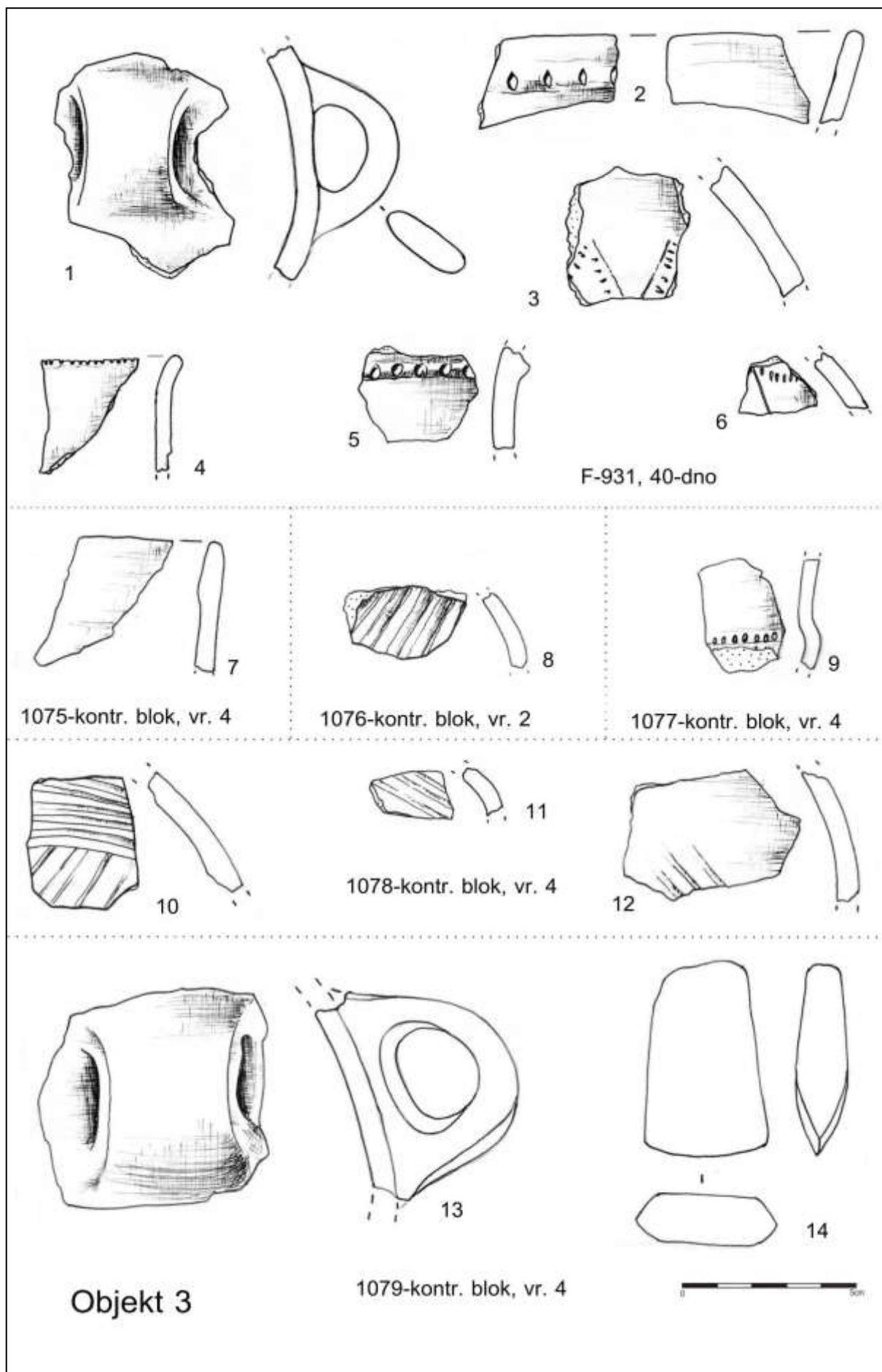
Obr. 25. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

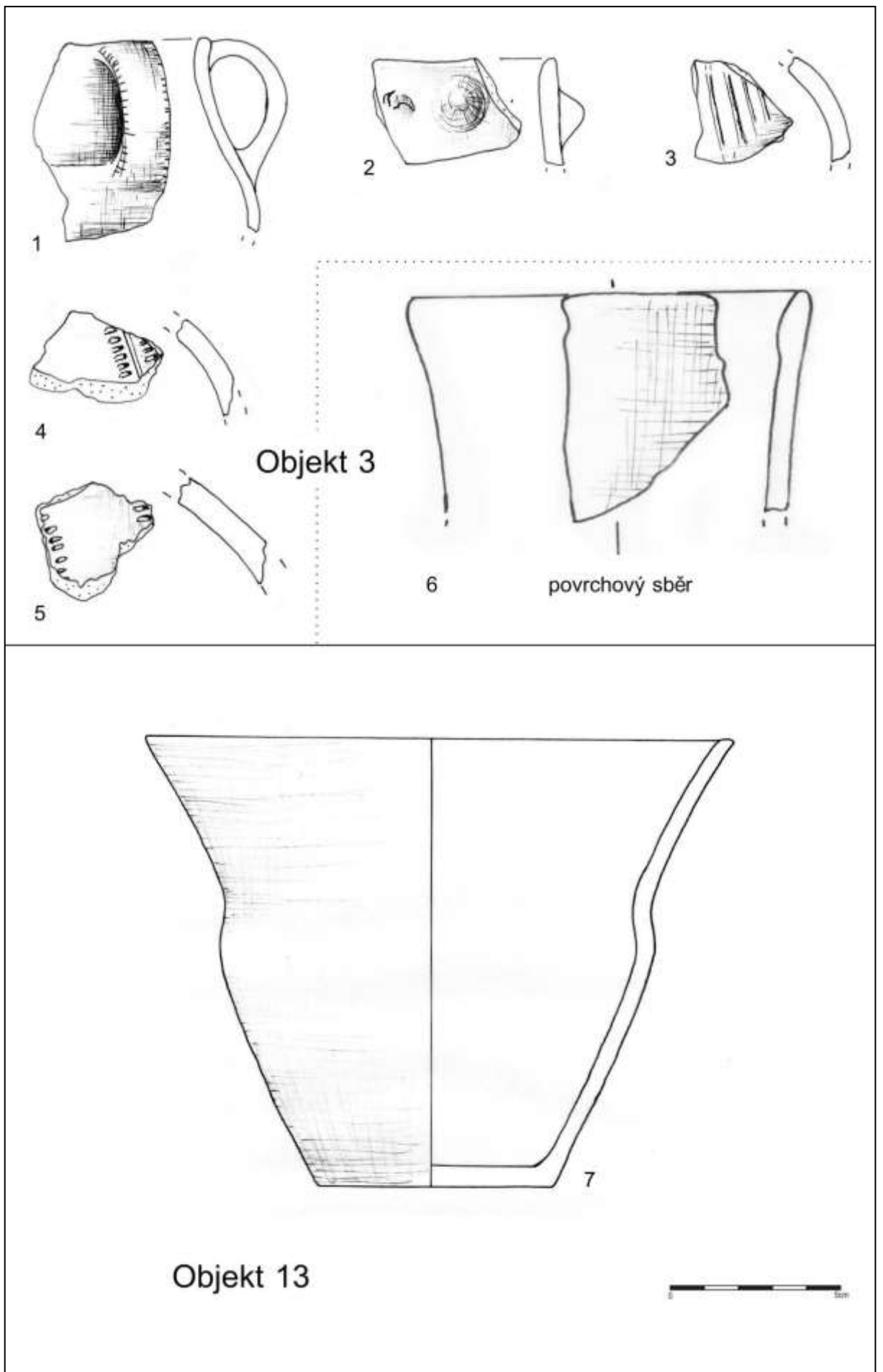
Obr. 26. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

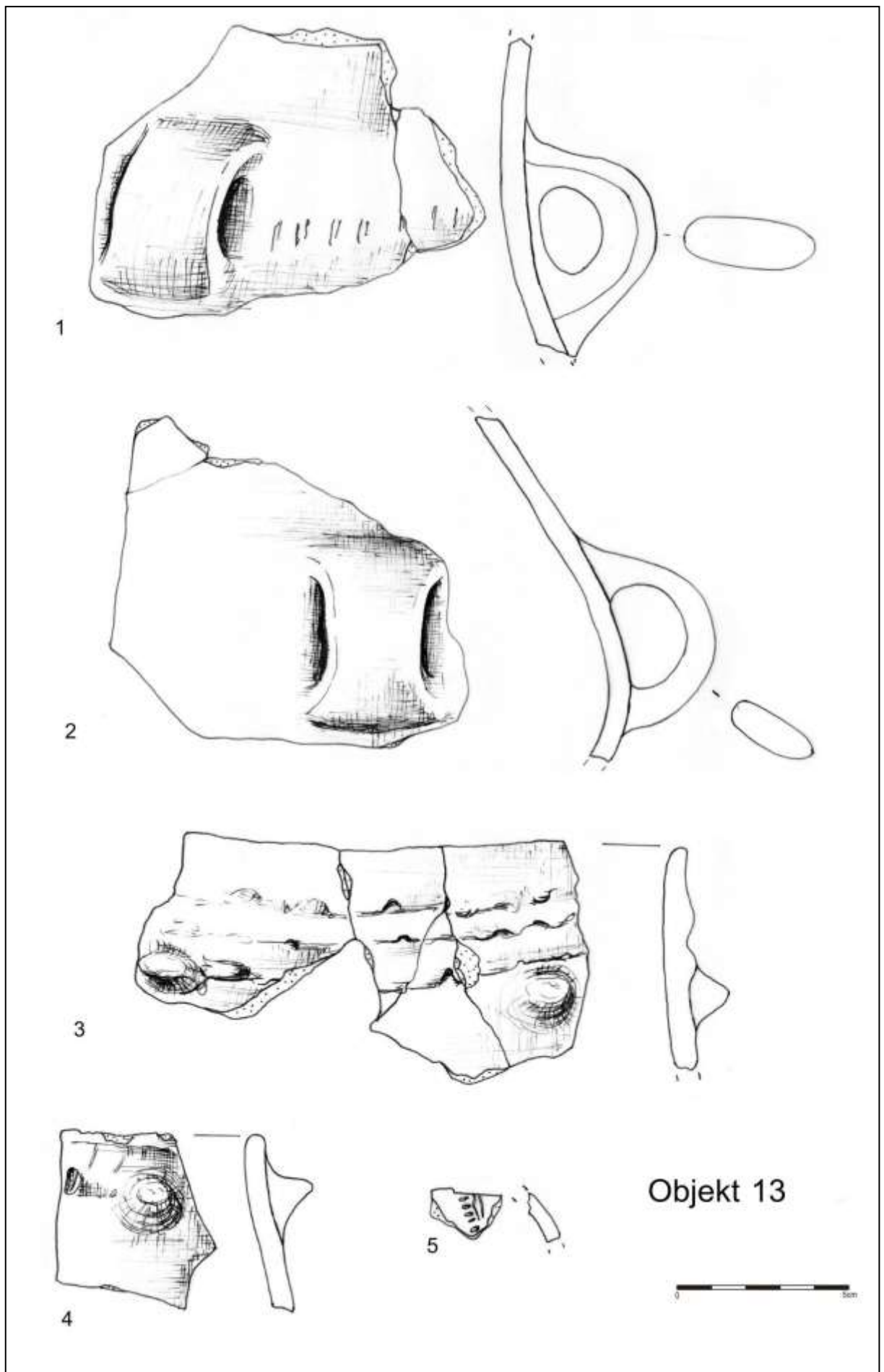
Obr. 27. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

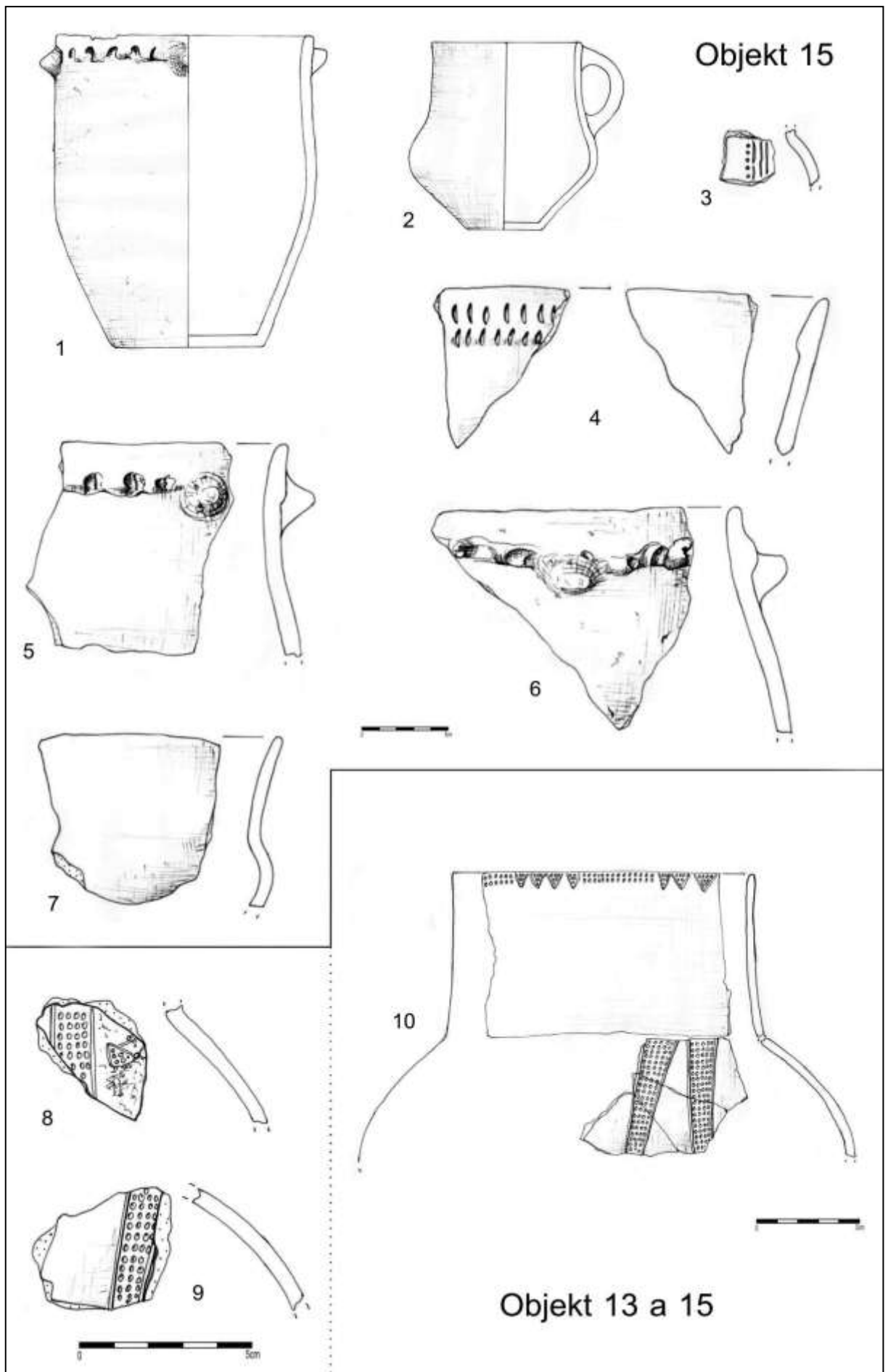
Obr. 28. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3.

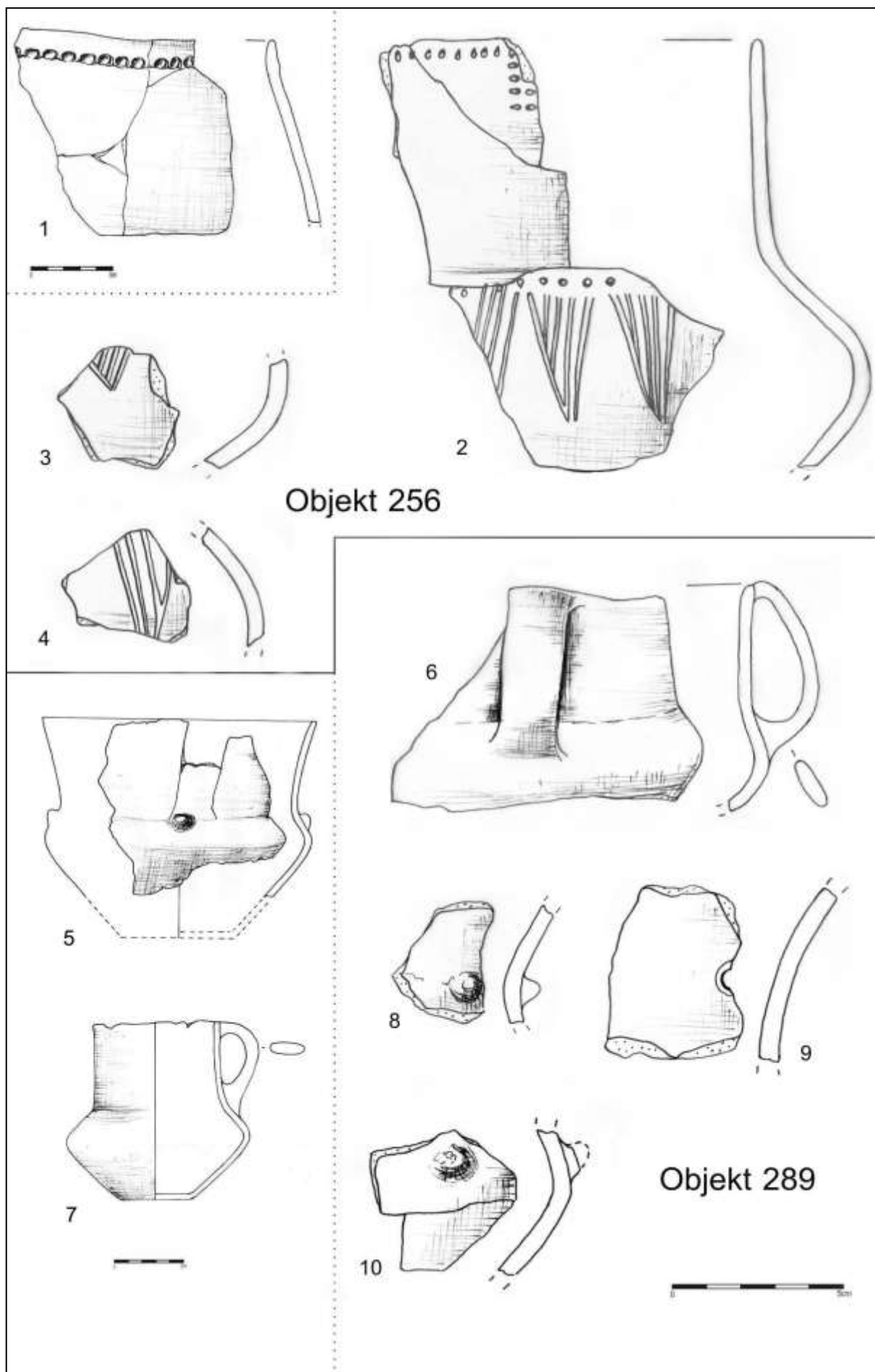
Obr. 29. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 3 a 13.

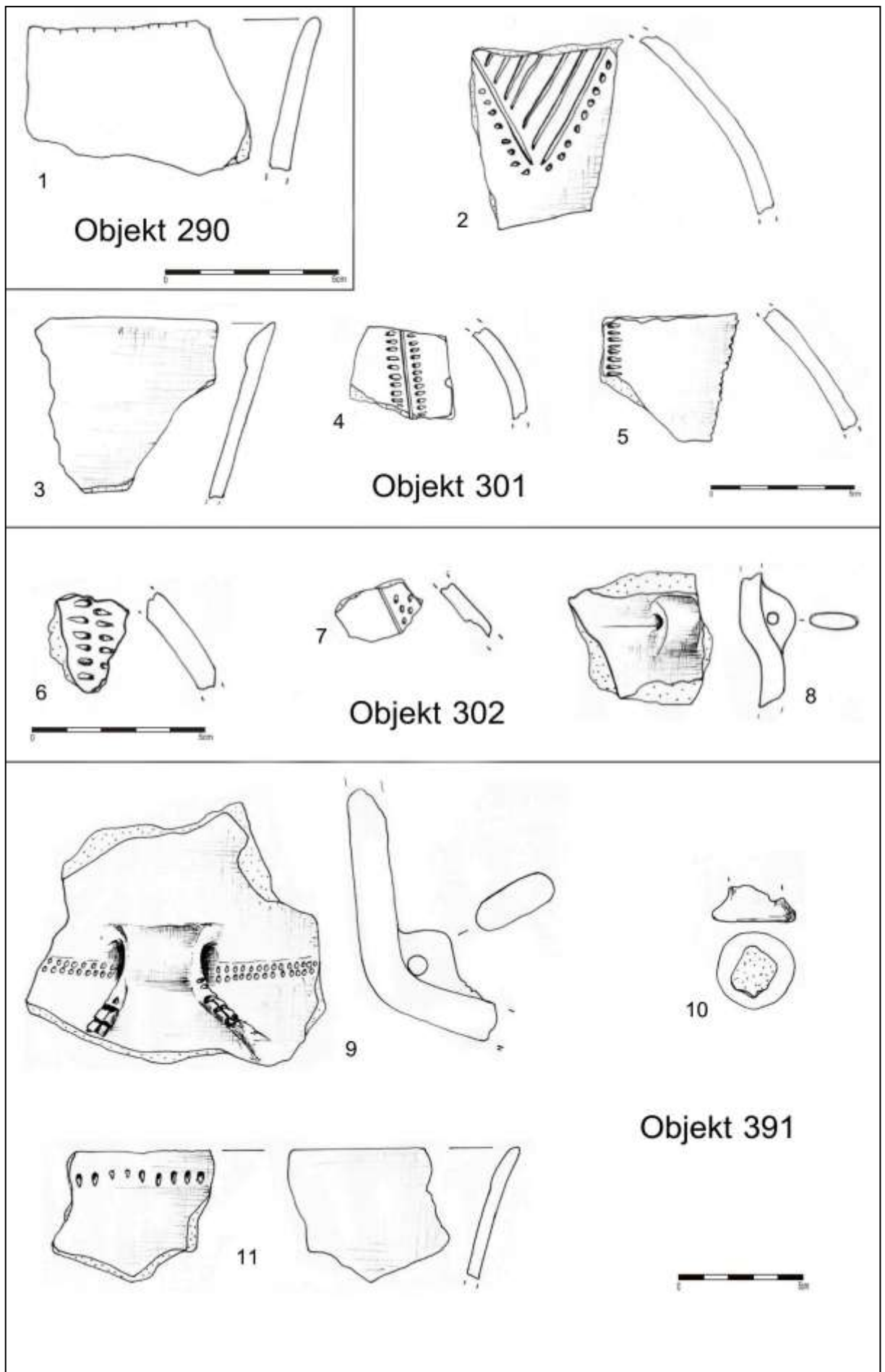
Obr. 30. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 13.

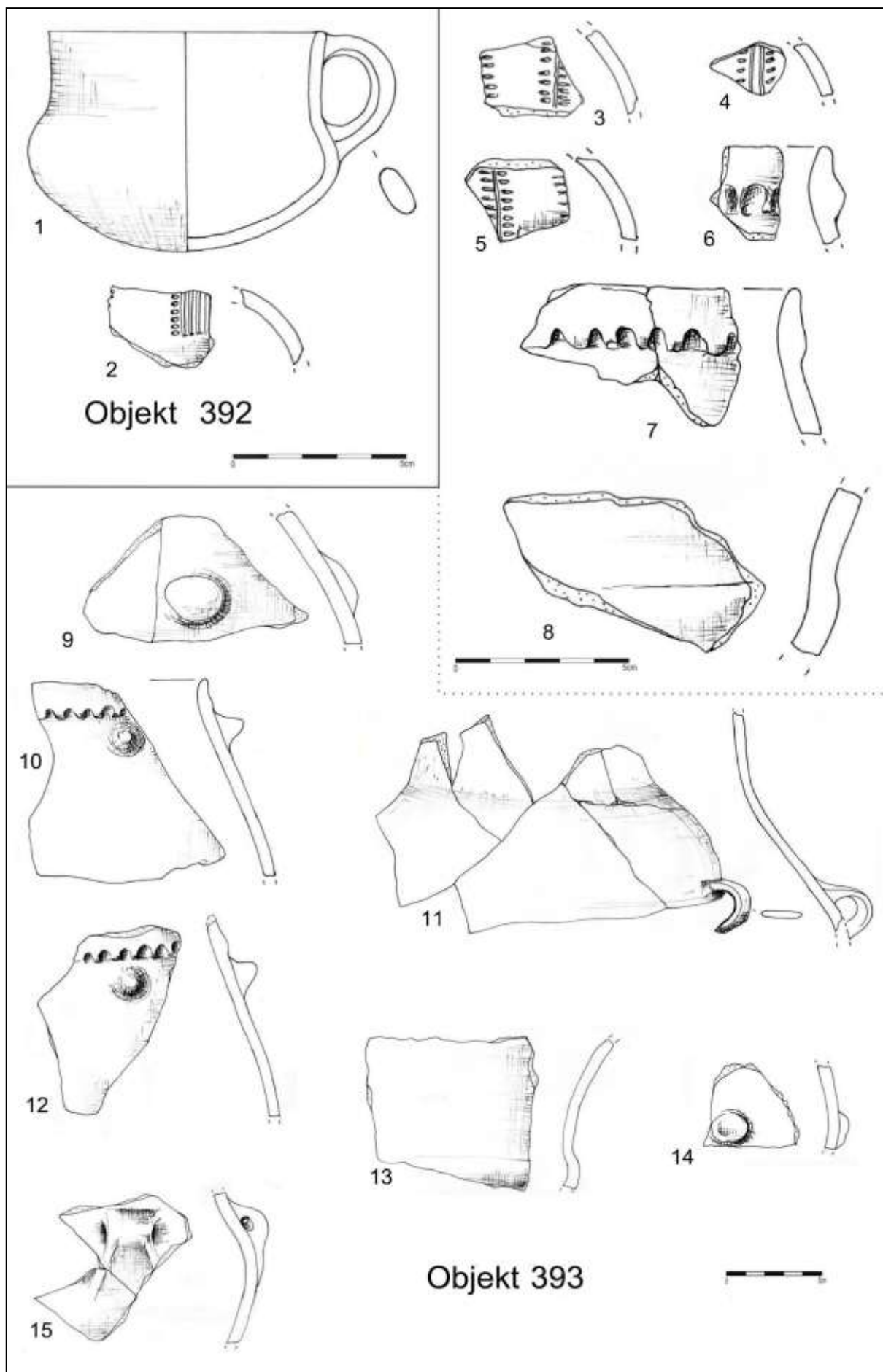
Obr. 31. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektů 13 a 15.

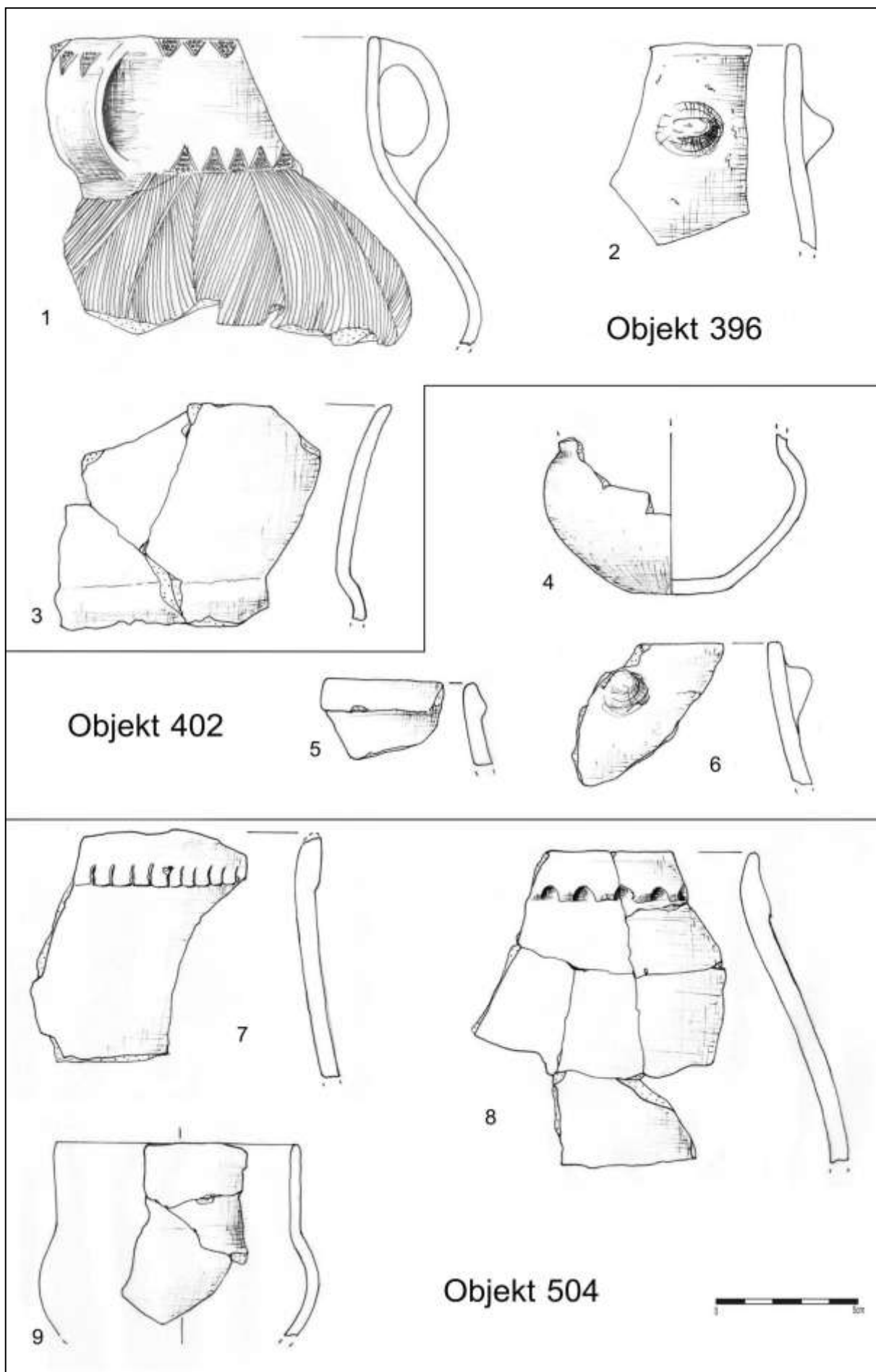
Obr. 32. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektů 256 a 289.

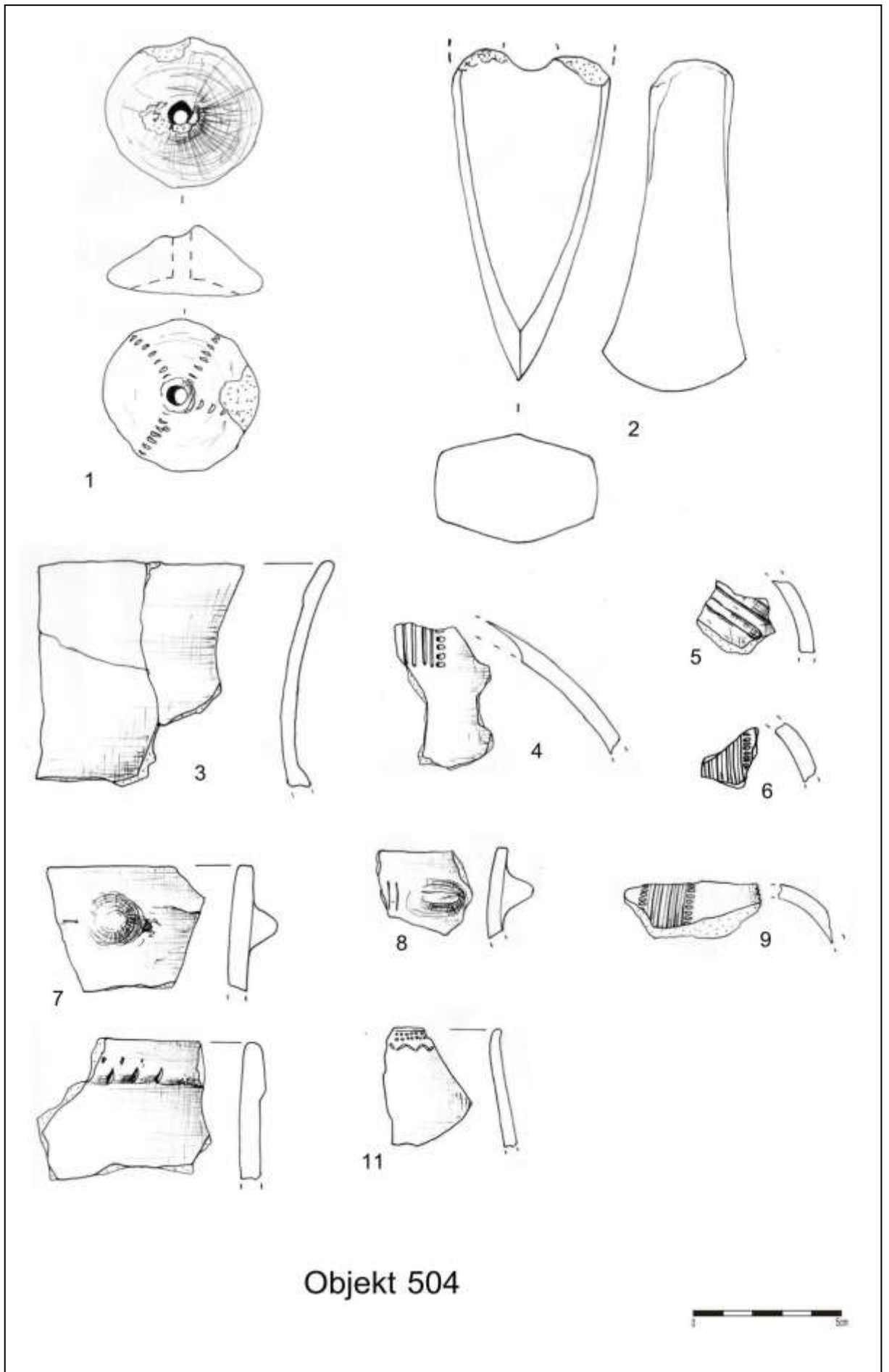
Obr. 33. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektů 290, 301, 302 a 391.

Obr. 34. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektů 392 a 393.

Obr. 35. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektů 396, 402 a 504.

Obr. 36. Líbeznice – kresebná dokumentace keramiky z objektu 504.

Objekt 1

Obr. 37. Líbeznice – fotografická dokumentace nálezů z objektu 1.

Objekt 13

Objekt 15

Obr. 38. Líbeznice – fotografická dokumentace keramiky z objektů 13 a 15.

Objekt 15

Obr. 39. Líbeznice – fotografická dokumentace keramiky z objektu 15.

Obr. 40. Libeznice – fotografická dokumentace keramiky z objektů 289 a 396.